

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

.....
Budakalász Város Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	6
Célok.....	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	56
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	63
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	71
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	75
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	77
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	78
1. A HEP IT részletei.....	78
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	78
Jövőképünk.....	80
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>).....	81
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	82
3. Megvalósítás.....	91
3.1 A megvalósítás előkészítése	91
3.2 A megvalósítás folyamata	91
3.3 Monitoring és visszacsatolás	94
3.4 Nyilvánosság	94
3.6 Érvényesülés, módosítás	95
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Budakalász Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A 12.129 fő lakosú Budakalász 2009. évben nyert városi rangot, a Szentendrei Járás részeként Budapest közvetlen szomszédságában, attól északra helyezkedik el, a Duna jobb partján. A település a főváros agglomerációjának belső övezetébe tartozik, gyakorlatilag összeépült a III. kerület északi részét képező Békásmegyerrrel. Ennek megfelelően a legerősebb vonzást Budapest gyakorolja rá, bár a járási központ, Szentendre is mindössze néhány kilométernyire található.

A 2008. szeptember 30-án átadott Megyeri-híd közvetlen összeköttetést biztosít Újpesttel, Dunakeszivel és a Duna bal partján lévő településekkel.

Kedvező földrajzi fekvése révén Budapest és Szentendre irányából egyaránt könnyedén megközelíthető tömegközlekedéssel vagy gépjárművel. A várost keresztül szeli a Budapest-Szentendre HÉV vonal.

Budakalász a Dunakanyar déli kapujában, a Budai- és a Pilis-hegység, valamint a Visegrádi-hegység találkozásánál, egy félkör alakú hegykoszorú öblözetének középpontján található. 15 km²-es területe tájképileg nagyon változatos. A Kevély hegycsoport kilátóiról, de a község magasabban fekvő pontjairól is megcsodálhatjuk e sokszínű tájat.

A várost átszeli az 5-ös HÉV vonala, amely a mindennapi tömegközlekedésének elengedhetetlen és az idegenforgalomnak, turizmusnak felkapott közlekedési formája.

Budakalászt méltán nevezik a Dunakanyar kapujának, területét keleten a [Duna](#), északon [Szentendre](#) és [Pomáz](#), nyugaton [Csobánka](#), délnyugaton [Pilisborosjenő](#) és [Üröm](#), délen pedig Budapest határolják.

Budakalász egy jó adottságokkal rendelkező 1517 hektáron elterülő kisváros. Vonzó lehetőség a Budapestről kertvárosba vándorló aktív korú embereknek. Az utóbbi 20 évben a lakosok és a lakások száma folyamatos növekvő tendenciát mutat.

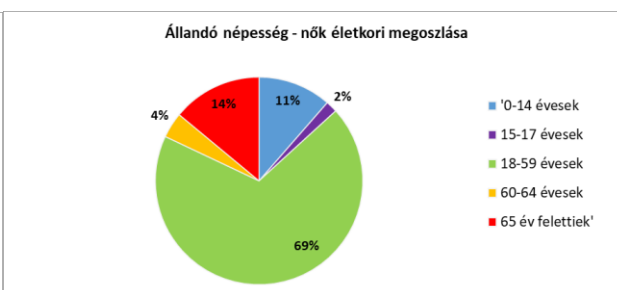
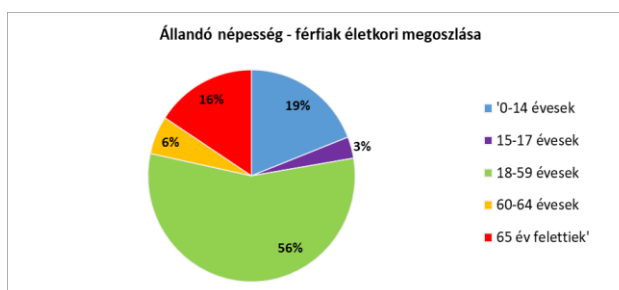
Budakalász lakosság száma az ezredfordulótól rohamosan emelkedett, a fővárosból kitelepülők számának folyamatos növekedése miatt. A lakosság szám emelkedésével az ingatlanok száma is folyamatosan emelkedett.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	10 673	bázis év
2016	10 834	101,51%
2017	10 924	100,83%
2018	11 160	102,16%
2019	11 361	101,80%
2020	11 933	105,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az egy négyzetkilométerre jutó magas népességszám komoly hatással van a település beépítettségére, a zöldterületek nagyságára és a környezetterhelésre. Az Önkormányzat ezért kiemelt figyelmet fordít a szolgáltatások és az életminőség javítására.

Az utóbbi évtizedben elindult szuburbanizációs folyamatok eredményeként a letelepedők nagyobb részét a fővárosból kiköltöző módosabb, iskolázottabb közép- és felső társadalmi rétegekhez tartozó családok képezik.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5548	5863	11411	48,62%	51,38%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			n.a.		-
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1057	1025	2082	9,26%	8,98%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	182	162	344	1,59%	1,42%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3110	6173	9283	27,25%	54,10%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	324	357	681	2,84%	3,13%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	875	1256	2131	7,67%	11,01%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen élő lakosság eloszlása geográfiai szempontból nem egyenletes. A település központja zsúfoltabb, az üdülőtelepi, illetve bányarész kevésbé lakott; előfordul, hogy az üdülővezetben egész évben életvitelszerűen ott tartózkodnak. A népességszámot tovább növelik azok a nyaralótulajdonosok is, akik az év egy részét a településen töltik, esetleg már teljesen ki is költöztek, ám bejelentett lakhelyük nem Budakalászon van.

Budakalász lakossága jelentős növekedést mutat, a 2022. évi népszámlálás idején 12.362 főt számoltak össze a számlálóbiztosok. Ez a 2011-es 10.619 főhöz képest jelentős növekedés. Ennek mértéke még figyelemre méltóbb, ha összevetjük azzal az adattal, hogy tíz év alatt két Szeged méretű város lakosságával lettünk kevesebben az országban.

Népszámlálás éve	2022	2011	2001
Település, járás, vármegye, régió			
Magyarország	9 603 634	9 937 628	10 198 315
· · Pest vármegye	1 333 533	1 217 476	1 083 877
· · · Szentendrei járás	88 937	77 802	67 489
· · · · Budakalász	12 362	10 619	9 476

Népesség változása, ksh.hu

3. számú táblázat - Öregedési index				4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)	Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	1 174	1 811	64,83%	2015	7,02
2016	1 217	1 885	64,56%	2016	14,04
2017	1 237	1 965	62,95%	2017	10,02
2018	1 256	2 082	60,33%	2018	22,55
2019	1 289	2 164	59,57%	2019	15,36
2020	1 310	2 251	58,20%	2020	30,09

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A betelepülők zöme az aktív népességből kerül ki. Ugyanakkor a fővárosból kiköltöző lakosok jelentős része továbbra is Budapesten dolgozik, emiatt az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy erősítse a település lakóhely funkcióját és javítsa szolgáltatásainak minőségét.

A 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök arányát mutatja az öregedési index, mely csökkenő tendenciát mutat a településen. Az elmúlt években jelentősen növekedett a 0-14 év közötti lakosok száma 65 évesek és annál idősebbek állandó lakosok számához képest.

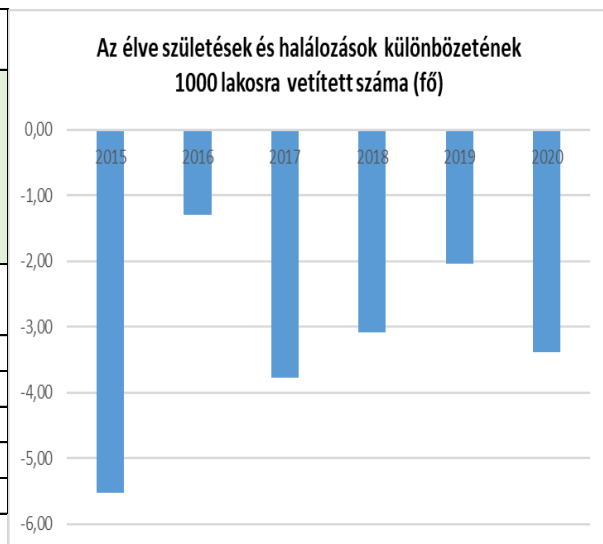
A településre egyre inkább fiatalos népességszerkezet jellemző.

Ugyanakkor az idős korúak (60-65 év feletti) a lakosság körülbelül 25 %-át adják.

Az állandó jellegű odavándorlás száma minden évben magasabb, mint az elvándorlásé. Ennek legfőbb oka, valószínűleg a település földrajzi adottsága, Budapesthez való közelsége. Az állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma 2015-től 2020-ig 7 főről 31 főre nőtt.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-5,53
2016	-1,30
2017	-3,77
2018	-3,08
2019	-2,04
2020	-3,39

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A rendszerváltásig Budakalászon a két textilgyár, az Óbuda Tsz és a nemzetközi híró Gyógynövény Kutató Intézet jelentette a munkalehetőséget. A rendszerváltoztatás után a két textilgyár megszűnt, az Óbuda Tsz, habár létezik, jelentősen visszafejlődött. A Gyógynövény Kutató Rt. jelenleg 100 – 150 fővel működik.

A főváros közelségnek köszönhetően Budakalász az 1990-es évektől a multinacionális cégek érdeklődésének középpontjába került. Egymás után épültek a nagy üzletközpontok: a Cora Hipermarket, a Brico Store, az Electro World, az RS Bútoráruház és a Metro Holding áruháza, autósalonok: Renault, Dacia, Peugeot. Megtelepedtek itt kis-és középvállalatok, mint pl. Heidelberg Magyarország Kft., Merida Kft., Prolan Rt., Weszta-T Kft.

Budakalászon kétezer vállalkozás működik, a város fejlődése szempontjából nagy jelentőséggel bír a település határában helyet foglaló multinacionális vállaltok, cégek jelenléte (pl. AUCHAN, METRO Áruház, Jysk stb.).

A főváros közelsége miatt a kereskedelem és üzleti szektor nem szélesedhetett ki, a turisztika és idegenforgalom fellendülőben van, kulturális szolgáltatásunk térségi szinten is elismert.

Az 1990-es évekig a Klinger-gyár és textilüzem széles munkaerőpiacot biztosított, ami a település lakosságszámának emelkedését is eredményezte. A gyárüzemek megszűnése után a felszabadult munkaerőnek csak egy részét tudta foglalkoztatni a településen lévő vállalkozások köre.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosággal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Budakalász Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a

település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Az esélyegyenlőség érvényesítése nemcsak követelmény, de rövid és hosszú távon is előnyökkel jár a társadalom számára.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Budakalász Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás területén - a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében - szükséges intézkedéseket.
- a köznevelési intézményeket – az óvoda és bölcsőde kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó tankerületi központtal.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A program célja, hogy Budakalász minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa különösen a hátrányos helyzetű polgárok számára a jog- és esélyegyenlőséget az élet minden területén: a fizikai és kulturális környezetben, a szociális és egészségügyi ellátás, a lakhatás és tömegközlekedés vonatkozásában, az iskoláztatás, a munkavállalás, valamint a közösségi élet, sport, kultúra és szabadidős tevékenységek területén egyaránt.

Ehhez a város széles rétegeinek együttműködésére van szükség mind az állam, mind a szervezetek, és az egyének részéről. Budakalász Város Önkormányzata döntésein keresztül fejezi ki az esélyegyenlőség iránti elkötelezettségét.

Jogszabály szerint az esélyegyenlőségi intézkedések hátrányos társadalmi csoportjai: a mélyszegénységben élők és romák, a nők, a fogyatékkal élők, a gyermekek és az idősek.

Az esélyegyenlőségi program elkészítésének kiindulópontja a helyzet megismerése, a problémák feltárása.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a városban élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján a település milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzd.

A helyzetelemzés alapján készített esélyegyenlőségi program célja olyan intézkedések tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldásokat nyújtanak.

Az esélyegyenlőségi programnak *kiemelt figyelmet* kell fordítania:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében,
- a pénzbeli- és természetbeni juttatásokhoz valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítására,

- a nevelés, oktatás területén a szegregáció megelőzésére,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására,
- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorítására, a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására,

Az esélyegyenlőségi biztosításával összefüggő *alapelvek*:

- Megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód elve
- Az emberi méltóság tiszteletben tartása
- Szolidaritás
- Méltányosság és rugalmas ellátás

A végrehajthatóság érdekében a tervezett intézkedések lehetséges forrásait is be kell mutatni, továbbá az Önkormányzatnak gondoskodnia szükséges az esélyegyenlőségi program és az egyéb fejlesztési tervek, koncepciók összehangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi programot öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és felül kell vizsgálni.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

- Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2021. (VII.02.) önkormányzati rendelete a települési támogatásokról, egyes szociális ellátásokról, valamint a gyermekvédelem helyi rendszeréről
- Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testületének 20/2018. (X.26.) önkormányzati rendelete az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről, és a lakások bérleti díjáról
- Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testületének 40/2017. (XII.1.) önkormányzati rendelete a bölcsődei ellátásokról és azok igénybevételéről
- Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testületének 19/2017.(III.31.) önkormányzati rendelete az intézményi térítési díjakról

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)
 Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
 Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
 Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A **Településfejlesztési Koncepció** legfontosabb feladata, hogy az utóbbi évtizedek markáns és egyre gyorsuló társadalmi és gazdasági átalakulással jellemezhető időszakot figyelembe véve Budakalász számára meghatározza a jövőképet, kijelölje a településfejlesztést a következő években meghatározó, irányadó vezérmotívumokat, átfogó célok, stratégiai célok, tematikus célok és részcélok mentén koncepcionális keretet szabjon a városfejlesztési akcióterületek kijelölése számára

A település 6 évenként **Lakáspolitikai Koncepciót** fogad el, melyben irányelveket határoz meg arról, hogy mi az Önkormányzat elképzelése az önkormányzati lakásokkal való gazdálkodásról, az üres és várhatóan megüresedő lakásokat tartalmazó ingatlanok hasznosításáról.

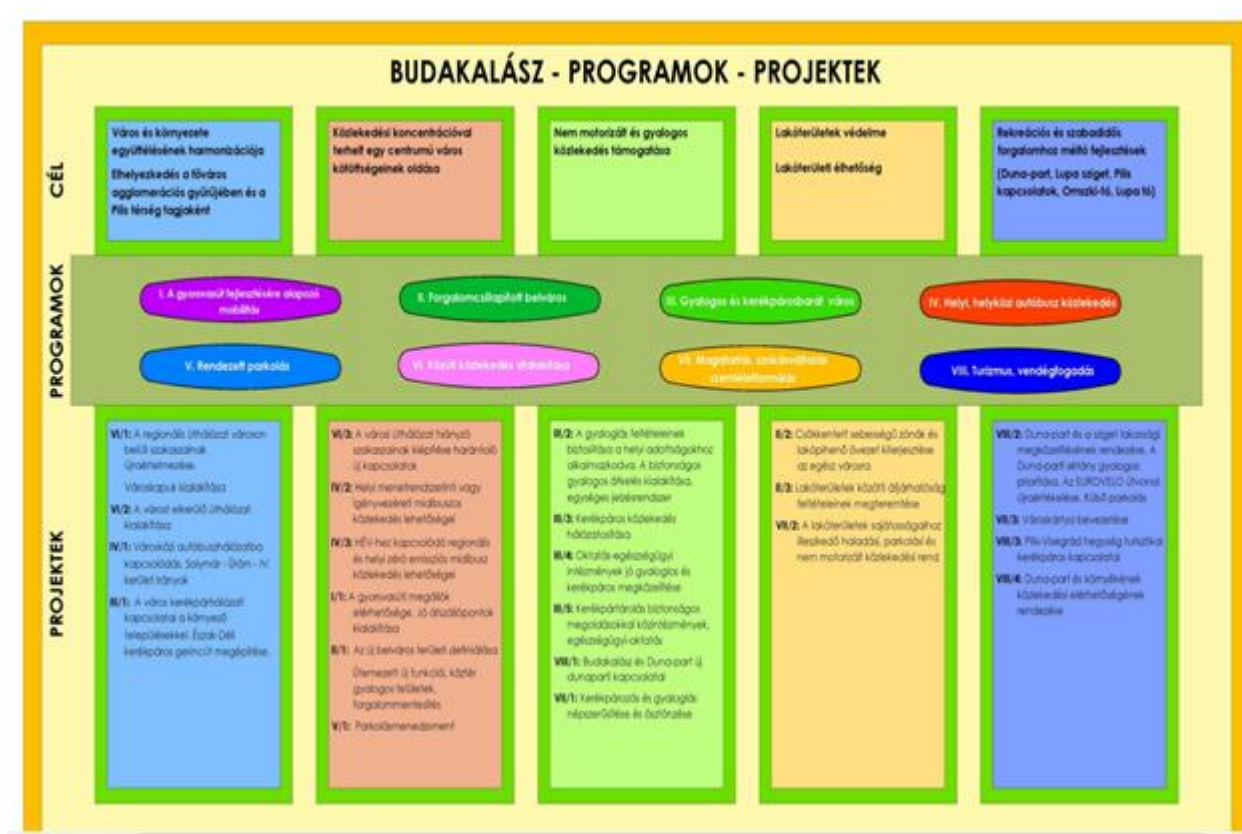
A Lakáspolitikai Koncepcióban a lakásállomány alapterület, komfortfokozat, szobaszám és műszaki állapot szerinti összetételét, és a hasznosítási javaslatot számszerűsítve kell szerepeltetni.

Budakalász Fenntartható Mobilitási Terv (SUMP)

Városon belüli célok között a kerékpározás, a rendezett gyaloglási lehetőségek, a városi midibuszjárat, a járművek megállását segítő parkolásmenedzsment, és ezek technikai segédeszközei (kerékpárutak, tárolók, járdák, megállóhelyek, parkolás rendezés, stb.).

A SUMP legfőbb célja, a közlekedéstervezés új gyakorlatának kialakítása, amely az elérhetőséget és életminőséget helyezi a fókuszba. A cél tehát, nem a forgalomáramlás minden követelményének teljesítése, bővítése, hanem az elérhetőség és életminőség lehető legjobb szintje a közlekedés hozzájárulásával.

Sportkoncepció: Az Önkormányzat elsődleges célja, hogy minél több budakalászi lakos testi és mentális egészségének megőrzés érdekében rendszeresen és kulturált körülmények között sportoljon. Ennek érdekében a város fejleszti a sportolási lehetőségeket, népszerűsíti a sportolást, elsősorban a szabadidősportra fókuszálva. Támogatja a sporttal foglalkozó szakemberek munkáját. Az Önkormányzat segíti a gyermekek, felnőttek, kiemelve az időskorúak és a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok sportolását. Elősegíti az iskolán kívüli, önszerveződő sporttevékenység feltételeinek megteremtését. Támogatja az egyesületek utánpótlás-nevelését.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A város ellátási szerződés útján biztosítja a hajléktalan személyek nappali ellátásának működtetését.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az adatgyűjtésnél az alábbi adatbázisok nyújtottak segítséget:

- ❖ KSH – népszámlálási adatok
- ❖ TeIR- KSH területi adatok rendszere
- ❖ TeIR- Nemzeti Munkaügyi Hivatal
- ❖ TeIR – Szociális Ágazat adatai (MÁK)
- ❖ TeIR- Önkormányzati adatok 16
- ❖ Önkormányzaton belüli saját adatgyűjtés
- ❖ Önkormányzati és egyéb intézmények (iskola) saját adatgyűjtése
- ❖ Egyéb szervek adatszolgáltatása

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

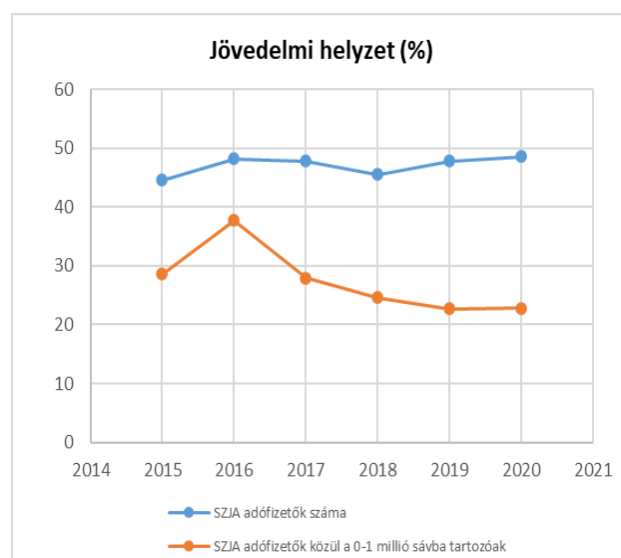
A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik az állam és az önkormányzatok által juttatott szociális ellátások, pénzbeli juttatások rendszereiből.

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	44,62	28,57
2016	48,24	37,71
2017	47,82	27,93
2018	45,50	24,65
2019	47,85	22,75
2020	48,60	22,83

Forrás: TeIR, KSH Tstar

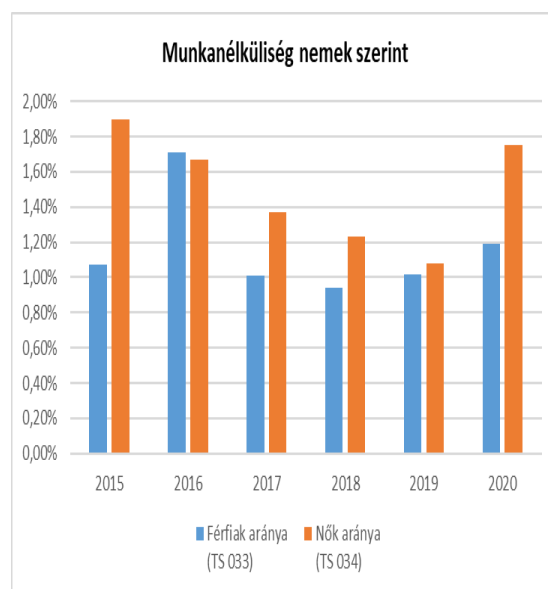

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	1,07%	1,90%	1,49%
2016	1,71%	1,67%	1,69%
2017	1,01%	1,37%	1,19%
2018	0,94%	1,23%	1,09%
2019	1,02%	1,08%	1,05%
2020	1,19%	1,75%	1,47%

A nyilvántartott álláskeresők száma Pest megyében 2020. év végén 23.861 fő volt, országosan pedig 290.694 fő. A térség munkaerőpiaci helyzete jó, élvezzük Budapest közelségét. Az álláskeresők száma a járásban jónak mondható inkább az országos vagy a megyei átlag alatt van.

A járás lakossága 2022 adatok alapján 88,923 fő (ffi: 43,218 fő/ nők:45,675 fő), ebből nyilvántartott álláskeresők száma jelenleg 804 fő (ffi: 375 fő/nő: 429 fő).

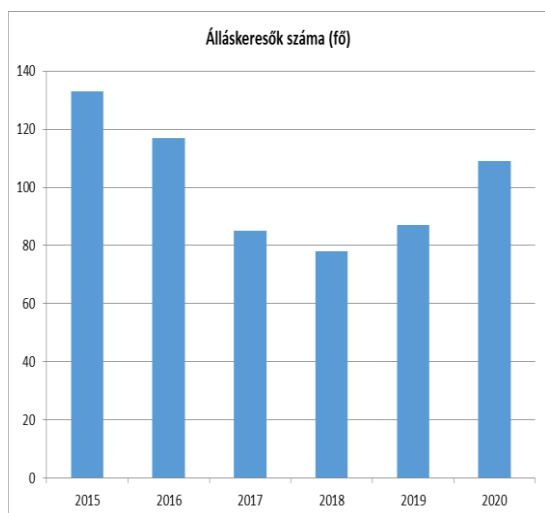
A covid okozta gazdasági nehézségek az álláskeresők számának növekedéséhez vezetett, de a járvány lecsengése után ez a szám visszaállt a korábbi évek átlagához, ami a mai napig is tart.

Budakalász lakosainak száma 2022 adatok alapján 12,167 fő (ffi: 5921 fő/nő:6246 fő), ebből nyilvántartott álláskeresők száma jelenleg 73 fő (ffi: 27 fő /nő: 46 fő).

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Fő összesen	133	117	85	78	87
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	3,00	2,00	0,00	0,00	1,00	3,00
	%	2,26%	1,71%	0,00%	0,00%	1,15%	2,75%
21-25 év (TS 038)	Fő	6,00	8,00	5,00	4,00	3,00	6,00
	%	4,51%	6,84%	5,88%	5,13%	3,45%	5,50%
26-30 év (TS 039)	Fő	9,00	6,00	5,00	6,00	14,00	6,00
	%	6,77%	5,13%	5,88%	7,69%	16,09%	5,50%
31-35 év (TS 040)	Fő	7,00	7,00	3,00	2,00	6,00	7,00
	%	5,26%	5,98%	3,53%	2,56%	6,90%	6,42%
36-40 év (TS 041)	Fő	21,00	16,00	11,00	9,00	6,00	7,00
	%	15,79%	13,68%	12,94%	11,54%	6,90%	6,42%
41-45 év (TS 042)	Fő	17,00	12,00	11,00	8,00	9,00	15,00
	%	12,78%	10,26%	12,94%	10,26%	10,34%	13,76%
46-50 év (TS 043)	Fő	12,00	8,00	6,00	8,00	4,00	10,00
	%	9,02%	6,84%	7,06%	10,26%	4,60%	9,17%
51-55 év (TS 044)	Fő	14,00	10,00	5,00	9,00	13,00	17,00
	%	10,53%	8,55%	5,88%	11,54%	14,94%	15,60%
56-60 év (TS 045)	Fő	23,00	21,00	19,00	12,00	12,00	15,00
	%	17,95%	17,95%	22,35%	15,38%	13,79%	13,76%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	21,00	27,00	20,00	20,00	19,00	23,00
	%	15,79%	23,08%	23,53%	25,64%	21,84%	21,10%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők korcsoportok szerinti megoszlásában megfigyelhető, hogy az álláskeresők száma minden korcsoportot figyelembe véve 2019. évig csökkenő tendenciát mutat. Míg a korábbi években felülreprezentált az 51-60 évesek aránya, a 61 éven felüliek aránya emelkedik, mely emelkedés a 2015. évben mutatkozik meg leginkább. Érdekes tendencia, hogy a 2020. évben, melyben a Covid meghatározó jelenség volt, a 26-30 év közöttiek álláskeresése jelentősen csökkent a 2019. évhez képest, a 41-51 év közötti korosztálynál emelkedés volt megállapítható. A 56-60 év közöttieknél nem érte el a 2017-es évben tapasztalható magas számot.

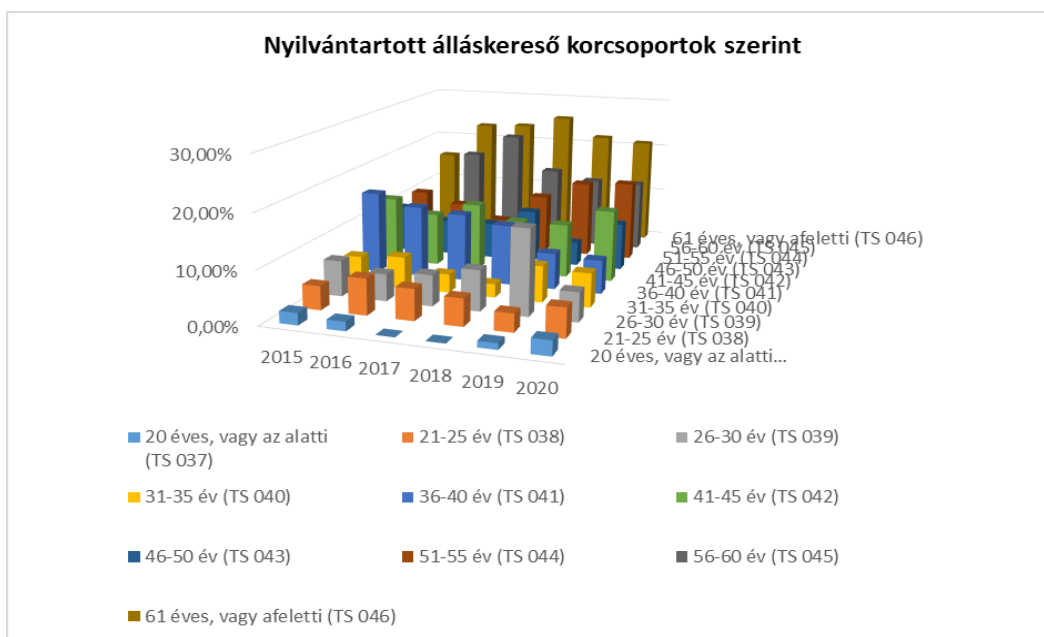

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	55,22%	43,24%
2016	58,33%	50,00%
2017	54,12%	60,87%
2018	43,59%	61,76%
2019	39,08%	52,94%
2020	43,12%	65,96%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők körében külön kell vizsgálni a tartós munkanélküliek arányát. A 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők esetében csökkenés figyelhető meg. 2015. évben az arány 55%-os és 2019. évre már 40% alá csökkent az arány, majd 2019. évről 2020. évre felemelkedett a 2018-as adatnak megfelelően.

Nyilvántartott pályakezdő álláskereső a nyilvántartott álláskeresők közül azok a 25. életévüket - felsőfokú végzettségük esetén 30. életévüket - be nem töltött fiatalok, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli-ellátásra nem szereztek jogosultságot.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

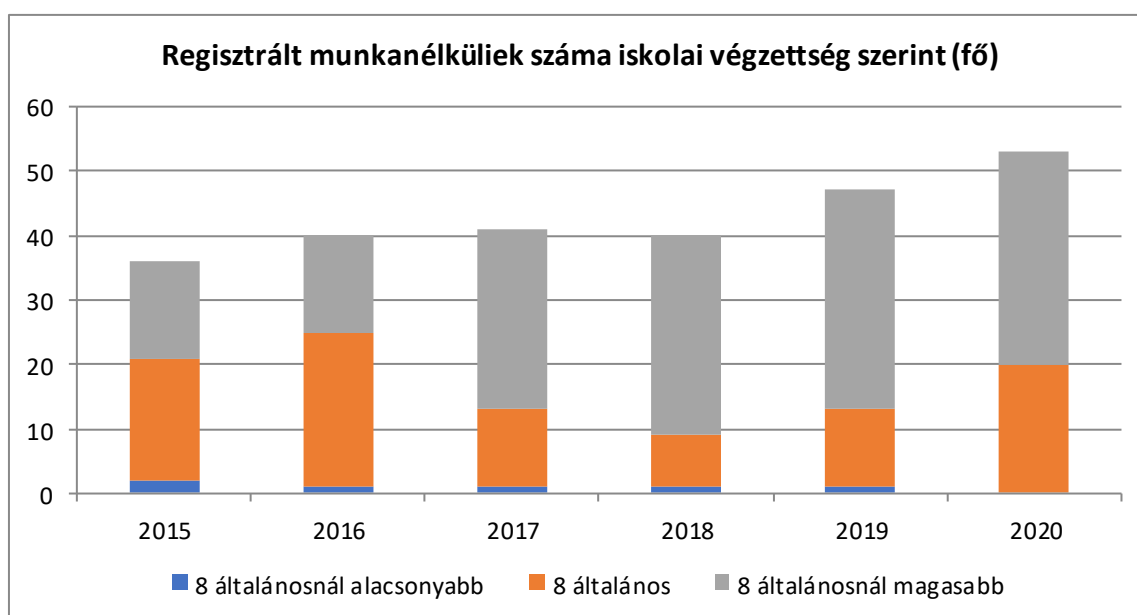
A 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek és a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek esetében csökkent a regisztrált munkanélküliek száma. Az évek során az általános iskolai végzettséggel rendelkezők esetében nőtt a nyilvántartott álláskeresők száma.

Minél alacsonyabb iskolai végzettséggel bír egy személy, mind társadalmi, mind gazdasági hátrányt szenvedhet. Így a munkaerőpiacon való megjelenés és a munkaszerezés is nehezebb.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	36	2	5,56%	19	52,78%	15	41,67%
2016	40	1	2,50%	24	60,00%	15	37,50%
2017	41	1	2,44%	12	29,27%	28	68,29%
2018	40	1	2,50%	8	20,00%	31	77,50%
2019	47	1	2,13%	12	25,53%	34	72,34%
2020	53	0	0,00%	20	37,74%	33	62,26%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét, a közfoglalkoztatás eddigi rendszerét egy új támogatási rendszer váltotta fel.

Budakalász Város Önkormányzata rendszeresen nem vesz részt a közfoglalkoztatási programokban, 2021. évtől nem volt közfoglalkoztatott személy a településen.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	27	31
2016	29	20
2017	25	12
2018	12	4
2019	15	1
2020	142	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A város értékeinek következtében a lakosság és az autós mobilitás folyamatosan növekszik, viselve a pilisi agglomerációs környezet, nagyon erős napi ingázó tranzitforgalmát is. A közlekedés gerince, a ma is kedvelt szentendrei (H5) hév vonal. Közlekedési jövőképének adottságai azért kiválóak, mert a főváros környéki közlekedésfejlesztés két legnagyobb közlekedési projektje Budakalász közigazgatási területén, a város területét is igénybe véve fog megvalósulni a következő két évtizedben.

Budakalász a H5 vonal rekonstrukciójában és fejlesztésében érintett. A távlati jövőképben a H5–H6–H7 összekötés, átszállás nélküli kapcsolattal ad összekötést a városrészek és az agglomeráció között. A napi 523.000 városhatári utazás, mely a kötöttpályán zajlik, döntő része mintegy 470.000 az elővárosokból érkezik. Különösen érdekes a MÁV és ennek vállalatcsoportjához tartozó HÉV utasszámok összevetése, hiszen a MÁV alig szállít több utast a 20 éve megkezdett nagyon jelentős fejlesztések ellenére 279.000 utas/nap, mint a jól ismert, különösebb fejlesztéshez nem jutó HÉV 245.000 utas/nap. A HÉV-nek is domináns része a Szentendrei HÉV (H5). Egynap a teljes fővárosi MÁV+HÉV ingázó forgalom 463.000 utas/nap 25 %-át szállítja. A H5 HÉV napi utasszáma 116.000 utas/nap.

HÉV-vel ingázó 39 %, autóval ingázó 5 %. Ne felejtsük el, jellemzően a közösségi közlekedőkre irányult a kérés. Budakalászon belül jellemző a gyaloglás 32 %, autós 13 %, kerékpár 9 %.

A városban sem helyi, sem áthaladó, sem ráhordó buszos közlekedés nincs. A közintézmények és különösképpen a gyermekintézmények környezetében a gyalogosok nem kapnak kiemelt figyelmet.

A főútvonalakon gyakorlatilag tilos a megállás és a parkolás. A belső városrészek sűrű beépítése mellett az utcai parkolás általában tilos, ott az ingatlanon belül kell helyet biztosítani a gépkocsik számára (Polgármesteri hivatal, vendéglátó ipari egységek, iskolák, óvodák stb.).

- e) **fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;**

Regisztrált pályakezdő fiatal járási szinten jelenleg 12 fő, Budakalász vonatkozásában 2 fő. Ezek a számok az iskolai időszak végeztével általában megnövekednek, majd a sikeres elhelyezkedés arányában folyamatosan csökkennek.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	134	10
2016	120	7
2017	85	4
2018	78	4
2019	87	3
2020	109	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) **munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;**

A munka-, pálya-, álláskeresési tanácsadást a Pest Vármegyei Kormányhivatal Szentendrei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya végzi.

Rehabilitációs tanácsadást a Rehabilitációs Hatóság (Budapest III. kerület Heltai Jenő tér) végzi a városhoz legközelebb.

Pszichológiai tanácsadást az Országos Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság végzi Budapest 3. kerületében.

Szakképzés és felnőttképzés a Covid járvány óta nem volt, ilyen programok felfüggesztésre kerültek, várható 2023. év őszétől indulnak újra.

A Pest Vármegyei Kormányhivatalnál megvalósuló pályázat a **VEKOP-8.1.1-15 „Út a munkaerőpiacra”** kiemelt projekt, mely keretében a hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatási esélyeinek növelése a cél.

Terület- és településfejlesztési operatív program: A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) az ország teljes területét lefedi, így a kevésbé fejlett régiók (valamennyi vármegye) és a fejlett régióknak számító Budapest fejlesztéseit egyaránt támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevesbé fejlett régiók és elmaradott térségekre.

Célja az uniós szintű és az országon belüli területi kohézió javítása, ennek érdekében a régiók és vármegyék fejlettségének javítása az EU átlag viszonylatában, továbbá az országon belüli egyenlőtlenségek csökkentése, kiemelten a négy legkevesbé fejlett régió (Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, Észak-Magyarország) és a komplex programmal fejlesztendő 36 járás fejlesztése.

GINOP 5.1.1 "Út a munkaerőpiacra": A projekt célja a 25-64 év közötti álláskereső és inaktívok, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása, nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedésének támogatása, valamint a közfoglalkoztatásból a versenyszférába való átlépés elősegítése azon közfoglalkoztatottak esetében, akik képessé tehetők és készek munkát vállalni a versenyszférában.

GINOP 5.2.1 "Ifjúsági garancia program"

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A településen ilyen nem elérhető.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Budakalász területén nem releváns.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az önkormányzat jelenleg nem rendelkezik olyan számítógép-parkkal, amely lehetőséget biztosítana a településen élők digitális ismereteinek megszerzéséhez. A digitális ismereteket a gyermekek és fiatalok az általános-, illetve a középiskolákban megszerzik.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A cél az, hogy a minél szélesebb körben jussanak támogatáshoz a nehéz élethelyzetbe került budakalásziak. A pénzbeli és természetbeni támogatásokat a szociális rendeletben felsorolt módon kínálja a gyermekeknek, az időseknek, a betegeknek, vagy akár a nehéz élethelyzetbe került családoknak is – legyen szó egyszeri, vagy rendszeres támogatásról.

Pénzbeli települési támogatások:

- a) rendkívüli települési támogatás
- b) rendkívüli eseti települési támogatás
- c) rendszeres gyermekvédelmi támogatás
- d) temetési segély
- e) újszülöttek egyszeri támogatása
- f) sérült gyermekek fejlesztésének támogatása
- g) tüdőgyulladás elleni védőoltások támogatása
- h) gyógyszer-támogatás
- i) rendkívüli rezsitámogatás

Természetben nyújtott szociális ellátások:

- a) lakásfenntartási támogatás
- b) köztemetés
- c) táboroztatási támogatás
- d) fertőző agyhártyagyulladás elleni védőoltások támogatása
- e) tűzifa támogatás

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	134	1,74%	36	26,87%
2016	120	1,55%	40	33,33%
2017	85	1,10%	41	48,24%
2018	78	1,00%	40	51,28%
2019	87	1,10%	47	54,02%
2020	109	1,30%	53	48,62%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskereső részére álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék állapítható meg. Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki álláskereső, az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

Az adatok alapján a nyilvántartott álláskeresők száma folyamatosan csökkenést mutat a 2015-2019 közötti időszakban, 2020. évben valószínű a koronavírus járvány miatt a szám emelkedett, de az álláskeresési ellátásban részesülők aránya a 2019. évhez képest csökkent 2020-ban, majdnem azonos a 2017. évi aránnyal.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	32	23,88%		0,00%	68	50,75%
2016	30	25,00%		0,00%	70	58,33%
2017	17	20,00%	27	31,91%	58	68,24%
2018	8	10,26%	13	16,36%	48	61,54%
2019	13	14,94%	11	12,18%	60	68,97%
2020	11	10,09%	11	10,24%	64	58,72%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Szociális rászorultság esetén a jogosult számára a járási hivatal egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást állapít meg, a díj teljes összegét a központi költségvetés biztosítja. Jogosult az egészségkárosodott személy, vagy a 14. éven aluli gyermeket nevelő személyek, mindkét esetben akkor, ha megélhetésük más módon nem biztosított, kereső tevékenységet nem folytatnak, vagyonuk nincsen.

A településen csökkenő mértékű a támogatás igénybevétele.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	12
2018	12
2019	9
2020	8

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	3955	22	6	30,11%	73,83%	86,90%
2016	3991	39	10	29,87%	73,89%	88,57%
2017	4037	46	11	29,53%	74,88%	90,51%
2018	4137	100	24	28,89%	75,95%	90,40%
2019	4178	43	10	28,55%	77,53%	90,90%
2020	4342	164	38	27,80%	76,69%	89,31%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az Mötv. 23. § (5) bekezdése 14. pontja értelmében a kerületi önkormányzat feladatai közé tartozik a lakás- és helyiséggazdálkodás.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő lakásállomány hasznosítása a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Ltv.), valamint az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről, és a lakások bérleti díjáról szóló Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testületének 20/2018. (X.26.) önkormányzati rendelete alapján történik.

A rendelet szabályozza Budakalász Város Önkormányzata tulajdonában álló lakóingatlanokra/lakásokra vonatkozó bérbeadás feltételeit.

A lakások bérbeadása történhet:

- szociális helyzet alapján,
- költség elven,

- piaci alapon pályázat útján,
- munkakör ellátásának elősegítését szolgáló, szolgálati jelleggel, és
- ideiglenes jellegű, átmeneti elhelyezést szolgáló bérlakásként rendkívüli bérbeadás alapján.

A településen felmerülő lakásigényeket a telített, rugalmatlan önkormányzati lakásállomány nem tudja felölelni. Ugyanakkor szociális funkcióját ellátja, mivel még a költségelven megállapított lakbér mértéke is jóval a piaci szint alatt van.

b) szociális lakhatás

Szociális helyzet alapján történő bérbeadás az, ha a bérbeadó az igénylővel személyi, szociális, vagyoni jövedelmi helyzetének körülményei, illetve szociális rászorultság alapján létesít lakásbérleti jogviszonyt.

Az önkormányzati bérlakások belterületen helyezkednek el, főleg összkomfortos, komfortos komfortfokozatúak, tehát, közművesítettek.

A jelenlegi adatok alapján összesen 105 db bérlő által lakott önkormányzati bérlakás van kiadva, ebből 48 db szociális helyzet alapján. 16 db üres lakásunk van, ebből csak 4 db van lakható állapotban.

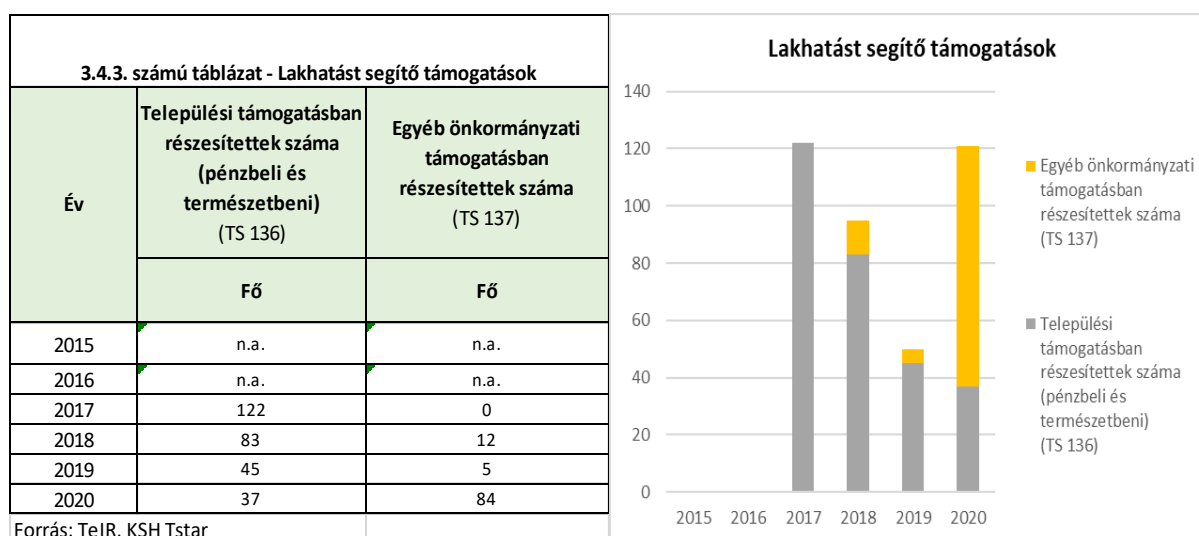
A szociális helyzet alapján kiadott lakások száma folyamatosan csökken, a bérlők a jövedelmi helyzetük alapján kiszorultak ebből a kategóriából.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakást nem lakás céljára csak a Képviselő-testület engedélyével és kivételesen lehet bérbe adni. Ilyen kivételes indok lehet közérdekű, a lakosság érdekét szolgáló ellátás biztosítása, közérdekű, a kulturális hagyomány megőrzését, ápolását szolgáló cél megvalósítása, oktatási, sport- és szabadidős tevékenységek megvalósítása.

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok a gyakorlatban nincsenek, olyan van, ami a tulajdoni lapon gazdasági épület, de valójában lakások vannak kialakítva az ingatlanon.

e) lakhatást segítő támogatások

- Lakásfenntartási támogatás állapítható meg annak a kérelmezőnek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 85.500.- Ft-ot, egyedül élő vagy

egyedülálló esetén a 99.750.- Ft-ot, és nincs vagyona. A lakásfenntartási támogatást a tárgyévire kell megállapítani, egyszeri összege nem lehet kevesebb, mint havi 4.000.-Ft és nem lehet több mint havi 15.000.-Ft. Önkormányzati tulajdonú bérlakás esetében a támogatás elsősorban a lakbérhátralék összegének csökkentésére, vagy a lakbér összegének csökkentésére fordítható, másodsorban a kérelem benyújtását megelőzően három havi közüzemi számla alapján a közüzemi díj és díjhátralék csökkentésére fordítható. Magántulajdonú ingatlan esetén a támogatás kérelmező nevére szerezhető, a kérelem benyújtását megelőző három havi közüzemi számla alapján a közüzemi díj, és díjhátralék összegének csökkentésére fordítható.

- Rendkívüli rezsitámogatás állapítható meg annak a fogyasztónak/kérelmezőnek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át, egyedül élő vagy egyedülálló esetén 400 %-át nem haladja meg, és nincs vagyona. A támogatás megállapításának feltétele, hogy a fogyasztó a támogatás igénylésekor igazolja, hogy a kérelem benyújtását megelőző 1 hónapban kiállított közüzemi (villamosenergia, földgáz) számla alapján versenypiaci költségeket tükröző áron jogosult igénybe venni a szolgáltatást, vagy kérelmező kifejezett nyilatkozata alapján fűtésként csak szilárd tüzelőanyaggal működő fűtőberendezést használ. A támogatás összege háztartásonként a terhek csökkentése érdekében 15.000.-/hó, a tüzelő felhasználása esetében egyszeri 90.000.- Ft.
- Az önkormányzat szociális célú tűzifa támogatást térítésmentesen, természetbeni támogatásként biztosítja azon szociálisan rászoruló személynek, akinek Budakalászon van a bejelentett lakó- vagy tartózkodási helye, és az e rendeletben meghatározott feltételeknek megfelel. Háztartásonként évente legfeljebb 1-3 erdei m³ vagy 5-15 mázsa tűzifa adható. Különös méltánylást igénylő esetben tűzifa támogatás az egy főre jutó havi jövedelemre tekintet nélkül is megállapítható, amennyiben a kérelmező vagy vele együtt élő házastársának, gyermekének váratlan betegsége, balesete indokolja.

f) eladósodottság

A lakáshasználók többsége rendszeresen fizeti a lakbért, kevesebb mint 10%-nak van díjhátraléka. Az adósok többnyire szociális bérlők, jellemzően sokgyermekes családok.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Jelenleg közel 60 rekreációs telek van használatba adva az Ezüsthelyen. A használók kb. 1/3-a életvitelszerűen használja őket. Az itt lakók kb. 25%-a nyugdíjas, a többiek aktív dolgozók akiknek Budakalászon, vagy Budapesten van a munkahelyük, illetve van itt egy családi lovas vállalkozás, ami egy 4-5 tagú család megélhetését biztosítja.

Általánosságban elmondható, hogy olyan kisjövedelmű emberek veszik igénybe ezt a lakhatási lehetőséget, akik nem tudnák megfizetni pl. egy bérlakás után az albérleti költséget.

A telekhasználati díj kb. 10%-a az albérleti díjnak. A kiadott telkek kb. 20%-ba van villany bevezetve és kb. 5%-a van rákötve a vezetékes vízhálózatra. A csatornahálózat nincs kiépítve ezen a területen.

Tömegközlekedéssel könnyedén bejuthatnak a fővárosba ingázók, hiszen három HÉV-megálló is rendelkezésre áll Budakalászon. A HÉV-től távolabb élők számára emellett elérhető iránytaxi is. A járat a HÉV vonalra merőlegesen közlekedik a Budai úti bölcsőde szomszédságában található

buszmegállótól a Damjanich utcán végig. Tömegközlekedési lehetőséggel a Szalonka utcai óvoda és szintén a hegyen található gyermekfelügyeletet ellátó magánnapközi is könnyen megközelíthető. A járat délelőtt 8 és 11 óra között, valamint délután 14 és 19 óra között jár 20 percnként a HÉV menetrendhez igazodva és igény szerint bárhol megáll a Damjanich utcán. A kisbuszra gyerekkocsival, bőrönddel, járókerettel is föl lehet szállni. A jegyár 250 forint, a kedvezményes jegy pedig 200 Ft. Mindezen felül igény szerinti szállítást is ellát a buszos szolgáltató. Időseknek vagy autóval nem rendelkezőknek bevásárláshoz, az Egészségházba vagy bármilyen úticéllal igénybe vehető a szolgáltatás. Az egyedi igényekhez rugalmasan igazodnak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A város közigazgatási területén nem találhatóak telepek és szegregátumok.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A város közigazgatási területén nem találhatóak telepek és szegregátumok.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A területi jellemzői alapján ezek kialakulása hosszú távon sem várható.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) a védőnői ellátásról,
- d) az iskola-egészségügyi ellátásról

Jelenleg egészségügyi alapellátás vehető igénybe a városban, ezt néhány speciális ellátást végző intézmény egészíti ki. Az alapellátás terén jelentős fejlesztés valósult meg 2013-ban, amikor is az Önkormányzat saját forrásból új egészségházat épített a régi épület helyére. Így a háziorvosok és gyermekorvosok, a fogászati rendeléssel együtt korszerű, modern körülmények között fogadhatják a betegeket.

A budakalászi Egészségház fejlesztése a TOP_PLUSZ-3.3.2-21-PT1-2022-00053 pályázat keretében valósul meg, megvalósítása folyamatban van, megvalósítás folyamatban van, kezdete 2024.06.01. napja, fenntartási időszak vége 2031. 03.01.

A település teljes egészségügyi alapellátása, azaz védőnői szolgálat, fogorvosi, háziorvos, gyermekorvos, valamint iskola-egészségügyi ellátás infrastruktúra fejlesztése történik meg, melynek keretén belül a meglévő Egészségház bővítése és korszerűsítése valósul meg. A projekt keretében megvalósul a projektarányos akadálymentesítés, az energiahatékonysági szempontok érvényesülése, a kötelező tájékoztatás és nyilvánosság biztosításával kapcsolatos feladatok ellátása, valamint a szükséges eszközbeszerzés.

Emellett a projekt kertében megvalósul:

- Családbarát funkciók kialakítását megvalósító fejlesztések (játsszósarok kialakítása).
- A hatályos jogszabályoknak megfelelő, kötelezően előírt számú parkoló-férőhely és akadálymentes parkoló-férőhely létesítése.
- Kerékpár támaszok és tárolók kiépítése
- Babakocsi tároló létesítése.
- Megújuló energiaforrások kialakítása
- Egészségfejlesztési feladatok ellátására, megelőző ellátások nyújtására (pl.:várandóstorna, szülőszerepre felkészítő csoportfoglalkozások, kismamáknak, csecsemőknek, gyermekeknek szóló csoportos egészségfejlesztő programok, szűrővizsgálatok) alkalmas és nélkülözhetetlen, tanácsadó, rendelő kialakítása."

Budakalász város közigazgatási területén négy felnőtt háziorvosi körzet, két házi gyermekorvosi körzet került kialakításra, mely a lakóközösséget teljeskörűen ellátja. A háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás, fogorvosi alapellátás, az ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek), vérvételi szolgáltatás, védőnői ellátás és iskola- és ifjúság orvosi ellátás a településen élők számára biztosított.

A 2021-ben megalakult szoros praxisközösségi konzorcium 3 kalászi és 4 szentendrei háziorvosi praxissal, melyhez idén ősszel a negyedik kalászi praxis is csatlakozott. A praxisközösség neve Hetedhét praxisközösség.

A praxisok sokmindenben fejlődtek, többek között elérhető 24 órás vérnyomásmérés és EKG vizsgálat, INR mérés és Boka-kar index mérése, diagnosztikai eszközök kerültek beszerzésre, beindításra és rendszeresítésre kerültek bizonyos infúziós kezeléseket, amelyeket eddig a lakosok csak a szakellátás igénybevételével tudtak elérni.

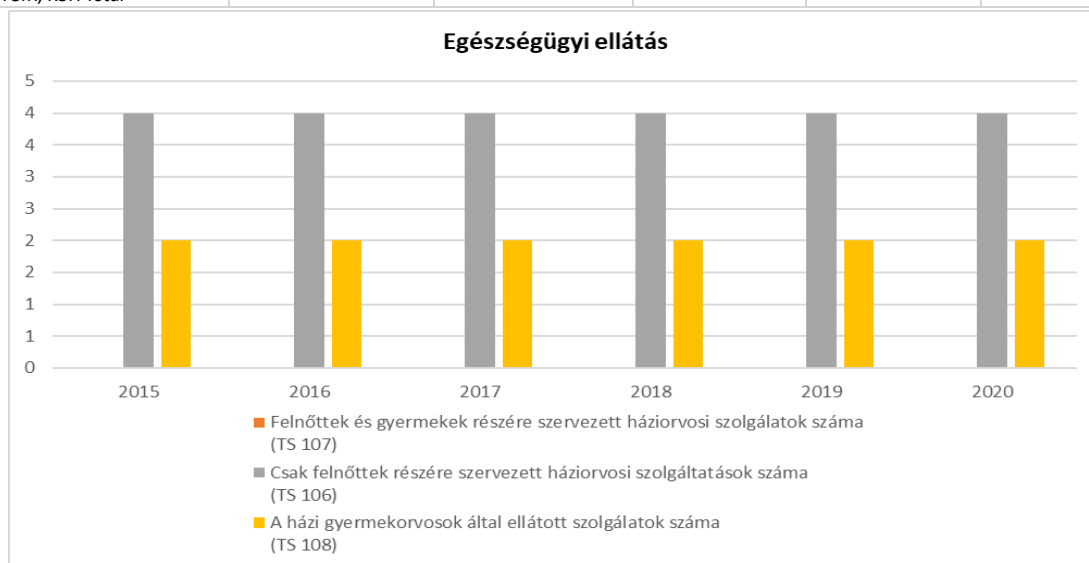

A házi gyermekorvosi rendelésben jelentős változást hozott a praxisközösség indulása. 2021 ősze óta, egy a kistérséget tömörítő gyermekgyógyászok által alkotott szoros praxisközösség tagja a két praxis. Ennek hozományaként nőtt a rendelési, ezen belül a prevenciók rendelésre fordítható idő.

A város egésze számára szakellátást biztosító intézmény nincs Budakalászon, a szakellátást a Szentendrei Szakorvosi Rendelőintézet biztosítja. Az Önkormányzat közreműködésével 2008. novemberétől a településen helyben történhet a vérvétel. 2021-ben önkormányzati támogatással indult nagyobb kapacitású labor teljes kihasználtsággal és gördülékenyen működik.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	4	2	2	n.a.	n.a.
2016	0	4	2	2	n.a.	n.a.
2017	0	4	2	2	n.a.	n.a.
2018	0	4	2	2	n.a.	n.a.
2019	0	4	2	2	n.a.	n.a.
2020	0	4	2	2	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) prevenciók és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Budakalász Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a lakosok egészségére, a betegségek megelőzésére, ezért az Egészségklub önkénteseivel karöltve biztosítja a preventív szűrőprogramokat. Helyi szintén 2006. év óta működő Egészségklub tagjainak irányításával, szervezésével többféle szűrőprogram (rák-, prosztata-, vastagbél-,) valósult meg. A prevenciók és szűrőprogramok évi rendszerességgel biztosítottak, melyeket az Önkormányzat koordinál és hirdet meg. A szűréseken budakalászi lakosú személyek és a város közintézményeiben dolgozók vehetnek részt személyes jelentkezést követően. A szűrések a leggyakoribb megbetegedéscsoportra terjednek ki, többek között a szív-és érrendszeri, bőrgyógyászati, nőgyógyászati vizsgálatokra, valamint a demencia vizsgálatára is.

A városban 2023. februárjától teljes állású iskolaorvos dolgozik, aki március elejétől kezdte el az iskolai kampányoltásokat, valamint az iskolaegészségügyi szűrővizsgálatokat.

A Patakpart Általános Iskolában a szűrésre kötelezett tanulók száma 110, ebből 109 gyermeket szűrtünk le, 1 fő krónikus betegség miatt otthonában tartózkodik.

A Kalász Suli Általános iskolában a szűrésre kötelezett gyermekek száma 215 fő, melyből 214-et szűrtünk le, 1 fő magántanulói státuszban van, tartósan külföldön tartózkodik.

A Szentistvántelepi Általános Iskolában 233 fő a szűrésre kötelezettek száma, ebből 232 tanulót szűrtünk le, 1 fő mind a két szűrés alkalmával hiányzott az iskolából.

A budakalászi általános iskolákban összességében 558 szűrésre kötelezett tanulóból 555 fő szűrését sikerült elvégezni.

Minden szűrővizsgálaton részt vett tanulónál elvégzésre került a testnevelés besorolása, a gyógytestnevelésre javasolt gyermekek névsora az intézményvezetőknek továbbításra került.

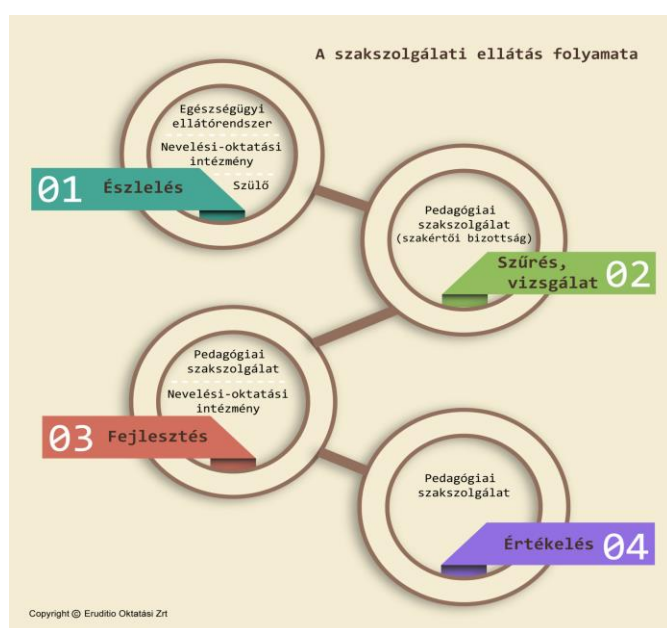
c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

2004. szeptember 17-e óta működik Budakalászon a Gézengúz Alapítvány által fenntartott és működtetett európai színvonalú, modern Gyermeke-rehabilitációs és Módszertani Központ, a **Cseppek Háza**, amely a születési károsult gyermekek korai egészségügyi ellátását és rehabilitációját biztosítja. Az intézmény rendelkezik a gyermekek ellátásához szükséges, több szakágnak megfelelő szakrendelővel, varázsszobával a látási, hallási és egyéb érzékelési inger együttesek biztosítására, csecsemők számára kialakított, otthonos hangulatú hidroterápiás helyiséggel, speciálisan a gyermekek igényeihez szabott technológiával készült gyógymedencével, csoportos foglalkozásra lehetőséget biztosító teremmel, illetve terápiás szobákkal és fejlesztő játszószarokkal.

Kacsaringó Fejlesztőház: Szolgáltatásaik között mozgásfejlesztés, korai fejlesztés, iskolaelőkészítés, gyógytorna is szerepel sok más foglalkozás mellett, de a listában díjmentes ismerkedős alkalmat is találunk. Az autizmus specifikus fejlesztések, illetve a szociális kommunikáció elősegítése kerül majd a központba.

Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat: Budakalász mellett Csobánka, Pilisszentkereszt és Pomáz iskolái és óvodái munkáját segíti, feladatai között szerepel a gyógypedagógiai tanácsadás,

korai fejlesztés és gondozás, szakértői bizottsági tevékenység, nevelési tanácsadás és logopédiai ellátás. Bővült a pedagógiai szakszolgálatok feladatköre: minden megyében elindult az iskola- és óvodapszichológiai ellátás és a kiemelten tehetséges gyermekek gondozása. Járásonként és tankerületenként alakítottak ki tagintézményeket, így végre a megyék egész területén azonos minőségben hozzáférhető vált minden szakszolgálati ellátás.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Budakalászon a közétkeztetést ellátó céget a Képviselő-testület - közbeszerzési pályázat útján – választotta ki. Mivel egyik közszolgáltatást ellátó intézmény sem rendelkezik főzőkonyhával, a közétkeztetést ellátó cég szállítja az ételt az intézményekbe.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Budakalászon sportegyesületi keretek között közel 900 fő sportol, ebből 18 év alatti korosztályhoz kb. 750 fő tartozik.

Budakalász egy rendkívül sportos, összetartó közösség. Az évi 4 nagy sportrendezvényen kívül is nagy lelkesedéssel vesz részt a város apraja nagyja minden új kezdeményezésen. A rendezvények fő élkitűzése a közösségi élet, a „kalásziság” érzetének erősítése. A rendezvények ingyenesek, bárki számára látogathatók. 2022.évtől minden nagyobb rendezvénynek van egy oktatási intézmény házigazdája.

Három általános iskola van és két óvoda Budakalászon. A két nagy futóversenyt a két nagyobb, régebbi iskola segíti, a Kevély túrát az óvodák pedagógusai.

Az Autó mentes héten belül Tour de Kalász házigazdája a település legifjabb iskolája a Patakpart Általános Iskola volt. Ez azt jelenti, hogy a regisztrációban és a beérkezésnél az iskola pedagógusai segítenek, az irányításban a végzős diákok vesznek részt, és mint minden sportversenynél a jótékonyági büfét is az éppen aktuális iskola csinálja, melynek bevételét valamilyen programra, eszközre, táborra fordítják. Fantasztikusan jól sikerülnek ezek a büfék, mindenki maximális lelkesedéssel vesz részt a készülődésben és a lebonyolításban.

Budakalász területén számos helyen van lehetőség a sportolásra. Az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokat ingyenesen vagy rendkívül kedvező feltételekkel adja bérbe, ezzel is támogatva a helyi egyesületeket.

- Az Omszk-parkban labdarúgó pályák, kézilabda pálya, akkreditált rekortán futópálya, wakeboard pálya, horgászállások és tenispálya áll rendelkezésre.
- A Cserkészháznál: korcsolya és jégkori pálya
- Szentistvánteleti hév megállónál streetball és műfüves futballpálya
- Kós Károly Művelődési Házban: táncok, küzdősportok, sakk, jóga, pilates, gerinctorna, asztalitenisz
- KKMH udvarán tenispályák (téli használat itt egyelőre nem megoldható)
- Budakalászi Sportcsarnok: kézilabda, tenisz, fallabda, RS, fitness, futsal
- Lupa tó és környezete: sup, surf, wakeboard, vitorlázás, jégúszás, hideg úszás, strandröplabda
- Dunapart: különböző vízisportokhoz bérelhetünk eszközöket. Sajnos itt egy nyomvonalon halad az Eurovelo 6 nagyobb tempójú forgalma, a lassabb tempójú hobbi kerékpárosokkal és a gyalogos forgalommal, így az ártéri erdő csodálatos útvonala fokozottan balesetveszélyessé vált.
- Egészségklub: nordic walking, gerinctorna, jóga, meridián torna, túrázás
- Dunaparton, Berdón és a Kevélyek lábánál, számos lovarda üzemel.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Jogszabályi követelményeknek eleget téve az Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szociális alap és szakellátásokat saját intézményei által, illetve szerződéses jogviszony alapján biztosítja.

Az Önkormányzat tagja a Dunakanyari Család- és Gyermekjóléti Intézménynek, így a családsegítő és gyermekjóléti alapfeladatát társulásban látja el.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést az Önkormányzat által fenntartott és működtetett Idősek Klubja intézmény látja el, ahol a nappali foglalkoztatást, házi segítségnyújtást az igénybevevők térítésmentesen, az étkeztetést kedvezményesen kapják. A szociális intézmény az idősek számára napi háromszori étkezést biztosít, közel 30 helyre szállít házhoz ebédet, illetve visznek el az intézményből. Segélyhívó rendszer is több nyugdíjasnál működik, egyetlen feltétele a vezetékes telefon megléte. Az Idősek klubja segíti a gondozottakat szociális és hivatalos ügyeik intézésében, a gondozók elvégzik a vásárlást, a gyógyszerek felíratását és kiváltását, a betegeket elkísérik a kórházba. Azt az igénylők számára gyógytorna lehetőségét is biztosítják, és különféle programokon való részvétellel gondoskodnak a tagok szórakoztatásáról is.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény, amelyet Budakalászon a vállalkozó által épített és működtetett Napvirág Idősek Otthona látja el.

Budakalász Város Önkormányzat kötelező feladatának ellátása keretében gondoskodik a nappali melegedő és éjjeli menedékhely biztosításáról az arra rászorulóknak.

A Magyar Vöröskereszt tájékoztatása alapján a Pest Megyei Szervezetének fenntartásában működő Utcái Gondozó Szolgálat működési engedélye 2022. augusztus 31. napján lejárt, így a szolgáltatás további működtetése a szervezet részéről megszűnt. Az utcai szociális munka ennek következtében a településünkön ellátatlan maradt.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A tapasztalatok szerint a teljes járás egész területén az utcákon az úgynevezett „könnyű” drogok (THC illetve amfetaminhatóanyag tartalmú) kábítószeresek vannak jelen. Az úgynevezett „kemény” drogok (pl. heroin, kokain) esetleges előfordulása már nem ilyen jól körvonalazható, mivel ezeket a szereket már más társadalmi rétegnek áll csak módjában használni, akik viszont nem a közterületen, nyilvánosan folytatják tevékenységüket.

Szentendre Város Önkormányzatának-, valamint Pomáz Város Önkormányzatának szervezésben Kábítószer Egyeztető Fórum működik. Ezen Fórumok lehetőséget biztosítanak a különböző, a kábítószeresekhez kapcsolódó területek szakembereinek valamint az önkormányzatoknak, mint a társadalmat képviselő szervezeteknek az információcseréjére. A Szentendrei Rendőrkapitányságon a szülői drog prevenciók feladatok végrehajtására vonatkozóan egy fő látja el a drog prevenciók tanácsadói feladatokat. A feladatok végrehajtására vonatkozóan, minden hónap adott napján telefonos ügyeletet, valamint fogadóórát tart.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Budakalász Város Önkormányzata minden esetben elítéli a hátrányos megkülönböztetés minden nemű megnyilvánulási formáját.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat.

Budakalászon nem működik népkonyha.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Városunk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, polgáraink többsége lokálpatrióta.

A helyi közeleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. A városi (önkormányzati) újság, a Budakalászi Hírmondó eljut az állampolgárok, a vállalkozások, intézmények felé. A műsorszolgáltatásra kötött szerződés szerint az önkormányzat a helyi tévé működési, üzemeltetési költségeinek biztosításával a településen megrendezett programokról és eseményekről nyújt tájékoztatást.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete a jogszabályi előírásoknak megfelelően évente legalább egy alkalommal közmeghallgatást tart, amely a lakosság közösségi életbe való bevonást szolgálja, illetve bevonásra kerülnek a lakosok az önkormányzati döntéshozatalba is, az önkormányzat kikéri és tiszteletben tartja véleményüket.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
5	0	15341	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár a Pilis-Dunakanyari régió közkedvelt kulturális és közösségi színtere. Impozáns, többfunkciós terek és termek, igényes környezet, szépen

gondozott kert a sajátja. Alkotó közösségek, művészeti csoportok, nemzetiségek és civil szervezetek otthona. Korosztályokon átívelő programkínálat, családi milió, közösségépítő szemlélet jellemzi. Közművelődési és könyvtári feladatain túl a városi ünnepek, nemzeti ünnepek, megemlékezések és sportesemények főszervezője.

Közösségi rendezvényter kialakítása a budakalászi Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár kertjében TOP_PLUSZ-1.2.1-21-PT1-2022-00032 pályázat által.

- A közösségi ház és könyvtár közvetlen környezetének fejlesztésével kiváló helyszín jön létre közösségi találkozások, szabadidős programok és családi rendezvények szervezéséhez. A nagyszínpad nézőteréhez akadálymentesen lehet eljutni, a rendezvényter egésze is akadálymentes. A területen kihelyezésre kerül egy braille információs tábla tapintható térképpel.
- A közösségi ház és könyvtár közvetlen környezetének fejlesztésével kiváló helyszín jön létre szabadidős sportprogramok szervezéséhez
- Projekt kezdete: 2022.09.01.
- Projekt fizikai befejezése: 2025.06.30.
- Fenntartási időszak: 2030.06.30.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen együtt élő vagy egymás mellett élő közösségek mindennapjaiban számos konfliktus jelenhet meg. Ezek hatással lehetnek a helyi lakosok, lakossági csoportok életviszonyaira és életminőségére is. A konfliktusok háttérében jellemzően anyagi, kulturális és életmódbeli különbségek állnak. Jellemzők az intézményhez kapcsolódó viták, a településvezetés és a lakosság közötti konfliktusok, valamint munkatársi és szomszédos nézeteltérések. A tapasztalatok szerint az egyes lakossági csoportok közötti kommunikáció elősegítése, a lakosok közötti konfliktusok konstruktív kezelése hozzájárul a társadalmi összetartozás erősödéséhez.

Az önkormányzat fontos szerepet tölt be abban, hogy ezek a konfliktusok ne alakuljanak ki, illetve, amennyiben különböző okok miatt kialakultak, akkor megoldódjanak. Lényeges eszköz a szabályozás, a Képviselő-testület határozatokat hoz, rendeleteket alkot a közösségi együttélés kereteiről és gondoskodik azok betartásáról, betartatásáról is.

A város egészét érintő kérdésekben jellemzően fórumokat tart a város vezetés, amelyeken részletesen a lakók elé tárják az elképzeléseket és meg is vitatják azokat. A város havonta megjelenő lapja és hivatalos internetes oldala is fontos eszköz a tájékoztatásban. A városrészek ügyében ugyancsak rendszeresen az egyeztetések a lakókkal, a képviselői fogadóórák mellett pedig évi két alkalommal Közmeghallgatást is tart az Önkormányzat, amelynek keretén belül bárki elmondhatja véleményét és felteheti kérdéseit.

Nagyon sok helyen jellemző a település régi és új lakói közötti nézeteltérés. Ez utóbbi, „betelepült” csoport tagjait sokszor nem fogadják el a régebb óta ott élők. Budakalászon napjainkban a fő problémát az okozza, hogy a település „megtelt”, a jelenlegi infrastruktúra már nem bír el további bővülést. Az új építési szabályokat megalapozó lakossági felmérés alapján a lakók 89,6 százaléka szerint meg kell állítani a betelepülést Budakalászon. Ezzel összhangban az új építési szabályok (HÉSZ) 37 százalékkal csökkentenék az eddig beépítésre szánt területeket és 42 százalékkal növelnék a zöldterületek arányát. Ebben a témában is széleskörű egyeztetés lesz a lakossággal.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Számos civil szervezet és a helyi karitás csoport önkéntes munkájával és adományok eljuttatásával próbál segíteni a hátrányos helyzetű családokon. A településen rendszeresen az adománygyűjtő-kampányok, amikbe a tapasztalatok szerint szívesen kapcsolódnak be a helyi lakosok és ki-ki lehetőségeihez mérten próbál segíteni a rászorulókon. A nagyobb ünnepek alkalmával ugyancsak segítik a szociálisan rászorult családokat, gyerekeket.

Az elmúlt években jelentősen megemelkedett lakossági villamosenergia és földgáz árak miatt a rezsiköltség nagy terhet ró sok budakalászi családra. Annak érdekében, hogy a fűtési szezon alatt az áremelés miatt kiszolgáltatott helyzetbe kerülőknek segítséget nyújthasson az Önkormányzat, a szociális rendeletben több módosítás – rendkívüli rezsitámogatás, lakásfenntartási támogatás bevezetése – történt. A „szegénység, rászorultság nem lehet bélyeg senkin” mottó jegyében az Önkormányzat szociális munkatársainak és a szakbizottság képviselőinek kezdeményezésére, a hideg idő beálltával, 2022 decemberében először indult a városban kabátkampány is. A Faluház oldalában elhelyezett ruhafogasokra télikabátokat helyezhettek el a helyiek több héten át, akinek pedig szüksége volt rá, innen vihette el a megfelelő méretű és vastagságú ruhadarabot.

Már hagyomány a városban a decemberi ajándécsomag-osztás: a nyugellátásban, baleseti ellátásban, rokkantsági ellátásban, valamint árvasági ellátásban részesülő budakalásziak főként alapvető élelmiszereket kapnak ilyenkor segítségként, de helyi vállalkozók jóvoltából más termékek is kerülhetnek a kamrába. Az időseket adventi műsorról is megörvendeztetni a város minden évben.

Az aktuális ügyeket a Társadalmi Szolidaritás és Humán Ügyek Bizottsága tárgyalja meg és minden esetben az a cél, hogy segítsenek a rászorulóknak.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Budakalász Város Önkormányzata a nemzetiségi önkormányzatokkal együttműködési megállapodást kötött, ami tartalmazza a közös vállalásokat. Az Önkormányzat minden évben pénzügyi támogatást biztosít a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott tevékenységekhez. Budakalász területén jelenleg két nemzetiségi önkormányzat működik: a Budakalászi Német Nemzetiségi Önkormányzat és a Budakalászi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat. Fontos feladat a nemzetiségek érdekképviselete, programok szervezése és a hagyományok ápolása.

A város számára fontos, hogy a nemzetiségek identitása és kulturális sokszínűsége megmaradjon. Ennek érdekében támogatást kapnak azok a kezdeményezések, amelyek mindezt elősegítik.

A Német Nemzetiségi Egyesület is kiemelkedő tevékenységet végez ezen a területen. A Tájháznál rendszeresen vendégül látják az érdeklődő helyieket és ismeretterjesztő programokat is tartanak. A kulturális életet az Alpenrosen Táncegyüttes és a Kamp János Kapelle fúvószenekar fémjelzi. Ezek a csoportok rendszeresen tesznek eleget hazai és külföldi meghívásoknak is.

A szerb hagyományokat elsősorban a Szerb Templom udvarán található házban őrzik. Az erre a célra kialakított tanteremben oktatás is folyik.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A közösségi élet színterei sokrétűek Budakalászon is. A lakóközösségek, a munkahelyek, az önkormányzati intézmények, a templomok és a civil szervezetek tartoznak ide. A város civil szervezetei aktívak, tevékenységükkel a város fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Jelentős szerepet töltenek be a helyi sportegyesületek, amelyek a közösségi élmény erősítése mellett az egészséges életmód népszerűsítéséért is sokat tesznek.

A településen sportegyesületi keretek között csaknem 900 fő sportol, ebből 18 év alatti korosztályhoz mintegy 750 fő tartozik. A város területén számos helyen van lehetőség a sportolásra. A város az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokat ingyenesen vagy rendkívül kedvező feltételekkel adja bérbe, ezzel is támogatva a helyi egyesületeket.

Lényeges feladat az egyesületek utánpótlás-nevelésének támogatása, az egyik legfontosabb célnak pedig azt tartjuk, hogy Budakalászon is minden alsó tagozatos gyerek tanuljon meg úszni.

A sportolás népszerűsítésének érdekében az Önkormányzat helyszínt és infrastruktúrát biztosít tömeges részvétellel zajló sportrendezvények lebonyolításához. A településen rendszeresen tartunk nagyszabású, a helyi lakosok számára ingyenes sport rendezvényeket. Ilyen például a tavaszi és az őszi Tófutás, a Kevélyre fel! és a Tour de Kalász elnevezésű eseményünk.

A sport mellett a kultúra is jelentős szerepet tölt be a város életében. A város művelődési háza a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítja ki a programokat. A hagyományos városi rendezvények (Városnap, Kalászi Vigasságok, szabadidős sportrendezvények, ünnepek) is erősítik a lakosság lokálpatriotizmusát.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. A Budakalászi Hírmondó a lakókhöz, a vállalkozásokhoz és az intézményekhez is. A műsorszolgáltatásra kötött szerződés szerint az önkormányzat a helyi televízió működési, üzemeltetési költségeinek egy részét biztosítja, a TV Budakalász pedig rendszeresen beszámol a településen megrendezett programokról és eseményekről.

A 2020 tavaszától kezdődő, korlátozásokkal járó veszélyhelyzet változást hozott az élet- és munkakörülményekben. Megnövekedett a helyben dolgozás, illetve az osztott munkaidőben foglalkoztatás mértéke, amely számos kedvező hatással járt: az ingázási idő és utazási költség csökkenése, a digitalizáció és az info-kommunikációs eszközök széleskörű használata, a hatékonyabb munkavégzés, több idő a családdal. A pozitív hatások arra engednek következtetni, hogy a jelenség tartós marad, mivel az elektronikus kapcsolatok gyökeret vertek, beépültek a mindennapok életmódjába, és amelynek eredményeként a helyben tartózkodás egyre nagyobb mértékűvé válik. Hatására megnövekszik az igény a helyi vásárlásokra, szolgáltatásokra, kulturális és egyéb eseményekre, ami mind-mind erősíti a lokálpatrióta szemléletet.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A 2006. évben megalakult Cigány Kisebbségi Önkormányzat 2008. évben önmagát feloszlatta, s azóta sem alakult újjá.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Rendezetlen, elhanyagolt körülmények között élő családok.	Szociális jelzőrendszer bővítése, környezettanulmányok lefolytatása.
Szakképzetlenség.	Felzárkóztatási, továbbképzési programok szervezése.
Kriminalizálódás növekedése.	A bűncselekmények következményeinek ismertetése, hatásainak modellezése, általános iskolai figyelemfelhívó/felvilágosító/ előadások folytatása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A Gyermekjogi Egyezmény vonatkozásában gyermek az a személy, aki tizennyolcadik életévét nem töltötte be, kivéve ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri.” – szól az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének 1. cikke. A magyarországi jogszabályok pedig követik az Egyezményben előírtakat, és a 18 éves korhatárt tekintik a gyermekkor végének. A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007.(V.31.) számú határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Budakalász lakóinak száma az elmúlt néhány évben jelentős mértékben növekedett és növekszik jelenleg is. A települést sok fiatal választja lakóhelyéül. A betelepülések számának növekedése, az otthonteremtési támogatások és népszerű adókedvezmények, a kedvező földrajzi fekvés mind-mind a város lakónépességének és a gyermekszületések számának növekedését eredményezi.

4.1. számú táblázat - Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5 548	5 863	11411	48,62%	51,38%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			349		-
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 057	1 025	2082	9,26%	8,98%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	182	162	344	1,59%	1,42%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

Budakalász állandó lakónépessége 2021.12.31. napján 12.167 fő volt, ebből a 0-18 éves korosztály 2895 fő az alábbi korcsoportonkénti bontásban.

Korcsoport	Fő
0-3 éves	524
4-6	449
7-14	1348
15-18	574
Összesen:	2895

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségi, szociális, lakhatási helyzete;

Az ENSZ Gyermekjogi Egyezményben részes államok tiszteletben tartják és biztosítják a (...) gyermekek számára az Egyezményben lefektetett jogokat minden megkülönböztetés, nevezetesen a gyermeknek vagy szüleinek vagy törvényes képviselőjének faja, színe, neme, nyelve, vallása, politikai vagy más véleménye, nemzeti, nemzetiségi vagy társadalmi származása, vagyoni helyzete, cselekvőképzetlensége, születési vagy egyéb helyzete szerinti különbségtétel nélkül.” – szól az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének bevezetése.

Az országban 2021. december 31-én 110 750 gyereket tartottak nyilván veszélyeztetettként, és 27 229 gyerek volt védelembe véve. Az elérhető legfrissebb adatok szerint (2021) az észlelő- és jelzőrendszer által a 0-17 évesekre vonatkozóan küldött jelzések száma 140 803 volt, amelyek összesen 103 377 gyereket érintettek. A jelzések 40%-a a köznevelési és szakképző intézményektől érkezett². A jelzőrendszer továbbra is az egyik legfontosabb forrás, ahonnan a szakemberekhez eljuthat az az információ, ha egy gyermek nincs jól.

Az Önkormányzat tagja a Dunakanyari Család- és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulásnak, így a családsegítő és gyermekjóléti alapfeladatát társulásban látja el.

A 2021-es év során összesen harmincnolc jelzés érkezett a Szolgálathoz, ez a szám 2022-re megemelkedett. Kiskorú gyermek esetében ötvennégy jelzés érkezett. A megemelkedett jelzések mögött a jelzőrendszer megfelelő működése, illetve az oktatási-nevelési intézményekbe történő személyes visszatérés is állhat.

Jelzést tevő	Jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	7
Család- és Gyermekjóléti Központ	10
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	2
Átmeneti gondozást biztosítók	1
Köznevelési intézmény	25
Rendőrség	-
Állampolgár, társadalmi szervezet	8
Járási hivatal gyámhivatala	2
Kormányhivatal	1
Összesen	56

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	2	n.a.
2016	5	n.a.
2017	2	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	16
2020	9	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a gyermek szociális helyzete alapján megillető ellátás, mely magában foglalja

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztést,
- a szünidei gyermekétkeztést,
- pénzbeli támogatást, alap- vagy emelt összegűt, valamint
- a jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeket.

A gyermek akkor jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha a gyermeket gondozó család a törvény szerinti mértéket meghaladó vagyonnal nem rendelkezik, és a családban az egy főre jutó havi jövedelem

- nem nagyobb 47 025 forintnál (a szociális vetítési alap összegének 165%-ánál), vagy
- nagyobb, de nem több 51 300 forintnál (a szociális vetítési alap összegének 180%-ánál), és
  - a) a szülő, illetve a törvényes képviselő egyedülálló, vagy
  - b) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
  - c) nagykorúvá vált gyermekként kérelmezi az ellátást.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek hátrányos helyzetűnek a minősül, ha

- a) a szülő vagy gyám alacsony iskolai végzettségű, vagy
- b) a szülő vagy gyám alacsony foglalkoztatottságú, vagy
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezetben, illetve lakáskörülmények között lakik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül, ha rá az a)-c) pontokban felsorolt hátrányok közül kettő is fennáll. A hátrányos helyzet vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása - kérelemre - külön határozatban történik.

A nagykorúvá vált gyermek a gyermekkel közel azonos (eltérés az 1 főre jutó havi jövedelemnél) szociális feltételekkel jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha korábban – a kérelem beadását megelőző második hónap első napjáig visszamenően – legalább 1 napig részesült gyermekvédelmi rendszeres kedvezményben;

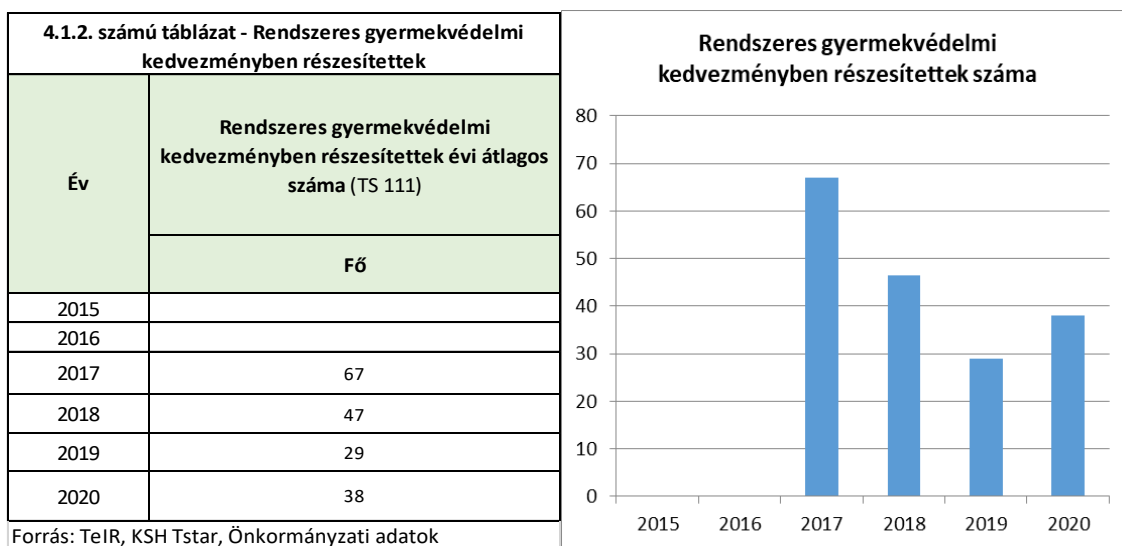
> 23 éves koráig, ha a nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat,

> 25 éves koráig, ha felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult igénybe venni az alábbi kedvezményeket, támogatásokat:

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés és - ha megfelel a törvényben foglalt feltételeknek - szünidei gyermekétkeztetés,
- évente kétszer pénzbeli támogatás,
- jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények.

2022. évben összesen 21 gyermek jogán, 7 család részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A támogatás részeként a gyermekek kedvezményesen, vagy ingyenesen étkeztek az intézményekben. A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás keretében a gyermekek után a családok két alkalommal - augusztus és november hónapban - részesültek 6.000.- Ft/gyermek, illetve hátrányos helyzet esetén 6.500.- Ft/gyermek támogatásban.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

- Újszülött támogatás annak törvényes képviselője útján, a gyermek születésétől számított 6 hónapon belül, egyszeri támogatás állapítható meg, ha a törvényes képviselő budakalászi lakóhellyel rendelkezik, és a Budakalászi Védőnői Szolgálattal együttműködik.
- Rendszeres gyermekvédelmi támogatás állapítható meg annak a gyermeknek, akinek a családban történő nevelkedés nem áll a gyermek érdekével ellentétben, valamint a családban az alábbi veszélyeztetettségi tényezők valamelyike megtalálható:
  - a) a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj összegének 250%-át,
  - b) gyermeket/gyermeket egyedül nevelő szülő egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj összegének 300%-át,
  - c) a gyermeket/gyerekeket gondozó(k) tartósan munkanélküli és együttműködik az illetékes munkaügyi központtal,
  - d) a gyermeket/gyerekeket gondozó(k) tartós beteg,
  - e) a gyermek/gyermek után emeltszintű családi pótlékot kap.
- Fertőző agyhártyagyulladás elleni védőoltások támogatása: Az egészségügyi prevenciót szolgáló védőoltások költségének részbeni átvállalása pályázat útján igényelhető. A támogatás összege a költség 50%-a.
Pályázat útján egészségügyi prevenciót szolgáló védőoltások költségének részbeni átvállalásában az a szülő, törvényes képviselő részesíthető, aki megfelel az alábbi kritériumok mindegyikének:
  - a) Budakalász Város közigazgatási területen bejelentett lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen itt él,
  - b) gyermek a pályázat benyújtásakor a 2. életévét nem töltötte be,
  - c) meningococcus B – köznyelven fertőző agyhártyagyulladás – elleni védőoltás sorozat költségének átvállalását pályázat keretében igényli, és
  - d) arra a házi gyermekorvosi igazolás alapján jogosult.
- Táboroztatási támogatás
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kérelmező számára állapítható meg, melynek mértéke gyermekenként maximum 20.000,-Ft/év.
Vélelmezhetően a nyári táborok árának emelkedése miatt erre irányuló kérelem 2022. évben nem érkezett.

Árvaellátást azok a gyerekek kaphatnak, akiknek egyik vagy mindkét szülője meghalt, és ezért egyszülős családban vagy szülő nélkül nőnek fel. Az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem

részesülő, de nyugdíj jogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás. Az árvaellátás alapesetben a gyermek 16. életévéig jár.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	25	31	56
2016	25	22	47
2017	25	19	44
2018	23	17	40
2019	20	19	39
2020	24	20	44

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A szülők a 328/2011.(XII.29.) Korm.rendelet 6. sz. mellékletét tartalmazó „Nyilatkozat” kitöltésével kérelmezhetik a gyermekétkeztetés kedvezményes igénybevételét. 2022. évben összesen 21 gyermek jogán, 7 család részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A támogatás részeként a gyermekek kedvezményesen, vagy ingyenesen étkeztek az intézményekben.

A gyermekvédelmi ágazati jogszabályok körében a gyermekétkeztetés igénybevételének részletszabályai tekintetében a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gytr.) irányadó, mely kifejezetten nem írja elő, hogy az intézményi gyermekétkeztetés igénybevételét a gyermek betegség vagy más ok miatt bekövetkező távolmaradása ne tenné lehetővé.

A Gytr. 13. §-a szerint:

13. § (1) *Ha az intézményi és szünidei gyermekétkeztetést betegség vagy más ok miatt a gyermek nem veszi igénybe, a kötelezett az intézmény vezetőjénél, a szünidei gyermekétkeztetést biztosítónál bejelenti*

a) *a távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint*

b) *a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését és azt, hogy a gyermek mikor veszi igénybe újból a gyermekétkeztetést.*

A térítési díj fizetésére kötelezett (a szülő, törvényes képviselő) a távolmaradást csak abban az esetben kell, hogy bejelentse, amennyiben a gyermek az intézményi (illetve a szünidei) gyermekétkeztetést ténylegesen nem kívánja igénybe venni.

A jogszabály 13/A. § (2) bekezdése a szünidei gyermekétkeztetés tekintetében kifejezetten úgy rendelkezik, hogy „a szünidei gyermekétkeztetés során, ha az étel helyben történő elfogyasztását a gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége vagy egyéb ok akadályozza, a részére biztosított étel elvitelét a szülője, más törvényes képviselője vagy a szülő, más törvényes képviselő által megbízott személy számára lehetővé kell tenni.”

Amennyiben a szünidei gyermekétkeztetés esetében fennáll annak lehetősége, hogy a gyermek hiányzása esetén az étel elvihető legyen – ugyanakkor az igénybevétel tényleges elmaradását a 13.

§ (1) bekezdése szerint mind az intézményi, mind a szünidei gyermekétkeztetés esetében szükséges bejelenteni – , úgy az étel elvitelének lehetőségét a 13. § (1) bekezdése szerinti vonatkozó bejelentési kötelezettség mellett szükséges biztosítani az intézményi gyermekétkeztetés esetében is. Ennek biztosítását szakmailag elsősorban a rászoruló gyermek ellátáshoz való joga indokolja, hiszen amennyiben a gyermek – igazoltan, betegség vagy más okból – hiányzik az intézményből, úgy a számára éppen rászorultságára tekintettel ingyenesen vagy kedvezményesen biztosított ellátáshoz nem juthat hozzá másként, mint az ételadag elvitelének lehetőségével.

Nyitnikék Óvoda:

		POMÁZI ÚT	SZALONKA	ÖSSZES
		FŐ	FŐ	FŐ
ÉTKEZŐK SZÁMA		111	140	251
ebből	fizet	41	72	113
	ingyenes	70	68	138
	ebből			
	RGYVS	0	1	1
	tart. Beteg	4	5	9
	családtag beteg	7	2	9
	3 v. több gy.	38	35	73
	jövedelem	21	25	46

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nyitnikék Óvoda:

Intézményben az elmúlt tanévben 2 ukrán állampolgárságú gyermek járt.

Szociális beilleszkedésüket és beszédfejlesztésüket az óvodapedagógusok biztosították a logopédusok bevonásával.

A szülők a nyelvi nehézségeinek leküzdésében támogatást az angolul jól beszélő pedagógiai asszisztens jelenlétével kaptak. Fontosabb tennivalók megbeszélésénél ez nem volt elegendő, ezért egy olyan kollégánk segítségét vettük igénybe, aki nyugdíjazása előtt nálunk dolgozott pedagógiai asszisztensként és szintén ukrán származású. Ő telefonos segítséget is nyújtott nekünk, később az egyik szülő rendszeresen felvette vele a kapcsolatot és kérte a segítségét, így nem hivatalos aktív összekötővé, mentorrá vált.

A Dunakanyari Család- és Gyermejkölési Intézmény budakalászi területi irodájában dolgozó kollégák jelezték, hogy az új tanévre felvett román és ukrán állampolgárságú gyermekek szüleinek miben és hogyan tudnak támogatást nyújtani.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

2022 februárjában – az ukrain háború kitörése után – a szolgálat adománygyűjtési akcióba kezdett. Szentendrén (a Városi Szolgáltató közreműködésével) raktárt létesítettek és az Ukrajnából érkezők számára adományt (ruha, élelmiszer, gyógyszer, tisztálkodási szerek, ágyneműk stb.) biztosítottak.

Budakalászon a családsegítők kevés Ukrajnából érkező családdal kerültek kapcsolatba. Ez részben onnan fakadt, hogy a fogadó családok ellátták ezeket a személyeket, részben bizalmatlanok voltak az állami fenntartású intézményekkel; illetve sok diák is érkezett, akiknek nem volt szükségük adományra. Többben csak átutaztak az országunkon, így nem volt idejük a szolgáltatások igénybevételére.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Mivel a településen szegregált lakókörnyezet nem található, ezért a 4.2 pont nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő személyes és közösségi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése, korai felismerése, valamint egészségfejlesztés céljából a várandós anyák, a 19. életévet be nem töltött személyek, valamint a családtervezés időszakában lévők számára. A védőnői ellátás olyan összetett ellátási forma, mely gondozási, tanácsadási feladatokat is magában foglal. A gyermekek gondozásában nyújtanak segítséget, valamint nővédelmi és családgondozási feladatokat látnak el.

Budakalászon 5 védőnői körzet van, melyekben 2021-ben összesen 696 gondozott család került ellátásra, 2022-ben pedig 722.

A Covid-19 járvány jelentős nehézség elé állította a Védőnői Szolgálatot, nagy kihívást jelentett, melyből a tapasztalatokat a 2022. évre tovább lehetett vinni.

Mind a járvány, mind a háború okozta nehézségek megjelentek a családoknál, a problémák az elmúlt években elmélyültek, több lett a munkanélküliség, a lakáshitel, lakhatási problémák, párkapcsolati problémák és a gyerekeknél nevelési nehézségek.

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	4	381	95
2016	4	335	84
2017	5	341	68
2018	5	361	72
2019	5	320	64,00
2020	5	349	71,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Családlátogatási és tanácsadási forgalmi adatok a 2022. évben

Körzeten belül	1.körzet			2.körzet			3.körzet			4.körzet			5.körzet		
	távkonzultáció útján tanácsadásban résztvevők száma	védőnői tanácsadásban résztvevők száma	családlátogatások száma	távkonzultáció útján tanácsadásban résztvevők száma	védőnői tanácsadásban résztvevők száma	családlátogatások száma	távkonzultáció útján tanácsadásban résztvevők száma	védőnői tanácsadásban résztvevők száma	családlátogatások száma	távkonzultáció útján tanácsadásban résztvevők száma	védőnői tanácsadásban résztvevők száma	családlátogatások száma	távkonzultáció útján tanácsadásban résztvevők száma	védőnői tanácsadásban résztvevők száma	családlátogatások száma
Várandós	15	93	10	20	57	8	40	129	29	2	58	9	18	98	23
Csecsemő	45	252	69	41	87	37	84	253	130	3	108	64	28	248	154
1-3 éves	26	194	12	29	94	15	21	206	37	2	91	17	5	176	42
3-6 éves	16	167	0	28	118	9	0	208	20	0	88	8	3	135	13
Összesen	102	706	91	118	356	69	145	796	216	7	345	98	54	657	232

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	4	2		
2016	0	4	2		
2017	0	4	2		
2018	0	4	2		
2019	0	4	2		
2020	0	4	2		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Budakalász város közigazgatási területén két házi gyermekorvosi körzet került kialakításra, mely a lakóközösséget teljes körűen ellátja, betöltetlen praxis nincs. A házi gyermekorvosi rendelésben jelentős változást hozott a praxisközösség indulása. 2021 ősze óta, egy a kistérséget tömörítő gyermekgyógyászok által alkotott szoros praxisközösség tagja a két praxis. Ennek hozományaként nőtt a rendelési, ezen belül a prevenciós rendelésre fordítható idő.

A 2022-es év első felét még a COVID-19 járvány elleni küzdelem tette ki, amely az elmúlt két évben rendkívül nagy megterhelést jelentett a praxisoknak.

Az 1. számú praxisban a létszám jelenleg 973 fő, a 2. számú praxis létszáma 1235.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-3 éves korú gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérését 5 védőnő végzi, átlagosan 80 gyermek jut egy védőnőre. A védőnőkhöz a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

Korai fejlesztés:

Gézengúz Alapítvány Cseppek háza: fejlesztés koraszülött, csecsemő és kisgyermek számára

Kacsaringó Fejlesztőház: kisgyermek kortól

Varázserő ESMT (Erdei SenzoMotoros Torna) óvodás és kisiskolások számára

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti szolgáltatásokat Budakalász Város közigazgatási területén a Budakalász Város Önkormányzata részvételével működő Dunakanyari Család- és Gyermekjóléti Intézmény biztosítja. Budakalászon a Gyermekjóléti Szolgáltatást kistérségi fenntartásban a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. Szentendrén székhellyel, Budakalászon területi irodával rendelkezik 2 fő családsegítővel.

Az alapellátás módja a családgondozók által végzett gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztettség megszüntetése, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését szolgálja.

A szolgáltatás biztosítása során a hangsúly a veszélyeztető tényezők csökkentésén (prevención), és a család erősségeire való alapozáson, a családi egység megőrzésén van. A megelőzésnek szerves része a családsegítő szolgálat által működtetett észlelő- és jelzőrendszer. A jelzőrendszeri tagok a következők: nevelésioktatási intézmények, házi-és gyermekorvosok, védőnő, körzeti megbízott, gyámhatóság, Polgármesteri Hivatal ügyintézői, illetve a nem állami szervek. A kapcsolat a jelzőrendszer tagjaival megfelelő. A jelzőrendszerrel való együttműködés szoros és folyamatos, a jelzések többnyire a jelzőrendszer révén kerülnek a Gyermekjóléti Szolgálathoz. Az együttműködés magában foglalja a rendszeres tájékoztatást, valamint az információk cseréjét a településen élő gyermekek problémáit illetően. Ezt segítik elő a szakmaközi megbeszélések és az esetkonferenciák, amelyek a jelzőrendszeri tagok részvételével kerülnek megrendezésre.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Az önkormányzati fenntartású Budakalászi Bölcsőde két épületben, a Budai út 10. szám alatti székhelyen és a Mályva u. 1/b alatti telephelyen egy vezetés alatt működik. A bölcsőde *1980-ban* – amikor a lakosság száma 7861 fő volt – az akkori lakossági igények hatására, az adott lehetőségekből eredően – családi házból került kialakításra, a mai napig megőrizte családi környezetét, falusias jellegét. Ennek eredményeként a csoportszobák is „családias” (szoba)méretűek, ahol a helyiségek, csoportszobák méretétől függően 7-12 fős csoportok kialakítására nyílt lehetőség. A jogszabályi és szakmai követelmények alapján három csoportszobában fogadjuk a kisgyermeket. Budakalász Város Önkormányzata 2012. évben 150 MFt uniós pályázati támogatást nyert bölcsődei *férőhelybővítésre*. Az elnyert támogatásból és 90 MFt saját forrásból új, korszerű, két egységes, négy csoportos bölcsődét épített a Mályva utcában.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	78	82
2016	78	78
2017	78	80
2018	78	79
2019	78	76
2020	78	76

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0			0	0	n.a.	n.a.
2016	0	0			0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	14	11	0	0	102	90
2018	0	0	11	11	0	0	102	91
2019	0	0	11	11	0	0	102	94
2020	0	0	18	14	0	0	102	95
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

A Budakalászi Telepi Óvoda 1976-ban nyitotta meg kapuit, akkor még hatszoros óvodaként. Belső átalakításoknak köszönhetően a nyolcvanas évek végétől hét, 2008-tól immár nyolc csoporttal, több mint 200 kisgyermek ellátásáról gondoskodunk. Az óvoda vonzáskörzete a város egész területe; a jelentkezőket életkoruk alapján homogén (kis- középső-, nagy-) csoportokban helyezük el.

Az óvoda udvarán TOP_PLUSZ-3.3.1-21-PT1-2022-00019 pályázat keretében kerékpártároló és kerékpártámasz is kialakításra kerül, amely hozzájárul a mozgásgazdag életmódhoz. Az óvoda korszerűsítésével lehetőség nyílik az óvoda nyitvatartási idejének felülvizsgálatára, tekintettel arra, hogy a gyermekek ellátása korszerűbb körülmények között valósulhat meg. A projekt keretében megvalósul az óvoda teljes körű komplex akadálymentesítése.

- Projekt kezdete: 2022.10.26.
- Projekt fizikai befejezése: 2023.12.31.
- Fenntartási időszak: 2028.12.30.

Nyitnikék Óvoda Budakalászon vegyes életkorú csoportokkal, 3 épületben működik: a Pomázi úti székhelyen 2 épületben és a Szalonka utcai tagóvodában. Szépen kialakított környezetben, megfelelő felszereltséggel, jó minőségű eszközökkel biztosítja a gyermekek magas színvonalú nevelésének feltételeit.

Az Önkormányzat az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye együttműködésével új óvodát épít a budakalászi családok számára, mely várhatóan 2023. év őszén megnyitja kapuit. Az új négyosztályos óvodával jelentősen csökkennek majd a jelenlegi magas csoportlétszámok a településen. Az új Vasút sori Katolikus Óvoda – a felekezeti hovatartozástól függetlenül – elsősorban Budakalászon lakó vagy budakalászi tartózkodási hellyel rendelkező óvodáskorú gyermekek számára kínál óvodai nevelést. Nem körzeti óvoda lesz, ezért Budakalászt teljes területéről fogad majd jelentkezőket. Az Önkormányzat jelenleg három helyen, összesen 19 óvodai csoportot működtet, az új négyosztályos óvodával jelentősen csökkennek majd a jelenlegi magas csoportlétszámok. Az intézmény működtetését a Főegyházmegye intézményfenntartásra szakosodott szervezete határozatlan időre, de legalább 15 évre vállalta.

f) gyermekvédelem;

Az Egyezmény 3. cikke szerint „A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenek felett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban.”

A gyermekvédelmi intézményen belüli gyermekbántalmazás eseteket a 2018-ban kiadott EMMI-protokoll alapján kötelezően jelezni kell. Hiába mondják ki a magyar jogszabályok 2005 óta a testi fenyítéssel kapcsolatos zéró tolerancia elvét, mégis a gyermeknevelési gyakorlat része, különösen fontos a média érzékenyítő, edukáló szerepe. Ezt támasztja alá a Political Solutions 2022 októberében megjelent felmérése, ami szerint a magyarok 58 százaléka szerint egy pofon belefér a gyermeknevelésbe. Az Oktatási Jogok Biztosának 2022-ben publikált jelentésének tanúsága szerint mind az óvodai, mind pedig az iskolai életben tovább él a testi fenyítés, a gyerekekkel szembeni fizikai erőszak alkalmazása és a verbális erőszak, valamint a megfélemlítés is.

A gyermekjóléti szolgáltatásokat Budakalász Város közigazgatási területén a Budakalász Város Önkormányzata részvételével működő Dunakanyari Család- és Gyermekjóléti Intézmény biztosítja. Budakalászon a Gyermekjóléti Szolgáltatást kistérségi fenntartásban a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. Szentendrén székhellyel, Budakalászon területi irodával rendelkezik 2 fő családsegítővel. A szolgáltatásokat alapellátás keretén belül 2022-ben 0-18 éves korig összesen 69 fő vette igénybe. A településen 5 védőnői körzet működik 1-1 védőnő közreműködésével.

Az ellátási területre jellemző veszélyeztető tényezők

- szenvedélybetegség,
- munkanélküliség,
- a megfelelő lakhatás hiánya,
- vándorló életmód,
- gyermeki jogok megsértése,
- bántalmazások,
- iskolai hiányzás,
- kapcsolattartási problémák,
- szabálysértés, bűncselekmény elkövetése
- családi díszfunkciók
- kapcsolattartási problémák

Veszélyeztetettség megelőzése érdekében végzett tevékenységek:

- Információnyújtás, felvilágosítás, tanácsadás
- Közvetítés más szolgáltatásba
- Hivatalos ügyekben való közreműködés
- Segítő beszélgetések, rendszeres családlátogatások
- Szakmaközi megbeszélések

Veszélyeztetettség megszüntetése érdekében végzett tevékenységek:

- Krízishelyzet megoldása
- Család gondozás, egyéni gondozási-nevelési terv készítése a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében
- Folyamatos, rendszeres kapcsolat a szakemberekkel és az érintett tagokkal
- Szakmaközi megbeszélés tartása
- Segítő beszélgetés

A 2022-es év során a legjellemzőbb problémátípusok az alábbiak voltak:

- lelki-mentális problémák,
- gyermeknevelési gondok,
- családi-kapcsolati konfliktus,
- ügyintézésben segítségnyújtás,
- információkérés,
- magatartászavar és anyagi problémák.

Több esetben a felmerülő gondok megoldásaként a központ szolgáltatásaihoz irányították tovább az ügyfeleket: pszichológus, mediátor, jogász, fejlesztőpedagógus, családkonzulens került ezen esetekben bevonásra.

Fontos kiemelni, hogy a településen egyre nagyobb számban jelenik meg a családokban az ADHD, illetve az autizmus. Részükre nagyon nehéz ellátást biztosítani, az érintett szülők továbbra is rettentően kevés információval rendelkeznek ezekben a kérdésekben. Ezen történő változtatás céljából, a településen működő szülői kezdeményezéssel, az Atipikus Találkozásokkal a szolgálat családsegítői együttműködtek a tavalyi év során.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A Dunakanyari Család- és Gyermejkölési Intézmény nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali (telefonos) segítségnyújtása: tanácsadással vagy tájékoztatással, gyermekek, családok, egyének részére.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Iskolai testnevelés

Szentistvántelevi Általános Iskola: A kötelező heti 5 testnevelés óra megtartásának nincs meg a feltétele. Sajnos az iskolaudvar is kicsi, gyakran az utcán tartják az órákat. Lehetőség még a közeli cserkész grund. A Patakpart Általános Iskola sportcsarnokába alkalmanként biciklivel és gyalog eljutnak a gyerekek. A Budakalászi Sportcsarnokba való eljutás a távolság miatt gyalogosan túl időigényes, a gyerekek szállítása megoldandó feladat. Az iskolában délutánonként futball, judo, karate, röplabda választható.

Kalász Suli Általános Iskola: A kötelező heti 5 testnevelés óra megtartásának nincs meg a feltétele. Átmeneti megoldásként heti egy alkalommal átjárnak a Patakparti Általános Iskola sportcsarnokába. Az iskola mellé tervezett sportcsarnok építése várhatóan 2023-ban indul. Az iskolában délutánonként futball, túrázás, judo, karate, röplabda választható.

Patakpart Általános Iskola: Nagyméretű sportcsarnoka az iskolai kötelező testnevelésórák megtartásán kívül, helyet biztosít számos más sportágnak. Diákok számára elérhető sportok: kosárlabda, judo, röplabda, ritmikus gimnasztika, kézilabda. Rendelkezésre áll időszáv a közösségi sportolás számára. Ingyenesen elérhető a családi foci, felnőtteknek térítés ellenében a frizbi és a kézilabda.

Az Önkormányzat 2020-tól kezdődően a helyi sportélet működését támogató közvetlen költségvetési támogatások elosztását pályázati rendszeren keresztül valósítja meg. Az elmúlt években a pályázati rendszer többszöri finomhangolására is sor került.

Óvodai sportpályázat, támogatási cél: óvodai testnevelés és játékos sportfoglalkozások szervezett formájának, programjainak támogatása.

Iskolai sportpályázat, támogatási cél: iskolai tanórán kívüli testnevelés és szabadidősport szervezett formájának, programjainak támogatása az egészséges életmód kialakításáért, az egészség megőrzéséért, az ifjúság életesélyeinek javításáért.

A Budakalászon működő iskolák a nyári szünidő alatt egymást váltva biztosítják a gyermekek felügyeletét, kivéve a tanév utolsó törthetében és a szeptemberi iskolakezdés előtti törthetén, amikor is általában minden gyermek a saját iskolájában vehet részt a napköziben. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján: július hónapban (4 hétig) nincs nyári napközi, ezzel elősegítve, támogatva, hogy a gyermekek a szüleikkel, családjukkal is töltsenek (minőségi) időt. A gyermekek felügyeletét tanítói, tanári végzettséggel rendelkező pedagógusok illetve pedagógiai asszisztensek látják el. Az önkormányzat a feladatot vállaló, ellátó pedagógusokkal megbízási szerződést köt. A nyári napközi

szervezése általában április, május hónapban kezdődik el. A szülők részére a táborról szóló felhívás kerül megküldésre. A szülők az iskolák részére leadott jelentkezési lappal tudják résztvevőként a gyermeküket lejelenteni. A napköziben való részvételnek díja nincs, csak az étkezés díját kell a szülőknek megfizetni. A gyermekek létszáma a teljes nyári napközik ideje alatt kb 160-210 főt ölelt fel az elmúlt években. Az önkormányzat - a szinte teljesen ingyenes táborozás mellett - eszközök beszerzésére is ad fedezetet. A táborozó gyermekek részére minden évben játékok, festékek, írószerek kerülnek megvásárlásra, melyek a táborok után az iskolák tulajdonában maradnak.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A Gyvt. 21/B. § (1) – (2) bekezdése értelmében:

(1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

A gyermekétkeztetés, mint természetben nyújtott ellátás az intézményi gyermekétkeztetést és a szünidei gyermekétkeztetést foglalja magába.

A Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt tíz budakalászi intézményben (bölcsődék, óvodák, iskolák és a Kalászi Idősek Klubja) biztosítja a mindennapos ellátást. A megállapodásban garanciális elemek gondoskodnak a megfelelő minőségről, a fogyasztói visszajelzések rendszeres figyelembevételéről.

Az ételek a gyermekek életkorához igazodó összetételét, mennyiségét és élettani értékeit a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet szabályozza, ami alapján a Junior Zrt. diétetikusa állítja össze az étlapokat.

Budakalász oktatás-nevelési intézményeiben a Menza Pure on-line közétkeztetési rendszer van, mely korszerű módon, internetes felületen van lehetőség a gyermekek étkezését megrendelni és lemondani.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A településen nincs ilyen jellegű megkülönböztetés a programokban.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az alapvető jogok biztosának az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben meghatározott feladatait az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala elkülönült szervezeti egysége, az Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság végzi. Az alapvető jogok biztosának az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) alapján folytatott közigazgatási hatósági eljárása az egyenlő bánásmód követelményének megsértését (idegen szóval diszkrimináció) vizsgálja. Olyan panaszosok számára nyújt jogorvoslati lehetőséget, akiket diszkrimináció ért. Az egyenlő bánásmód követelménye – a megtorlás kivételével – akkor sérül, ha egy személyt vagy csoportot valamilyen vélt vagy valós *védtet tulajdonsága* miatt ér hátrány. A védtet tulajdonságok körét az Ebktv. határozza meg.

A jogsértés megállapítása esetén a következő szankciók alkalmazhatók a jogsértővel szemben:

- a jogsértő állapot megszüntetésének elrendelése;
- a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsításának megtiltása;
  - a jogsértést megállapító, véglegessé vált határozat nyilvános közzététele a jogsértő közérdekből nyilvános adatainak kivételével személyazonosításra alkalmatlan módon;
- bírság kiszabása ötvenezertől hatmillió forintig terjedő összegben;
- külön törvényben meghatározott jogkövetkezmény alkalmazása.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat.

Bursa Hungarica pályázat célja a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló, felsőoktatásban már résztvevő budakalászi hallgatók és felsőoktatási tanulmányaikat kezdeni kívánó fiatalok rendszeres havi támogatása.

Az "A" típusú pályázatra azok a Budakalász területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű hallgatók jelentkezhettek, akik felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) teljes idejű (nappali munkarend) alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, mesterfokozatot és szakképzettséget eredményező mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat.

A "B" típusú pályázatra azok a Budakalász területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű, a 2021/2022. tanévben utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolás, illetve felsőfokú végzettséggel nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe felvételt még nem nyert, érettségizett

pályázók jelentkezhetnek, akik a 2023/2024. tanévtől kezdődően felsőoktatási intézményben teljes idejű (nappali munkarend) alapképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben kívánnak részt venni.

A nyári napközi szervezése az önkormányzat feladatai közé tartozik. A Budakalászon működő iskolák (2021. szeptemberétől 3 iskola) a nyári szünet alatt egymást váltva biztosítják a gyermekek felügyeletét, kivéve a tanév utolsó törthetében és a szeptemberi iskolakezdés előtti törthetén, amikor is általában minden gyermek a saját iskolájában vehet részt a napköziben. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján: július hónapban (4 hétig) nincs nyári napközi, ezzel elősegítve, támogatva, hogy a gyermekek a szüleikkel, családjukkal is töltsenek (minőségi) időt. A gyermekek felügyeletét tanítói, tanári végzettséggel rendelkező pedagógusok illetve pedagógiai asszisztensek látják el. Az önkormányzat a feladatot vállaló, ellátó pedagógusokkal megbízási szerződést köt. A nyári napközi szervezése általában április, május hónapban kezdődik el. A szülők részére a táborról szóló felhívás kerül megküldésre. A szülők az iskolák részére leadott jelentkezési lappal tudják résztvevőként a gyermeküket lejelenteni. A napköziben való részvételnek díja nincs, csak az étkezés díját kell a szülőknek megfizetni. A gyermekek létszáma a teljes nyári napközike ideje alatt kb 160-210 főt ölelt fel az elmúlt években. Az önkormányzat - a szinte teljesen ingyenes táborozás mellett - eszközök beszerzésére is ad fedezetet. A táborozó gyermekek részére minden évben játékok, festékek, írószerek kerülnek megvásárlásra, melyek a táborok után az iskolák tulajdonában maradnak.

A korábbi években, így a 2022-es évben is rendszeresen tartott a családsegítő szolgálat ruhabörzétet. Ezek jelenleg körülbelül két-háromhavonta kerülnek megrendezésre, mindig az adott évszakra megfelelő ruhákat várnak.

Az intézmény látókörébe került családok részére – a Védőnői Szolgálattal és a Karitással együtt -, tárgyi adományokat, ügyintézésben segítségnyújtást, információnyújtást és élelmiszeradományt biztosítottak.

A 2022-es év folyamán több alkalommal támogattak rászoruló családokat élelmiszercsomagokkal, illetve egyéb tárgyi adományokkal

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más telepeülésen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei**

A törvény szerint a kiemelt figyelmet igénylők két nagy részre oszthatók. A halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) vagy hátrányos helyzetű (HH) gyermekek/tanulók és a különleges bánásmódot igénylők. Előbbieket családi körülményeik, szociális helyzetük miatt illeti védelem. Utóbbiakat három csoportba soroljuk: a sajátos nevelési igényű gyerekek (SNI), a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdők (BTMN), valamint a kiemelten tehetségesek (KT). A BTMN főként tanulási nehézségeket jelent. Az érintettek nehezen tudnak olvasni (diszlexia), gondjuk van az írással (diszgráfia) vagy a matematikával (diszkalkulia). Ezek tanulási zavarok, de BTMN-nek minősül a hiperaktivitás vagy a figyelemzavar (ADHD, ADD) is. Az SNI már komplexebb problémakört takar: az érintett gyerekek mozgás- és érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, illetve több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozott fogyatékossgal, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési küzdhetnek. Az érintett gyermekek fejlesztésre szorulnak, amelyhez a közoktatási törvény szerint joguk van. A fejlesztés megvalósulhat a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, illetve a kollégiumi nevelés és oktatás keretében, vagy a szakszolgálatnál is.

A SNI-s tanulók rohamos növekedése, valamint a gyógypedagógusok hiánya egyre komolyabb gondot jelent. Már a 2021/2022-es tanévben is rendkívüli növekedés volt látható, ami a 2022/2023-as tanévben sem állt meg. A KSH előzetes adatai szerint 102 215 fő SNI-s tanulót tartottak nyilván. Számuk a tavalyi évben haladta meg a 100 ezer főt. Az óvodákban és az általános iskolákban is kb. 1000-rel több SNI-s gyerek járt, mint egy évvel korábban

A sajátos nevelési igényű gyermekek száma évről évre növekszik, ami a családok szociokulturális környezetének csökkenésével is magyarázható. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel (továbbiakban BTMN) küzdő gyermekek száma jelentősen emelkedik.

Fontos kiemelni, hogy a településen egyre nagyobb számban jelenik meg a családokban az ADHD, illetve az autizmus. Részükre nagyon nehéz ellátást biztosítani, az érintett szülők továbbra is rettentően kevés információval rendelkeznek ezekben a kérdésekben. Ezen történő változtatás céljából, a településen működő szülői kezdeményezéssel, az Atipikus Találkozásokkal a szolgálat családsegítői együttműködnek.

A Dunakanyari Család – és Gyermekegészségügyi Intézmény egyre több esetben tapasztalja, hogy a gyermekek mentális problémája válik a családok elsődleges hozott problémájává. Ez annak ellenére igaz, hogy a gyermek az esetek többségében csak tünethordozó. Azonban a gyermekek azok, akik a jelzőrendszeri szakemberek látókörében vannak, a gondozó szülők nem -, így általában a gyermekről kapunk jelzést. Ezekben az esetekben szinte minden alkalommal támogató levéllel kerestük meg az illetékes gyermekpszichiátriai ellátót (Bethesda Gyermekkorház, Szentendrei Mentálhigiénés Központ) és kértük a gyermekek soron kívüli támogatását, a kialakult helyzet oldása végett.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	452	4	0,68%
2016	450	3	0,67%
2017	472	6	1,27%
2018	490	1	0,20%
2019	515	1	0,09%
2020	496	0	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyitnikék Óvoda:

Intézményünkben biztosított az ételérzékeny gyermekek speciális étrendje. Ezt a közétkeztetéssel megbízott cég vállalta. A 2022/23-as nevelési évben összesen 9 ilyen gyermekünk volt. Az SNI-s gyermekek csoportbeosztásakor figyelembe vesszük, hogy mely pedagógusunk rendelkezik problémaszpecifikus képzéssel. Továbbá ennek hiányában biztosítjuk pedagógusaink számára a megfelelő terület továbbképzéseken való megismerését.

Fogyatékkal élő gyermekünk az elmúlt nevelési évben – tudomásom szerint – nem volt.

A korábbi években előforduló esetekben igyekeztünk az érintett gyermek nehézségeit megismerni és annak csökkentése érdekében alakítani az intézményi környezetet. (segédeszközök, egyéni szokások, szabályok kidolgozásával). Ennek megoldására azonban nincs kidolgozott protokoll. Nem tudom, hogy lehet-e erre előre tervezni, hiszen minden fogyatékkal élő gyermek más-más területen igényel támogatást. Ennek feltérképezése, megoldások keresése mindig a gyermek szüleinek és a gyermekkel foglalkozó pedagógusoknak a közös munkája.

A 2022. évi statisztikai adatok alapján:

Pomázi úti törzsóvoda teljes gyermeklétszáma: 113 fő.
Ebből SNI-s 4 fő: - 3 fő autizmus spektrum zavarral élő, 1 fő súlyos figyelemzavarral diagnosztizált. BTMN-es: 9 fő, Logopédiai fejlesztésben 40 fő részesült.

Szalonka utcai tagintézmény teljes gyermeklétszáma: 141 fő
Ebből SNI-s 5 fő: 2 fő autizmus spektrum zavarral élő, 1 fő súlyos figyelemzavarral diagnosztizált, 2 fő magatartás-szabályozási zavarral diagnosztizált. BTMN-es 10 fő.
Logopédiai fejlesztésben 39 fő részesült.

Telepi Óvoda:

Az intézménybe jelenleg 7 fő SNI és 17 fő BTMN kisgyermek jár; közülük

- 3 fő kevert specifikus fejlődési zavarral küzd,
- 2 fő gyermekkori autizmussal diagnosztizált,
- 1 fő beszéd fogyatékos,
- 1 fő beszéd fogyatékos és egyéb pszichés fejlődés okán sajátos nevelési igényű,
- 2 fő magatartási nehézséggel,
- 6 fő tanulási nehézséggel küzd,
- 2 fő tanulási és beilleszkedési nehézséggel,
- 2 fő tanulási és magatartási nehézséggel,
- 1 fő beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzd.

A kiemelt figyelmet és különleges bánásmódot igénylő gyermekek száma évről évre növekvő tendenciát mutat. Sajnálatos, ugyanakkor rendkívül fontos kiemelni, hogy idén az SNI státusszal rendelkezők száma a 2021-2022 nevelési év közben is jelentősen (55%) emelkedett.

Budakalászon jelenleg három intézmény van a Váci Tankerületi Központ fenntartásában:

- Kalász Suli Általános Iskola
- Kalász Művészeti Iskola: Az 1997-ben alapított Kalász Alapfokú Művészeti Iskola (röviden: KAMI) Budakalász kisváros művészetoktatási intézménye, ahol zenei képzés folyik népzene és klasszikus zene műfajban.
- Szentistvántelepi Általános Iskola
- Patakpart Általános Iskola: az iskola a 2021/2022 tanévben kezdte meg működését

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	0	39	3	25	-
2015/2016	0	40	3	25	-
2016/2017	0	41	3	25	-
2017/2018	0	43	3	24	-
2018/2019	0	45	3	23	-
2019/2020	0	46	3	23	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	39	11	1,12%
2016	40	7	0,70%
2017	41	8	0,80%
2018	43	6	0,60%
2019	45	2	0,20%
2020	46	5	0,50%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az intézményekben a hátrányos és halmozottanhátrányos helyzetű tanulók száma nem csökken. A településen középszintű oktatás nem valósul meg, így arról adat nem áll rendelkezésre.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	0	0,00%	0	-	0	-
2016	0	0,00%	0	-	0	-
2017	0	0,00%	0	-	0	-
2018	0	0,00%	0	-	0	-
2019	0	0,00%	0	-	0	-
2020	0	0,00%	0	-	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	3	0
2016	3	3
2017	6	5
2018	1	0
2019	3	0
2020	6	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az iskolát megelőző koragyermekkorai fejlesztés kiemelt köznevelési feladat. Minél hamarabb sor kerül a nehézséggel küzdő gyermekek kiszűrésére, a speciális igények feltérképezésére, annál hatékonyabb lehet a segítségnyújtás.

2013 után egyetlen intézményben egyesültek a korábban különböző fenntartásban és működtetési formában funkcionáló szakértői bizottságok, nevelési tanácsadók, beszédjavító intézetek és egyéb ellátó intézmények. Emellett bővült a pedagógiai szakszolgálatok feladatköre: minden megyében elindult az iskola- és óvodapszichológiai ellátás és a kiemelten tehetséges gyermekek gondozása. Járásonként és tankerületenként alakítottak ki tagintézményeket, így végre a megyék egész területén azonos minőségben vált hozzáférhető minden szakszolgálati ellátás.

Budakalászt, illetve Csobánka, Dunabogdány, Kisoroszi, Leányfalu, Pilisszentkereszt, Pilisszentlászló, Pomáz, Pócsmegyer, Szentendre, Szigetmonostor, Tahitótfalu, Visegrád településeit a Ceglédi Tankerületi Központ Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálatának Szentendrei Tagintézménye látja el.

A pedagógiai szakszolgálatok a szülő és a pedagógus nevelő munkáját, valamint a nevelési-oktatási intézmény feladatainak ellátását segítik. A pedagógiai szakszolgálat a köznevelési törvény (2011. évi CXCV. törvény) alapján tíz feladatot végez, térítésmentesen:

1. gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás
2. fejlesztő nevelés
3. szakértői bizottsági tevékenység
4. nevelési tanácsadás
5. logopédiai ellátás
6. továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás,
7. konduktív pedagógiai ellátás
8. gyógytestnevelés
9. iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás
10. kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása

Minél korábban kezdődik a fejlesztő tevékenység, annál sikeresebben alapozható meg a sikeres iskolakezdés. Ennek érdekében a nagycsoportos óvodásokat logopédusok szűrik, de az óvodapedagógusok is számos, korosztályhoz igazított játékos feladattal igyekeznek feltérképezni, mely gyermeknek lehet szüksége plusz segítségre az iskolába lépéshez. Ha egy gyerek esetében fejlesztés szükséges, felveszik a kapcsolatot a szülővel, és megkezdődhet a célzott (egy területre irányuló) vagy a komplex (átfogó) fejlesztés.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015		21	533	5	452	0	0	22
2016		21	533	5	450	0	0	21
2017		20	508	4	472	0	0	24
2018		19	535	4	490	0	0	26
2019		19	522	4	515	0	0	27
2020		n.a.	592	4	496	0	0	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Nyitnikék Óvoda:

Mindkét feladatellátási helyen 2-2 fő gyógypedagógus végzi a gyermekek ellátását. Közülük 1-1 fő logopédiai fejlesztésre szakosodott. Mindannyiuk a Budakalászi Önkormányzat támogatásával alkalmazható, mert a 2011. évi CXC. törvény 2. melléklete szerint nem szerepelnek a kötelezően finanszírozott alkalmazotti létszámban.

A logopédusok látják el a beszédproblémákkal küzdő gyermekek fejlesztését, valamint a „Diszlexia prevenciók szűrés”-t követően a diszlexia gyanús gyermekek fejlesztését is.

Gyógypedagógusok közül ketten rendelkeznek megfelelő képzettséggel, Dinamikus Szenzoros Integrációs Terápia tartására jogosító végzettséggel is. Ők mozgásterápiát is tartanak az SNI-s gyermekeknek mindkét feladatellátási helyen. Az ehhez szükséges eszközöket pályázat útján kerültek beszerzésre. További lehetőségként az intézményben délutáni foglalkozás keretében Szenzoros-integrációs torna is helyet kap, a 2023/24-es tanévtől pedig Alapozó terápián való részvételre is lesz lehetőség. Ezek a személyi és tárgyi feltételek az országos átlaghoz képest kimagaslóak.

Telepi Óvoda:

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek egyénre szabott fejlesztését a csoportban dolgozó óvodapedagógusok mellett, a csoportból kiemelve 1 fő gyógypedagógus és 2 fő logopédus segíti az önkormányzat támogatásnak köszönhetően. Azonban a szakértői véleményekben előírt fejlesztő órák száma további szakember(ek) alkalmazását tenné szükségessé.

Az óvodába felvehető maximális gyermeklétszám a jogszabályok értelmében ugyan nem indokolja óvodapszichológus kötelező alkalmazását, azonban az inkluzív nevelés megvalósítása érdekében több nézőpontból is indokolt volna a jelenléte. Egyrészt a kiemelt figyelem igényének időben történő felismerése, szűrése, diagnosztizálása, ellátása és a szülők korrekt tájékoztatása gyermekük fejlődéséről, előmeneteléről; másrészt a mindennapok során az intézményes nevelésre, és így a pedagógusokra nehezedő egyre nagyobb társadalmi elvárás okozta kiegészítés és esetleges pályaelhagyás megelőzése érdekében egyre nagyobb igény van munkájukra.

A BTMN státusszal rendelkező gyerekek részére a szakértői vélemények többségében javasolt csoportos mozgásfejlesztést a Budakalásziért Közalapítvány támogatásának köszönhetően ebben a nevelési évben helyben sikerült biztosítani.

Iskolák:

A 134/2016. (VI. 10.) Korm. rendelet értelmében a „A Kormány a tankerületi központokat jelöli ki az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szerveként.”

Budakalászon jelenleg három intézmény van a Váci Tankerületi Központ fenntartásában:

- Kalász Suli Általános Iskola
- Kalász Művészeti Iskola: Az 1997-ben alapított Kalász Alapfokú Művészeti Iskola (röviden: KAMI) Budakalász kisváros művészetoktatási intézménye, ahol zenei képzés folyik népzene és klasszikus zene műfajban.
- Szentistvántelepi Általános Iskola
- Patakpart Általános Iskola: az iskola a 2021/2022 tanévben kezdte meg működését

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	0	39	3	25	-
2015/2016	0	40	3	25	-
2016/2017	0	41	3	25	-
2017/2018	0	43	3	24	-
2018/2019	0	45	3	23	-
2019/2020	0	46	3	23	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

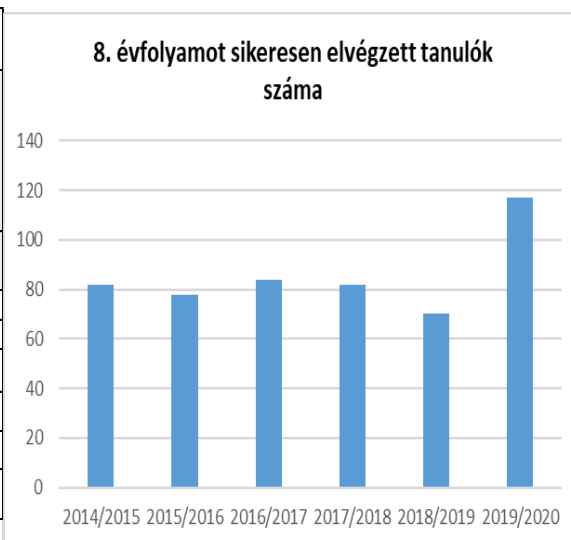
A Patakipart Általános Iskola a szakmai alapdokumentumban szereplő sajátos nevelési igény típusának megfelelő gyógypedagógiai ellátást biztosít. A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, fejlesztési órák keretében – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt. Bemeneti méréseket - fejlesztőpedagógiai és logopédiai; csoportos, kiscsoportos, egyéni készség és képességvizsgálatokat végeznek az 1. osztályosoknál. A többi évfolyamon a pedagógus vagy a szülő jelzése alapján végzünk tájékoztató méréseket. Az intézmény törekszik a tanulási problémák időben történő felismerésére- pedagógusok, és segítő szakemberek segítségével-, a pedagógiai szakszolgálat általi diagnosztizálására. Az ennek nyomán megkezdett fejlesztés és a tanórákon az eltérő nevelési szükségletekhez való alkalmazkodás teszi lehetővé a hátrányok csökkentését vagy megszüntetését.

Kalász Suli Általános Iskola: A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő és a sajátos nevelési igényű tanulók ellátására, tanulási esélyeik javítására speciális egyéni és csoportos fejlesztő foglalkozásokat tartanak egyéni fejlesztési terv szerint saját gyógypedagógusokkal. Pszichológiai ellátást biztosítanak intézményi szinten a rászoruló tanulók részére. Kapcsolatot tartanak a pedagógiai szakszolgálatokkal, szükség esetén külső szakemberek segítségét is igénybe veszik.

A Szentistvántelepi Általános Iskola és a szakszolgálat (nevelési tanácsadás, szakértői bizottságok) együttműködése; pszichológus, logopédus, gyógy- és fejlesztő pedagógus bevonásával vesz részt a problémák megoldásába, illetve megelőzésébe; rendszeres kapcsolatot tart a pszichológus, logopédus, gyógy- és fejlesztő pedagógus osztályfőnök, szaktanárok, szülők között.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	82
2015/2016	78
2016/2017	84
2017/2018	82
2018/2019	70
2019/2020	117

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A településen ilyen jelenség nem tapasztalható.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A településen alapfokú oktatás valósul meg, az iskolák fejlesztő foglalkozásokat, délutáni foglalkozásokat, versenyeken való részvételt biztosítanak a tanulók számára, melyet a gyermekek nagy aránya igénybe is vesz.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermejköltségi, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	0	0	n.a.
2016	0	0	0	6
2017	0	0	0	0
2018	0	0	0	0
2019	0	0	0	0
2020	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Gyermekek támogatása: Orvosi szakvélemény, vagy a Pedagógiai Szakszolgálat által kiállított vélemény alapján a fejlesztésre szoruló gyermek terápiás kezeléséhez támogatás állapítható meg annak kérelmezőnek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át nem haladja meg. A gyermekek fejlesztésének támogatása gyermekenként maximum 120.000,-Ft/év.

A hátrányos helyzetű gyermekek számára indított „Csobbanj Velünk!” kezdeményezés keretében az UBM TRADE Zrt. támogatásával 2021-2022. évben is 30-30 gyermeknek volt lehetősége ingyenesen kirándulni és kikapcsolódni a balatoni Aqua Fun Parkok egyikében. A 2021. évhez hasonlóan a Pest megyei 3. sz. választókerület tizenhét települését érintett ez a kezdeményezés. A döntés értelmében Budakalász, Csobánka, Dunabogdány, Kisoroszi, Leányfalu, Pilisborosjenő, Pilisvörösvár, Pilisszántó, Pilisszentereszt, Pilisszentlászló, Pócsmegyer, Pomáz, Szentendre, Szigetmonostor, Tahitótfalu, Üröm és Visegrád településeken élő fiatalok juthatnak el a magyar tengerhez.

Bursa Hungarica pályázat célja a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló, felsőoktatásban már résztvevő budakalászi hallgatók és felsőoktatási tanulmányaikat kezdeni kívánó fiatalok rendszeres havi támogatása.

Az “A” típusú pályázatra azok a Budakalász területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű hallgatók jelentkezhetnek, akik felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói

jogviszony keretében) teljes idejű (nappali munkarend) alapfokozatot és szakkézettséget eredményező alapképzésben, mesterfokozatot és szakkézettséget eredményező mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat.

A "B" típusú pályázatra azok a Budakalász területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű, a 2021/2022. tanévben utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolás, illetve felsőfokú végzettséggel nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe felvételt még nem nyert, érettségizett pályázók jelentkezhetnek, akik a 2023/2024. tanévtől kezdődően felsőoktatási intézményben teljes idejű (nappali munkarend) alapképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben kívánnak részt venni.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Erőteljesen növekszik a sajátos nevelési igényű, illetve a BTMN gyermekek száma	A fejlesztéshez szükséges optimális tárgyi és személyi feltételek megteremtése. Intézményközi együttműködés
A településen élő hátrányos helyzetű családok segítségére szorulnak.	Szülők edukációjának segítése. Tanácsadás. Segítségnyújtás ügyintézésben.
Egyre nagyobb számban jelentkeznek olyan esetek, amikor gyermekpszichológus bevonására lenne szükség.	Gyermekpszichológus álláshelyek biztosítása az intézményekben
A veszélyeztetett tanulók személyre szabott, különleges megsegítést igényelnek	A veszélyeztetett tanulók a jelzőrendszeri tagok együttműködése eredményeképpen egyénre szabott megsegítést kapna
Az iskolák a nevelő-oktató munka támogatására tanórán kívüli programokat szerveznek, amelyek finanszírozása sok esetben a szülőkre hárul	A rászorulóknak támogatása (önkormányzati, iskolai alapítványi, osztályközösségi szolidaritás)
Mozgásszegény életmód	Városi és iskolai sportrendezvények, programok, Sportkonceptió
Hosszú időn át betöltetlen pedagógus álláshelyek	Jó munkakörülmények biztosítása. Bérijellegű juttatásokkal a munkaerő megtartásának segítése.
Az iskolák tanórán kívüli programjaihoz való hozzáférés	A rászorulóknak támogatása (önkormányzati, iskolai alapítványi, osztályközösségi szolidaritás)
Mozgásszegény életmód	Budakalászi Telepi Óvoda fejlesztése TOP_PLUSZ-3.3.1-21-PT1-2022-00019 pályázat

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti egyenlőség az EU alapvető értéke, alapvető jog, a gazdasági növekedés kritikus eleme és a szociális jogok európai pillérének egyik legfontosabb alapelve. Ennek fényében az EU az elmúlt évtizedekben előrelépett a nemek közötti egyenlőség terén. Az előrelépés ellenére azonban két évtizeddel a 21. század kezdetét követően is fennállnak a nemek közötti egyenlőtlenségek a munkaerőpiacokon, a foglalkoztatásban, az életminőségben és a munkahelyen. Az Európai Bizottság munkaprogramjának részeként a nemek közötti egyenlőség továbbra is fontos politikai prioritás, amelynek célja az új európai nemek közötti egyenlőségi stratégia bevezetése és a nemek közötti egyenlőségi index 2021-es 68,0-as uniós értékének javítása.

A Bizottság 2020. március 5-én elindította az új, 2020-2025-ig szóló nemi esélyegyenlőségi stratégiát. A stratégia fő témái a következők: a nők elleni erőszak; a fizetések átláthatósága és a nemek közötti bérszakadék; a nemek közötti egyensúly a vállalati vezetőtűletekben; valamint a munka és a magánélet egyensúlya. A szervezet elképzelése egy „olyan Európa, ahol a nők és a férfiak szabadon választhatják meg az életútjukat, ahol egyenlő esélyeik vannak a boldogulásra, és ahol egyformán részt vehetnek európai társadalmunkban és annak irányításában”.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, a családi állapotot, az anyaságot és a terhességet.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

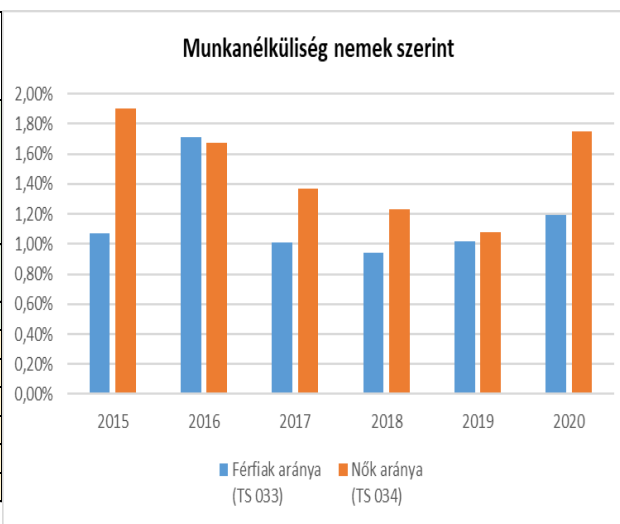
A COVID19-világjárvány óriási hatást gyakorol az egészségre, a jóllétre, az életminőségre, a munkaerőpiacra és a gazdaságra. Sokrétű hatást gyakorol a nemek közötti egyenlőségre a munkahelyen és otthon is. A nemek közötti egyenlőség előmozdítása a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégiával összhangban a válságra adott uniós politikai válasz központi eleme. A világjárvány azzal a kockázattal járt, hogy a nemek közötti egyenlőség terén elért több éves előrehaladást visszaveti. Az Eurofound *Élet, munka és COVID19* e-felmérése betekintést nyújt a világjárványnak az uniós polgárok életére gyakorolt hatásába. A 2020. és 2021. folyamán több fordulóban végzett felmérés lehetővé teszi a világjárvány megélésének különböző szakaszaiban felmerült kihívások összehasonlítását. Az eredmények azt mutatják, hogy a COVID19 otthon is hatással van a nemek közötti egyenlőségre. A világjárvány jelentősen megnövelte a távmunkában dolgozók számát Európában, különösen a nők körében. Továbbá az iskolák és a gyermekgondozási létesítmények bezárása a lezárások idején aránytalanul nagy mértékben érintette a nőket, akik általában nagyobb otthoni és gondozási feladatokat vállaltak.

Az eredmények azt is feltárják, hogy az EU-ban a munkavállalók körében a munka és a magánélet egyensúlya általánosan romlott, több nő és férfi számolt be a munka és a magánélet közötti konfliktusokról, de úgy tűnik, hogy azoknak a nőknek kell legtöbbet küzdeniük, akik távmunkában dolgoznak és kisgyermekeket gondoznak. A nők a világjárvány idején a férfiaknál nagyobb anyagi megterhelésről számoltak be.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	1,07%	1,90%	1,49%
2016	1,71%	1,67%	1,69%
2017	1,01%	1,37%	1,19%
2018	0,94%	1,23%	1,09%
2019	1,02%	1,08%	1,05%
2020	1,19%	1,75%	1,47%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Átlagosan a férfiak foglalkoztatási rátája magasabb, mint a nőké (2016-ban 72% volt a férfiak, míg 61% a nők foglalkoztatási rátája az EU-ban). Ugyanakkor érdemes megjegyezni, hogy a férfiak és a nők foglalkoztatási rátája közti különbség a gyermekek számával együtt növekszik.

A járványhelyzet jelentősen átalakította a munkaerőpiacot, egyes munkakörökben jóval általánosabbá váltak az atipikus foglalkoztatási formák, köztük a home office. Ezek elterjedése is hozzájárult ahhoz, hogy nők újabb csoportjai jelenhettek meg a piacon: a kismamák és az otthoni ápolást végzők közül sokan lettek a home office nyertesei.

Ennek ellenére a fenti adatokból is látható, hogy még mindig a nők körében magasabb a munkanélküliek száma.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Pest Megye Önkormányzat, konzorciumban a Pest Megyei Kormányhivatallal a TOP_Plusz-3.1.1-21 keretében a „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések (paktum) Pest megyében” című projektet valósítja meg. A paktum megvalósításának első mérföldköve a „Pest megyei Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Stratégia és Akcióterv” című szakmai anyag (továbbiakban FGS) elkészítése. Az FGS célja, hogy részletes helyzetfeltárással és elemzésre építve meghatározza a projekt fő irányvonalait. Az FGS tartalmazza a projekt megvalósítás előzményeit, szervezeti kereteit, a részletes helyzetelemzést, a tevékenység stratégiai kereteit (jövőkép, célrendszer, vezérelvek, eredmények stb.), a tervezett tevékenységeket, az akciótervet (részletes cselekvési terv) és munkatervet. Az FGS ezáltal megalapozza a projekt teljes, 72 hónapos időtartamára vonatkozóan (2022-2027) a foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési jellegű tevékenységek megvalósításához szükséges kereteket és feltételeket.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Hazánkban a 20–64 éves az alapfokú és a felsőfokú végzettségűek kisebb arányban találhatók a népességben és a foglalkoztatottak között is, mint az unió átlaga, s jóval nagyobb arányban vannak a középfokú végzettségűek.

2021-ben Magyarországon a 15–74 évesek 24,6%-ának felsőfokú volt a legmagasabb iskolai végzettsége. Ez az arány 32,9% volt a 25–34 éves korcsoportnál. 2000 óta a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya egyetlen megszakítással (2015–2017), de folyamatosan növekedett. A 15–74 éves nők között magasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (27,8%), mint a férfiaknál (21,3%). 1992-ben még a férfiak körében volt magasabb (nők: 8,7%, férfiak: 10,9%), azóta azonban gyorsabban emelkedett a nők aránya. A 25–34 évesek korcsoportjában már 1992-ben is nagyobb arányban rendelkeztek felsőfokú végzettséggel a nők

(14,9%), mint a férfiak (13,2%), mely eltérés az elmúlt három évtizedben folyamatosan növekedett (nők: 39,3%, férfiak: 27%).

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV törvény (a továbbiakban: esélyegyenlőségi törvény) a hátrányos megkülönböztetés csökkentése érdekében előírja, hogy az ötven főnél több munkavállalót foglalkoztató költségvetési szervek és többségi állami tulajdonban álló jogi személyek kötelesek az esélyegyenlőségi tervet elfogadni.

Az Esélyegyenlőségi Terv a munkáltatóval közszolgálati jogviszonyban, munkaviszonyban álló hátrányos helyzetű csoportokra terjed ki. Budakalász Város Polgármesteri Hivatala a foglalkoztatás során megelőzi és megakadályozza a munkavállalók hátrányos megkülönböztetését. Ez kiterjed a munkaerő-felvételnél, alkalmazásnál, a munkabérek, a jövedelmek, juttatások, képzés továbbképzés- és egyéb foglalkoztatással összefüggő esetekre. A megkülönböztetés tilalma vonatkozik a munkavállalók bárminemű – különösen koruk, nemük, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük miatti – diszkriminációjára. 40 év feletti munkavállalók közül a nők létszáma 25 fő, 10 éven aluli gyermeket 16 fő nevel.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerőpiaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Önkormányzat és a Hivatal, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében 2023. július 1. napjáig gondoskodott a védőnői ellátásról.

Az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2022. évi LXXIII. törvénnyel módosított, az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Eatv.) vonatkozó rendelkezései alapján az önkormányzat által végzett védőnői ellátás biztosítására az Észak-budai Szent János Centrumkórház, mint az érintett védőnői körzet tekintetében illetékes irányító vármegyei intézmény köteles.

A védőnő személyes és közösségi ellátást nyújt többek között az egészségi állapot megőrzése, az egészségfejlesztés céljából a várandós anyák, a 19. életévet be nem töltött személyek, valamint a családtervezés időszakában lévők számára. A védőnői ellátás olyan összetett ellátási forma, mely gondozási, tanácsadási feladatokat is magában foglal. A gyermekek gondozásában nyújtanak segítséget, valamint nővédelmi és családgondozási feladatokat látnak el.

Budakalászon 5 védőnői körzet van, melyet 5 védőnő lát el. Jelenleg már minden körzet ún. vegyes körzet, ami azt jelenti, hogy a körzet védőnöje a gondozottak létszámának függvényében több vagy kevesebb iskola-egészségügyi feladatokat is ellát. A 2020. évben a 4. körzetben 207, az

5. körzetben 64 gondozott család volt, míg 2021-ben a 4. körzetben 100, az 5. körzetben 139 család.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	4	381	95,25
2016	4	335	83,75
2017	5	341	68
2018	5	361	72,2
2019	5	320	64
2020	5	349	71

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Városunkban a népességadatok alapján a lakosság közel 25 %-a gyermek, akik ellátását, gondozását, nevelését és oktatását 3 bölcsődei (Budakalászi Bölcsőde és két magán bölcsőde: Csodabogár Óvoda és Bölcsőde és Szederinda Csicservirág Családi Bölcsőde), 2 óvodai (Budakalászi Telepi Óvoda, Budakalászi Nyitnikék Óvoda) és 2 általános iskolai intézmény (Szentistvántelepi Általános Iskola és Kalász Suli Általános Iskola) látja el. Középiskola a városban nem található, felnőttképzés keretében egy esti gimnázium működik a városban. A Csodabogár Bölcsődét és Óvodát és a Szederinda Csicservirág Családi Bölcsődét kivéve a bölcsődei és óvodai intézmények az önkormányzat fenntartásában működnek, míg az általános iskolák 2013. január 1. napjától állami fenntartásban és működtetésben látják el feladatukat. A bölcsődébe és óvodába beiratkozó gyermekek száma évről-évre növekszik.

A bölcsődei férőhelyek bővítése érdekében az Önkormányzat ellátási szerződést kötött a Budakalászon található fent nevezett két magán bölcsődével, a bölcsődei várólistán szereplő budakalászi lakóhellyel rendelkező gyermekek bölcsődei gondozásba vétele érdekében. A szülőket segítve az Önkormányzat a magánbölcsődei gondozási díj 50 %-át átvállalta.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	78	82
2016	78	78
2017	78	80
2018	78	79
2019	78	76
2020	78	76

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2016	0	0	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	14	11	0	0	102	90
2018	0	0	11	11	0	0	102	91
2019	0	0	11	11	0	0	102	94
2020	0	0	18	14	0	0	102	95
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői gondozás Budakalászon leggyakrabban alkalmazott módszerei:

- várandós tanácsadás minimum heti 2 órában
- önálló védőnői tanácsadás minimum heti 2 órában,
- gyermekorvossal közösen tartott tanácsadás (heti 2x 3 óra),
- családlátogatás egyénre szabott gondozási terv alapján (a 2021. évben a pandémia miatt korlátozottan valósulhatott meg
- egészségnevelés, egészségfejlesztés a családok otthonában, családlátogatások során, tanácsadóban, oktatási intézményekben (iskola, óvoda)

A nővédelmen az alábbiak valósulnak meg:

- a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
- az anyaságra való felkészülés segítése,
- a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel;
- a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;

Az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ezen belül:

- a szülővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, Védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
- az újszülöttek, a koraszülöttek, a kissúlyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
- a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira; fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,
- 0-4 napos életkorban elvégzendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, a törvényes képviselő tájékoztatása az életkorhoz kötött - külön jogszabályban meghatározott

- kötelező vizsgálatokról, a módszertani ajánlások alapján és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos értesítése.
- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a házi orvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele, - a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására, - az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, krónikus betegek, a fogyatékkal élők, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja 5 életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a házi-gyermekorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött és nem kötelező védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése - az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása.

A védőnői gondozás Budakalászon leggyakrabban alkalmazott módszerei:

- várandós tanácsadás minimum heti 2 órában
- önálló védőnői tanácsadás minimum heti 2 órában,
- gyermekorvossal közösen tartott tanácsadás (heti 2x 3 óra),
- családlátogatás egyénre szabott gondozási terv alapján (a 2021. évben a pandémia miatt korlátozottan valósulhatott meg
- egészségnevelés, egészségfejlesztés a családok otthonában, családlátogatások során, tanácsadóban, oktatási intézményekben (iskola, óvoda),

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Hozzá tartozók közötti erőszaknak minősül a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység, a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyár.) 2020. január 1-jén hatályba lépett módosításával – ezen naptól – a korábban a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási hivatal hatáskörébe tartozó családvédelmi koordináció a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe került át.

A hozzá tartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti a település jegyzője családvédelmi koordinációért felelős szervként a megelőzéséhez kapcsolódó feladatot ellátó intézmények és személyek jelzésére vagy a bántalmazott bejelentésére intézkedik. A bántalmazottat kérelmére a jegyző személyesen meghallgatja. Ebben az esetben a bántalmazó meghallgatására is sor kerül azzal, hogy a bántalmazott kérelmére a bántalmazót és a bántalmazottat külön-külön kell meghallgatni. A bántalmazott kérelmére arról is megfelelően gondoskodni kell, hogy a bántalmazó a személyes meghallgatást közvetlenül megelőző és azt közvetlenül követő időben se léphessen kapcsolatba bántalmazottal.

A Hkt.-ban meghatározott intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzá tartozók közötti erőszak veszélyét észlelik. Külön kitér a törvény arra, hogy a meghatározott intézmények, illetőleg a családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzá tartozók közötti erőszak megelőzése és a bekövetkezett, hozzá tartozók közötti erőszak ártalmainak csökkentése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A jegyző a bántalmazottat kérelmére személyesen meghallgatja. Ebben az esetben a bántalmazó meghallgatására is sor kerül azzal, hogy a bántalmazott kérelmére a bántalmazót és a

bántalmazottat külön-külön kell meghallgatni. A bántalmazott kérelmére arról is megfelelően gondoskodni kell, hogy a bántalmazó a személyes meghallgatást közvetlenül megelőző és azt közvetlenül követő időben se léphessen kapcsolatba a bántalmazottal.

A hozzátartozók közötti erőszak, vagy annak veszélye miatt tett jelzés fogadását követően a bántalmazottat és a bántalmazót személyes meghallgatás érdekében történő megjelenésre hívhatja fel. A bántalmazó és a bántalmazott köteles a családvédelmi koordinációért felelős szerv felhívásában megjelölt helyen és időpontban megjelenni. A bántalmazott védelmére a fentebb leírt szabályok – a személyes meghallgatásra történő megjelenésre felhívás esetén is – megfelelően irányadóak. A bántalmazót tájékoztatni kell a meghallgatás során a hozzátartozók közötti erőszak folytatásának következményeiről.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatást ad a bántalmazottnak

- a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható intézkedésekről,
- a bántalmazottat megillető jogosultságokról,
- a család és a gyermekek védelmét szolgáló szociális intézményrendszerről és szolgáltatásokról, valamint arról, hogy
- a hozzátartozók közötti erőszak miatt helye van-e büntető- vagy szabálysértési eljárás megindításának, továbbá
- a hamis vád következményeiről.

A bántalmazott kérelmére a családvédelmi koordinációért felelős szerv gondoskodik arról, hogy a bántalmazott jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget kapjon. Tájékoztatja a bántalmazottat és a bántalmazót az igénybe vehető terápiás kezelésekről és más segítségnyújtási, konfliktuskezelő lehetőségekről.

Településünkön 2020. január 1. napja óta kevés ilyen ügyben kellett eljárást indítani. A jelzés a Szentendrei Járási Ügyészségtől, a Szentendrei Járásbíróságtól, vagy a Dunakanyari Család-és Gyermejjóléti Intézménytől érkezett. Bántalmazott személyesen tájékoztatást a jegyzőtől még nem kért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A Család-és Gyermejjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali (telefonos) segítségnyújtás: tanácsadással vagy tájékoztatással, gyermekek, családok, egyének részére.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Míg régebben a nőknek a háztartás vezetése és a gyereknevelés jutott osztályrészül, addig napjainkban nekik is dolgozniuk kell, és a család (gyermeknevelés, párkapcsolat) és a karrier között kell megteremteniük az egyensúlyt, ami nem könnyű. Statisztikai adatok is igazolják azt, amit amúgy is tudunk: a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életésélyeik sokkal jobbak, mint a férfiaké; az oktatásban sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek és anyagilag kevésbé elismertek

Gyakran felmerülő kérdés, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Budakalászon jelenleg az önkormányzati képviselő-testületben 1 női képviselő tevékenykedik. A nemzetiségi önkormányzatokat hölgyek vezetik, a Polgármesteri Hivatalban több iroda élén is nők

A településen bejegyzett egyesületekben, illetve helyi kezdeményezések megvalósításában is nagy szerepet vállalnak a nők. Egyértelműen kijelenthető, hogy településünkön az elmúlt években erősödött a hölgyek társadalmi szerepvállalása.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezése

Jellemző az ellátott családokra, hogy a válási folyamat során erős konfliktus alakul ki a különélő szülők között. Ez a legtöbb esetben több éves bírósági eljáráshoz vezethet. A gyermekek és a szakemberek is a vitás felek eszközévé válhatnak.

Egyre több esetben tapasztalható, hogy a gyermekek mentális problémája válik a családok elsődleges hozott problémájává. Ez annak ellenére igaz, hogy a gyermek az esetek többségében csak tünethordozó. Azonban a gyermekek azok, akik a jelzőrendszeri szakemberek látókörében vannak, a gondozó szülők nem -, így általában a gyerekekről érkezik jelzés a szakemberek felé.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
családon belüli erőszak sokszor láthatatlan	A jelzőrendszer hatékony együttműködése. Rendezvények, tájékoztatók, Bűnmegelőzési programok, előadások szervezése, figyelemfelhívás
gyermekvállalás után az anyák munkába állása nehézkes	részmunkaidős foglalkoztatás
A krízishelyzetben lévő nők nem ismerik az igénybe vehető szolgáltatásokat.	tájékoztatás, kiadványok
gyermeket nevelő nők elszigeteltsége	Közösségi rendezvenytér kialakítása a budakalászi Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár kertjében TOP_PLUSZ-1.2.1-21-PT1-2022-00032

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

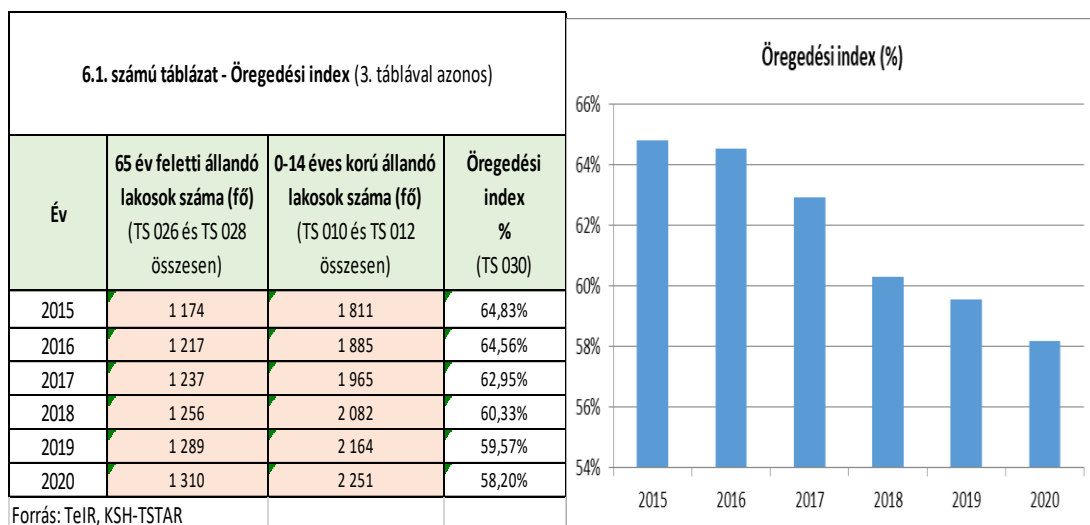
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az élettartam hosszabbodásával a modern társadalmakban, így Magyarországon is egyre több az idős ember. Számuk és népességen belüli arányuk növekedése általános jelenség, aminek következtében egyre nagyobb teher nehezedik a társadalmi ellátórendszerre.

A 2011. évi népszámlálás alkalmával 2 millió 331 ezer 60 éves és idősebb személyt regisztráltak Magyarországon. Ez a teljes népesség 23,5%-át tette ki. Az időskorú népességen belül a nők aránya 61% volt, a teljes népességen belül 52,5%.

A település kertvárosias jellegéből adódóan az idősök családi, kertés házakban élnek. Általánosnak elmondható, hogy az idős emberek ameddig el tudják látni magukat – még a megözevgyülés után is ritkán költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal – megpróbálnak önállóan élni. Ragaszkodnak

a több évtizede megszokott lakókörnyezetükhöz, biztonságban érzik magukat abban a közegben, ahol régóta élnek. Az idős lakosság gazdasági, szociális helyzetét, életkörülményeit általában a lakáshelyzettel, a jövedelemmel, a fogyasztás szerkezetével és színvonalával lehet jellemezni.

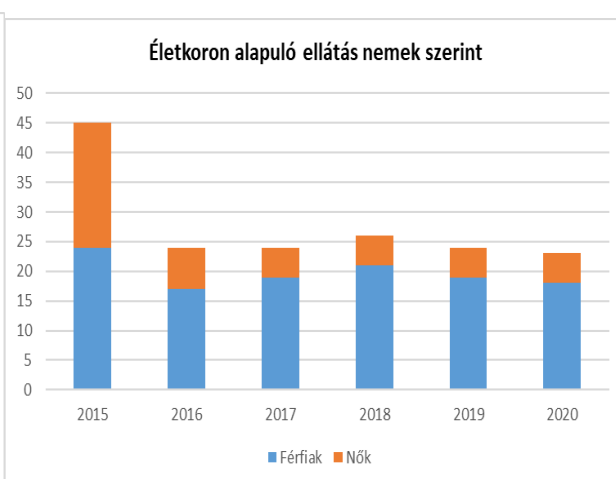
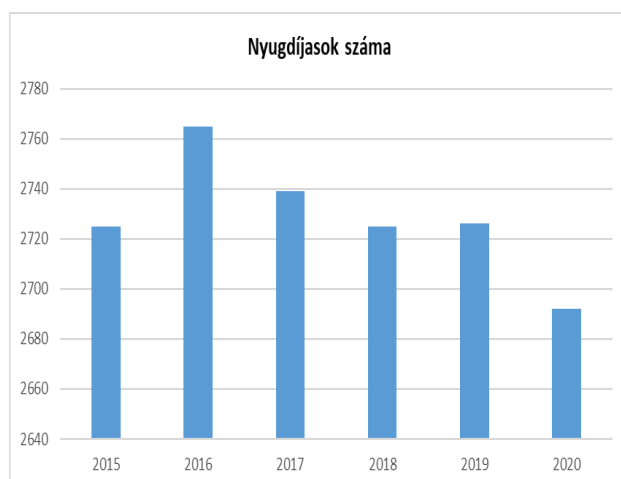

A 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősek arányát mutatja az öregedési index, mely csökkenő tendenciát mutat a településen. Az elmúlt években jelentősen növekedett a 0-14 év közötti lakosok száma 65 évesek és annál idősebbek állandó lakosok számához képest. A településre egyre inkább fiatalos népességszerkezet a jellemző.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	1075	1650	2725
2016	1091	1674	2765
2017	1091	1648	2739
2018	1085	1640	2725
2019	1085	1641	2726
2020	1078	1614	2692

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Jól látható, hogy a településen egyre inkább csökken a nyugdíjasok száma.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	24	21	905	1458	6	28	n.a.
2016	17	7	927	1501	4	26	n.a.
2017	19	5	934	1488	4	24	n.a.
2018	21	5	932	1493	4	21	n.a.
2019	19	5	937	1501	4	19	n.a.
2020	18	5	929	1474	3	20	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A friss nyugdíjasok, megfelelő egészségi állapottal rendelkező hetvenes éveikben járók jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a munkaerő-piacon alig van, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Fő összesen	133	117	85	78	87
41-45 év (TS 042)	Fő	17	12	11	8	9	15
	%	12,78%	10,26%	12,94%	10,26%	10,34%	13,76%
46-50 év (TS 043)	Fő	12	8	6	8	4	10
	%	9,02%	6,84%	7,06%	10,26%	4,60%	9,17%
51-55 év (TS 044)	Fő	14	10	5	9	13	17
	%	10,53%	8,55%	5,88%	11,54%	14,94%	15,60%
56-60 év (TS 045)	Fő	23	21	19	12	12	15
	%	0,00%	17,95%	22,35%	15,38%	13,79%	13,76%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	21	27	20	20	19	23
	%	15,79%	23,08%	23,53%	25,64%	21,84%	21,10%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A tevékeny időskor megvalósításának ideális színterei lehetnek a Kalászi Idősek Klubja által szervezett programok gazdag választéka, melyben helyet kap a meglévő tudások, készségek, képességek megőrzése, szinten tartása, valamint új információk begyűjtése, új dolgok tanulása pl. az informatika, az okostelefonok használata terén. Befogadó és elfogadó közösséget nyújt, ezzel is csökkentve az elmagányosodást, izolációt.

Az Egészségklub által szervezett foglalkozások, a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár időseknek szóló rendezvényei lehetővé teszik, hogy a budakalászi idősek aktívan, tartalmas programokon vehessenek részt és lelkileg gazdagodva tölthessék mindennapjaikat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A településen ilyen nem tapasztalható.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az életkor előrehaladásával az időskorúak egészségi problémái megnőnek, egyre gyakrabban szorulnak orvosi kezelésre: utalják őket szakorvoshoz vagy kezelik őket kórházakban.

Az időskorú lakosság arányára tekintettel kiemelt figyelmet érdemel az egészséggel való törődés: a helyi szükségletekhez igazodó egészségügyi szolgáltatások széleskörű hozzáférhetővé tétele, az egészséges életmódról való tájékoztatás, a preventív szűrések.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	1 174	20	21	76
2016	1 217	20	22	76
2017	1 237	20	16	78
2018	1 256	20	19	71
2019	1 289	20	13	68
2020	1 310	20	18	60

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjasok részére a szociális törvényben meghatározott alapszolgáltatásokat biztosítja az Önkormányzat. Ezeket a törvényi feladatokat a Kalászi Idősek Klubja intézményén keresztül látja el. Az Idősek Klubja hármas feladatköre, hogy gondoskodik a klubtagok nappali ellátásáról, házi segítségnyújtásról és a szociális étkeztetés lebonyolításáról.

- étkeztetés helyben és házhoz szállítással

2021. év végén 23 fő helyben fogyasztással vagy elvitellel igényelte az étkezést, 50 fő pedig kiszállítással. 2022-ben ez tovább emelkedett. Tárgyév december 31. napi adatok szerint 28 fő helyben fogyasztással vagy elvitellel vette igénybe az étkezést, 72 fő pedig kiszállítással. Összesen 100 fő. A kiszállítást 2,5-szer többen veszik igénybe, mint a helyben fogyasztás vagy elvitel esetében. Az alábbi táblázat jól tükrözi, hogy a kiszállítást férfiak és nők együttesen 75 év felettek közül 19 fő, valamint 80 éves kor felett 42 fő veszi igénybe. Az igénylők száma egyre emelkedik a beszámoló készítésének ideje alatt is.

- házi segítségnyújtás

➤ a személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás,

➤ a szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemet biztosít.

A szolgáltatást igénybevevők szükségletüket tekintve az idevonatkozó 36/2007-es SZMM rendelet 3. sz. melléklet Értékelő lapja szerint I. fokozatba tartozó gondozási szükségletűek. Az ellátottak állapotromlása miatt gondozási szükséglet felülvizsgálatára is szükség volt. A gondozók az ellátott állapotától, szükségleteik mértékétől függően naponta vagy hetente 1-2 alkalommal látják el a rászorulókat. A megkötött megállapodások személyi gondozásra irányulnak, mely magában foglalja a gondozást és a háztartási segítségnyújtást.

Az ellátást 75 év felettek veszik igénybe, 4 férfi és 10 nő.

	Gondozási szükséglet fokozat	I.	Személyi gondozás
2021. dec. 31.	14		14
2022-ben új ellátott	5		5
2022-ben megszűnt	5		5
2022. dec. 31. összesen	14		14
Nem, életkor szerint			
	Gondozási szükséglet fokozat	I.	Személyi gondozás
Férfi			
75-79 év	2		2
80-89 év	2		2
90 +	0		0
Összesen	4		4
Nő			2
75-79 év	3		3
80-89 év	7		7
90 +	0		0
Összesen	10		10
Férfiak, nők összesen	14		14

- nappali ellátás

Az idősek nappali ellátását az *Idősek Klubja* látja el. A nappali ellátás, a szociális törvényben meghatározott feladatai szerint a saját otthonukban élő, részben önellátó, de egészségi állapotuk, idős koruk miatt szociálisan, mentálisan támogatásra szoruló személyeknek nyújt napközbeni tartózkodásra, közösségi együttlétre lehetőséget.

Azok az idősek, akik a településen élnek, közösséget, kellemes időtöltést, gondoskodást és törődést kaphatnak az idősek klubjában. A klub hétköznapokon tart nyitva és szakképzett személyzettel fogadja az ellátottakat.

A *Napvirág Idősek Otthona Kht.* által működtetett intézmény 2006 februárjától fogadja lakóit a városban. Háromszintes épületében 121 apartman mellett kialakításra került étterem, konyha, társalgó, orvosi rendelő, uszoda, tornaterem, sportszoba, ökumenikus kápolna és szépségszalon is. A Napvirág Idősek Otthona személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos intézmény, amely tartós és átmeneti elhelyezést biztosít az idősek számára. Az otthonba felvételt nyerhetnek mindazok, akik nyugellátásban részesülnek és állapotuk nem igényel rendszeres gyógyintézetit kezelést. Az intézmény szolgáltatásai közül a leghangsúlyosabb az állandó egészségügyi ellátás, amit a

szakápolói személyzet, valamint a hetente kétszer helyben rendelő belgyógyász szakorvos biztosít. Havonta egyszer sebész, és igény szerint ortopéd szakorvos is rendel. A vérvételeket az orvosi rendelő mellett működő laboratóriumban biztosítja, amely hetente kétszer nyitva áll a környéken élők számára is. A lakók számára az otthon munkatársai változatos programokat szerveznek, ezek között rendszeresen szerepelnek beszélgetések, filmvetítések, sportfoglalkozások, valamint bel- és külföldi kirándulások.

Elindult a budakalászi *Alzheimer Café*. A demencián, ezen az óriási és egyre több embert érintő terhen kíván enyhíteni Budakalász vezetése. Az esemény kéthavonta kerül megrendezésre.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Budakalász nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az idős emberek ne szigetelődjenek el a közélettől, a mindennapoktól, a település problémáitól. Az önkormányzat fő törekvése, hogy a város idősei otthonosan érezzék magukat lakókörnyezetükben, hogy részesei legyenek a település életének, történéseinek, aktívan közreműködjenek a helyi problémák megoldásában és adják át évtizedes tapasztalataikat a jövő nemzedékének.

Az idősek klubja a közösségszervezés fontos helyszíne, mely lehetőséget biztosít a hiányzó családi gondoskodás pótlására, napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

A Kalászi Idősek Klubja szoros kapcsolatot tart fenn a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtárral, az Egészségklub önkénteseivel, az Alpenrose Táncegyüttessel.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítanak az idősek klubjában az éves munkaterv szerinti havi és heti lebontásban megvalósuló programoknak. A programok között szerepelnek kulturális, zenei, környezetvédelmi, kézműves foglalkozások, melyek a klubtagok érdeklődéséhez igazodnak.

A foglalkozások megvalósításába a klub dolgozóin kívül önkéntesek is bekapcsolódnak.

Az éves munkaterv része szabadidős programok megszervezése igény szerint (színházi előadások, zenés táncos rendezvények, hajókirándulások, ünnepségek, nyaralások). A kulturális és közösségépítő programok jelentősen hozzájárulnak a meglévő fizikai erőnlét, valamint a mentális egészség megőrzéséhez, öregedési, leépülési folyamatok késleltetéséhez, a társas kapcsolatok minőségének javulásához. Az aktív időtöltés örömforrás is lehet a kikapcsolódás mellett.

c) idősek informatikai jártassága;

A Kalászi Idősek Klubja tervezi idősek, nyugdíjasok részére számítógépes tanfolyam indítását, melyet felkészült, tapasztalt oktató lát el. Ezzel is elősegítve a számítógépezés elsajátítását és az internet alapszintű használatát. Az eddigi tapasztalatok alapján a számítógép ismerete oldja az izoláció érzését, kapcsolatot teremt távol élő családtagokkal, és összeköttetést biztosít az idős ember és az őt forrásokkal, szolgáltatásokkal, lehetőségekkel ellátó rendszerek között.

A fentieket egészítené ki az okos telefon használatának gyakorlása az idősek klubja tagjai számára.

d) a generációk közötti programok.

Az idősek klubja 2023. évi éves munkatervében szerepel a településen élő különböző életkorúak bevonása az idősek klubja programjaiba. A nyári hónapokban kerül sor a „*Hozd be az unokád, dédunokád!*” – családi napközi nagyival – közös kreatív foglalkozásra. Kéthetente egy-egy

délelőttre együtt lehetnek a klubtagok saját és klubtársuk unokáival, dédunokáival. A közös tevékenység során a gyermekek tanulhatnak az idősektől, az idősek pedig megélhetik hasznosságukat, élményekben gazdagodhatnak.

Az óvodás korú gyermekek évente anyák napi műsorral köszöntik a nagymamákat, dédnagymamákat az idősek klubjában. A közösségi szolgálat diákjai számára is nyitva áll a klubajtó. Lehetőség van a különböző programokba bekapcsolódni, megismerni az idős emberek életét, felolvasással, kíséréssel, egyéb tevékenységgel segíteni őket.

Az intézményben jelenleg is tevékenykednek középkorú önkéntesek, akik szívesen tartanak előadásokat, vesznek részt programok megszervezésében.

A Kalászi Idősek Klubja céljai között szerepel, hogy a klubtagok érdeklődésüknek megfelelő városi programokon vegyenek részt, valamint az Egészségklub programjaiba is bekapcsolódhassanak.

A város lakossága körében elterjedt, hogy jó minőségű ruházattal, társas játékokkal, gyógyászati segédeszközök felajánlásával segítik az arra rászoruló klubtagokat, illetve magát a közösséget.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Kalászi Idősek Klubja, a fenntartó, Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testülete által elfogadott, többször módosított Alapító Okirat szerint működik.

Az intézmény szakmai munkáját a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben, valamint végrehajtási rendeletekben, illetve az Önkormányzat rendeletében szabályozott előírások szerint végzi.

A Kalászi Idősek Klubja időseknek, nyugdíjasoknak, szociálisan rászorulóknak szükségleteiknek megfelelő szociális alapszolgáltatásokat nyújt.

Az étkeztetés történhet helyben fogyasztással az idősek klubja ebédlőjében kulturált körülmények között. Lehetőség van az ételért bejönni és ételhordóban hazavinni. A kiszállított ebéd azok számára nyújthat segítséget, akik nem vagy nehezen tudják elhagyni lakásukat.

A házi segítségnyújtás gondozási feladatokat nyújt azon rászoruló személyek számára, akiknek fizikai és mentális állapota ezt megkívánja. Ezzel is elősegítve a leépülési folyamat késleltetését, illetve a betegségből való lábadozást, lehetőség szerint felépülést. A gondozási feladatokat egészítik ki többek között a bevásárlás, gyógyszerek felírása, kiváltása, egyéb ügyintézés.

Az idősek klubja közösségi életet, társas kapcsolatokat jelenthet az idős korú emberek számára. A meglévő fizikai, mentális képességek, készségek megőrzése érdekében változatos és rendszeres programokat terveznek és valósítanak meg a klub munkatársai éves munkaterv szerint.

A klubtagok számára áldozatvédelmi – bűnmegelőzési előadásokat tartanak a helyi rendészet munkatársai. Fontos, hogy az idős emberek ne váljanak csalók, bűnözők áldozatává.

A gondosóra program az egyedül élő idős emberek biztonságát kívánja elősegíteni, melyre egyre több 65 év felettinek szüksége van. Az idősek klubja vezetője a tagok számára több alkalommal is tart tájékoztatót az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásról, a jelentkezés módjáról, valamint igény szerint segít a regisztrációban is.

A demencia különböző formáinak előre törése szükségessé teszi az önkormányzat részéről olyan programok szervezését, melyek tájékoztatást nyújtanak a lakosságnak a betegség felismerésében, a megfelelő gyógykezelés lehetőségei terén, valamint otthoni illetve szociális intézményben történő gondozás, ápolás megvalósításában.

Az Egészségklub példaértékű programjai széles, színes és gazdag kínálatot nyújtanak az idősödő korosztálynak, amelyek az egészség megőrzését és a betegségek megelőzését, szellemi-fizikai létük ébrentartását eredményezi (vízi torna, meridián torna, hétfévenként túrázások, gyógytorna heti rendszerességgel).

Budakalász Város Önkormányzat a szociális segélyezésen túl egyedülálló módon támogatja a településen élő idős korúakat, az év végi ünnepek előtt terményeket tartós, száraz élelmiszereket adományoz részükre. A karácsonyi ünnepek előtt közös gyertyagyújtással és meghitt, ünnepi műsorral, vendéglátással kedveskedik részükre.

Polgármester úr személyesen keresi fel és köszönti a településen élő szép korúakat születésnapjuk alkalmával.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
informatikai jártasság hiánya	számítógépes tanfolyam megszervezése – cél a számítógép és internet alapszintű használata, mely elősegíti az esetleges elektronikus ügyintézés alapjait; valamint okostelefon használata
életkorból és életvitelből adódó egészségi állapot romlása, betegségek ismeretének, valamint az egyes betegségek tüneteinek felismerési hiánya	egészségmegőrzésről, egészséges életmódról, betegségek felismeréséről szóló tájékoztatók, előadások, valamint ingyenes szűrővizsgálatok megszervezése; igény szerint szűrővizsgálatokra való eljutás ügyintézése; bekapcsolódás az önkormányzat által szervezett időseket és hozzátartozóikat támogató Alzheimer Café rendezvényeibe;
mozgásszegény életmód	rendszeres mozgás lehetőségének biztosítása – a torna különböző formáival, sétával, mozgást igénylő szabadidős programok szervezésével (pl. táncmulatság, kirándulások, mozgást igénylő játékos tevékenységek).
magas az egyedül élők aránya, elmagányosodás, izoláció	a nyugdíjazást követő új életformára történő átállást segítő közösségi programok, tanfolyamok meghirdetése a szociális, a kulturális, a civil szervezetek szervezésében, ezzel is megőrizve a fizikai és szellemi aktivitást; a Kalászi Idősek Klubja a változatos programok mellett befogadó közösséget nyújthat az elmagányosodással szemben. Megértő sorstársakra találhatnak

	azok is, akik elveszítették szeretteiket.
az idősök birtokában lévő élettapasztalatok, tudások tevékenységeken keresztül történő átadása a fiatalabb nemzedékek felé részben valósul meg	a generációk közötti programok kiegészítése olyan közösségi alkalmakkal, amelyeken lehetőség van a fiatalabb generációknak tevékenység közben elsajátítani hasznos tudásokat a későbbi életvezetésükhöz.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

2021-ben az országban 311 db fogyatékossgal élőket (is) ellátó nappali intézmény működött. A nappali intézmények a 3 éves kortól idősebb személyek napközbeni tartózkodására, étkeztetésére, tisztálkodására biztosítanak lehetőséget. 8,6 ezer férőhelyen 8 ezer személyt láttak el, így az országos kihasználtság 93,54%-os. Pest megyében a 29 db fogyatékossgal élők nappali ellátását biztosító intézmények férőhely kihasználtsága 87,46%-os volt.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Megváltozott munkaképesség, kinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

- a) a kérelem benyújtását megelőző
  - aa) 5 éven belül legalább 1095 napon át,
  - ab) 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
  - ac) 15 éven belül legalább 3650 napon át biztosított volt;
- b) keresőtevékenységet nem végez és
- c) rendszeres pénzellátásban nem részesül.

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	n.a.	n.a.	-
2016	n.a.	n.a.	-
2017	n.a.	n.a.	-
2018	n.a.	n.a.	-
2019	n.a.	n.a.	-
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban nincs adat a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira vonatkozóan

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A foglalkozási rehabilitáció célja, az egészségkárosodott, fogyatékossgal vagy betegséggel élő emberek elhelyezkedésének és tartós munkavállalásának elősegítése, illetve hogy ezen megváltozott munkaképességű személyek képessé váljanak a munkavállalásra és jövedelemszerzésre a megmaradt képességeiknek megfelelő szinten.

Jelenleg, országosan mintegy 150.000 megváltozott munkaképességű ember áll munkában, amely jelentős előrelépést jelent az egészségkárosodott emberek foglalkoztatottságában, de minden érdeklődő, munkavállalásra nyitott megváltozott munkaképességű ember személyre szabott, megfelelő segítséget kaphat az álláskeresésben.

Budakalász és vonzáskörzetében fogyatékossgal személyek foglalkoztatásának lehetősége korlátozott, egyesek lehetőséget kaphatnak a közfoglalkoztatásban, illetve a versenyszférában tudnak elhelyezkedni.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A városban nincsen kifejezetten ezt a célcsoportot segítő lehetőség.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Országosan probléma, alapja –főként- a nem érintett személyek edukációs hiányossága.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A Szt. és a Gyvt. 2020. évben elfogadott, 2022. január 1-jétől hatályos módosítása szerint a kijelölt család- és gyermekjóléti központokban fogyatékossgügyi tanácsadók működnek, miután európai uniós projekt keretében lezajlott a modellezés.

Az idősek nappali otthona ami szolgáltatás- programokat nyújt, továbbá a Faluház és az Egészségklub, de ezek célcsoportja nem a fogyatékossgal élő személyek.

7.2 Fogyatékossgal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az ENSZ Fogyatékossgal Élő Személyek Jogainak Bizottsága 2022. szeptember 9-én fogadta el a veszélyhelyzetekre is kiterjedő kiváltási folyamatra vonatkozó irányelveit. Rögzíti, hogy az intézetbe helyezés soha nem tekinthető a fogyatékossgal gyermekek védelmének egyik formájának. A fogyatékossgal élő gyermekek elhelyezése intézményesítésének minden formája – azaz

bármilyen nem családi környezetben történő elhelyezés – a szegregáció egyik formája, káros és sérti az Egyezményt. A fogyatékkal élő gyermekeknek, mint minden gyermeknek, joguk van a családi élethez, valamint ahhoz, hogy közösségben éljenek és családban nőjenek fel.

Általánosságban megállapítható, hogy a fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak, iskolai végzettségük is elmarad a társadalom egészséges tagjaikétól, ami tovább rontja elhelyezkedési esélyeiket. A fogyatékoság típusa is meghatározza a fogyatékkal élők gazdasági aktivitását.

Legnehezebb helyzetben az értelmileg akadályozottak, vakok és mozgássérültek vannak. A fogyatékkal élőknek tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék vagy segély. Ezen ellátások szűkös megélhetést biztosítanak számukra.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Fentiek igénybevétele megfelelő az egyenlő esélyű hozzáférés tekintetében, viszont a közúti- és egyéb infrastrukturális akadálymentesség erős hiányosságai, nehezen vagy teljesen elérhetetlenné teszik ezen szolgáltatások igénybe vételét.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Budakalász Város Önkormányzat tulajdonában álló Polgármesteri Hivatal (2011 Budakalász Petőfi tér 1.) épülete, az ügyfelek által látogatható része, akadálymentes. A köznevelési intézmények (óvodák és iskolák) akadálymentesítése többnyire megoldott. Az új intézmények (pl. Patakpart Általános Iskola vagy a Szalonka utcai óvoda) már a korszerű követelmények betartásával, akadálymentesen épült. A Telepi Óvoda felújítása pályázati pénzből fog megvalósulni, mely során az akadálymentesítési előírásoknak is meg fog felelni. A kulturális intézmény (Kós Károly Községi Ház és Könyvtár) földszinti helyiségei is akadálymentesen látogathatóak. Idősek nappali ellátását biztosítja a Táncsics Mihály utca 19. alatt található intézmény, ami szintén akadálymentesített. Az Egészség ház akadálymentesített.

A Budakalászi Telepi Óvoda fejlesztése TOP_PLUSZ-3.3.1-21-PT1-2022-00019 pályázat keretében:

- A projekt keretében megvalósul az óvoda teljes körű komplex akadálymentesítése.
- Projekt kezdete: 2022.10.26.
- Projekt fizikai befejezése: 2023.12.31.
- Fenntartási időszak: 2028.12.30.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Többnyire a fizikai akadálymentesítés a jellemző, viszont információs- és kommunikációs akadálymentesítettség rendkívül hiányos.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Nagy részükben minimálisan akadálymentes, a bejutás az intézményekben a legtöbb esetben megoldott, egyéb akadálymentesítés, stb. hiányos

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Közösségi közlekedést a MÁV-HÉV biztosítja Budakalászon, Budapest, Pomáz és Szentendre összeköttetéseként. A HÉV korszerűsítése, akadálymentesítése projekt folyamatban van.

VEKOP-5.3.2-15-2020-00065 Közlekedésbiztonság fejlesztése Budakalászon:

- Járdaépítés által növekszik az akadálymentes városi közlekedési útvonalak és járdák hossza.
- Projekt kezdete: 2021.05.03.
- Projekt fizikai befejezése: 2023.07.30.
- Fenntartási időszak: 2028.10.28.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Nincs.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nincs.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Általában civil szervezetek (nonprofit, érintett szülők által működtetett) főleg tájékoztató, ismeretterjesztő programokkal készülnek a szakemberek számára, esetleg szülőcsoportok alkalmankénti megtartása (sajátos izoláltságuk miatt nem keresik/tartják a kapcsolatot az állami fenntartású intézményekkel) érhető el a városban.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élő személyek diszkriminációja jellemző, mivel ösztársadalmilag teljesen hiányos az érzékenyítés, ismeretterjesztés, szemléletformálás stb. A fogyatékossgügyi tanácsadás országos szinten ezt a feladatot is próbálja ellátni, sajnálatosan a vármegyénkenti két tanácsadó, a személyi állományi-, finanszírozási- és infrastrukturális lehetőségek hiánya jelentős korlátok közé szorítja tanácsadó munkát.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
akadálymentes elérés hiánya	önkormányzat, útkezelő, MÁV HÉV Zrt., stb
Az akadálymentes környezet (közszolgáltatást nyújtó intézmények, közlekedési útvonalak, burkolatok) nem teljes körű	VEKOP-5.3.2-15-2020-00065 Közlekedésbiztonság fejlesztése Budakalászon
nappali ellátás hiánya	önkormányzati feladat
munkába állás segítése	helyi munkaadók
akadálymentes információhoz való hozzáférés	helyi lapban, honlapon, csoportokban, közösségi terekben tájékoztatók megjelenítése
szegregálódás megszüntetése	szemléletformálás, érzékenyítés

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A település infrastrukturális fejlettsége, néhány helyen elmaradott	infrastruktúra fejlesztése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Budakalászon a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat rendszeresen pénzügyi támogatásban részesíti a civil szervezeteket (egyesületek, alapítványok), a gazdasági lehetőségek szerint pályázati úton nyújt anyagi segítséget munkájukhoz, működésükhöz.

Budakalásziért Közalapítvány: Olyan közhasznú tevékenység, amely a budakalászi polgárok és társadalmi csoportok, közösségek szociális tevékenységhez, családsegítéshez, időskorúak gondozásához, neveléshez és oktatáshoz, képességfejlesztéshez, ismeretterjesztéshez, kulturális tevékenységhez, a helyi diáksport és sportegyesületek tevékenységéhez, közrend és közlekedésbiztonság védelméhez, önkéntes tűzoltáshoz, mentéshez, katasztrófa-elhárításhoz, környezetvédelmi tudatformáláshoz, környezetvédelmi és természetvédelmi tevékenységek és közösségi programok megvalósításához támogatást nyújt.

Budakalászi Református Templomért Alapítvány: A budakalászi református templom építészeti tevékenységének támogatása, a gyülekezet hitéletének segítése. További célok a lakóközösség támogatása az alábbiak szerint: szociális tevékenység, családsegítés, idős korúak gondozása, nevelés és oktatás, képességfejlesztés, kulturális tevékenység, kulturális örökség megóvása.

Budakalászi Szent István Alapítvány: Tehetséges közép- és felsőfokon továbbtanuló diákok támogatása. Budakalász kulturális életéért tevékenykedő egyének és csoportok támogatása.

Szent Erzsébet Alapítvány: Nagycsaládosok és Nevelőszülők Egyesületének, mozgássérülteknek, szellemi fogyatékos gyermekeket nevelő családoknak, hátrányos szociális helyzetűeknek, valamint az arra igényt tartó Keresztény Értelmiségiek Szövetsége tagjainak pihenésére, művészeknek alkotására nyújt lehetőséget.

Szentistvántelepi Iskoláért Alapítvány: Az Alapítvány a társadalom és az egyén közös érdekeinek kielégítésére az alábbi közhasznú tevékenységet végzi: Egészségmegőrzés, betegség-megelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, kulturális tevékenység, kulturális örökségmegóvása, természetvédelem, állatvédelem, környezetvédelem, sport, a munkaviszonyban és a polgári jogviszony keretében megbízás alapján folytatott sporttevékenység kivételével.

Telepi Óvodásokért Alapítvány: Biztosítani a Telepi Óvoda óvodásainak a fejlődéshez szükséges feltételeket, eszközöket.

Budakalászi Lenvirág Alapítvány: A budakalászi Lenvirág Gyermek és Ifjúsági Néptánc Együttes pénzügyi támogatása.

Budakalászi Óvodásokért Alapítvány: A község óvodásainak biztosítani második otthonukban, az óvodában, a fejlődésünkhöz szükséges optimálisabb feltételeket.

Kalász Művészeti, Nevelési Alapítvány: Budakalász és környéke zenei kultúrájának fejlesztése. A Kalász Művészeti Iskola programja szerinti zenei ismeretterjesztés. Az iskola tárgyi feltételeinek javítása. A korszerű informatika fejlesztése.

Szentistvántelepi Cserkész Alapítvány: A vallásgyakorláshoz, művelődéshez, életmódhoz fűződő jogok előmozdítása és a feltételek megteremtése.

Csodabogár Közoktatási Alapítvány: Személyiséget fejlesztő óvodai intézmény támogatása, már meglévő intézmény átvétele útján. Az intézmény felszereltségeinek emelése. Pedagógusok továbbképzésének támogatása. Szociális elhelyezés nélküli ellátású (bölcsőde) és oktatású intézmény (óvoda) alapítása fenntartása, működtetése.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Budakalászon a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat rendszeresen pénzügyi támogatásban részesíteti a civil szervezeteket (egyesületek, alapítványok), a gazdasági lehetőségek szerint pályázati úton nyújt anyagi segítséget munkájukhoz, működésükhöz

Budakalász Város Önkormányzata a nemzetiségi önkormányzatokkal együttműködési megállapodást kötött, ami tartalmazza a közös vállalásokat. Az Önkormányzat minden évben pénzügyi támogatást biztosít a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott tevékenységekhez. Budakalász területén jelenleg két nemzetiségi önkormányzat működik: a Budakalászi Német Nemzetiségi Önkormányzat és a Budakalászi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat. Fontos feladat a nemzetiségek érdekképviselése, programok szervezése és a hagyományok ápolása.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat a közeli és térségi önkormányzatokkal is jó viszonyt ápol, a közös ügyek hatékony intézése megbeszélések, tárgyalások formájában.

A Dunakanyari Család-és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás valósítja meg az 1993. évi III. törvény64. § szerinti Családsegítést, az 1997. évi XXXI. törvény39-40. § szerinti Gyermekjóléti szolgáltatást, a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működtetését, és az 1997. évi XXXI. törvény40/A. § szerinti Család-és Gyermekjóléti Központ működtetését.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Budakalász területén jelenleg két nemzetiségi önkormányzat működik: a Budakalászi Német Nemzetiségi Önkormányzat és a Budakalászi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat. Fontos feladat a nemzetiségek érdekképviselése, programok szervezése és a hagyományok ápolása, melyeken az összes célcsoport részt tud venni.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Városunkban is egyre növekvő számban jelennek meg a vállalkozások társadalmilag felelős megmozdulásai.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A HEP Fórum 2022. szeptemberében megtartásra került, ahol a 2018-2023 Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzített intézkedések végrehajtásának és megvalósulásának értékelése, valamint a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata, a problémák megtárgyalása, új beavatkozások (intézkedési tervek) meghatározására került sor.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

HEP Fórum közreműködésével kívánjuk feltárni a mélyszegénységben élők/romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők helyzetét, valamint beazonosítani a problémákat, majd megoldást találni ezek kezelésére.

Meghívottak között szerepeltek a jelzőrendszeri tagok, az intézmények vezetői, a Rendőrség, az orvosok, a Rendészet, a Társadalmi Szolidaritási és Humán Ügyek bizottságának tagjai, a nemzetiségi önkormányzatok képviselői is.

A meghívottak megküldték az IT táblázatot és javaslatukat.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

Budakalász Város Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja a település minden polgárának életét érinti. A program elfogadását követően hozzáférhetővé válik az Önkormányzat honlapján (www.budakalasz.hu), illetve a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság honlapján (tef.gov.hu) a HEP-ek között is elérhető, bárki számára megtekinthető.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Rendezetlen, elhanyagolt körülmények között élő családok.	Szociális jelzőrendszer bővítése, környezettanulmányok lefolytatása.
	Szakképzetlenség	Felzárkóztatási, továbbképzési programok szervezése.
	Az álláskereső száma magas	További részvétel a közfoglalkoztatási programban.
	kriminalizálódás növekedése	A bűncselekmények következményeinek ismertetése, hatásainak modellezése, általános iskolai figyelemfelhívó/felvilágosító/ előadások folytatása.
Gyermekek	Erőteljesen növekszik a sajátos nevelési igényű, illetve a BTMN gyermekek száma	A fejlesztéshez szükséges optimális tárgyi és személyi feltételek megteremtése. Intézményközi együttműködés
	A településen élő hátrányos helyzetű családok segítségre szorulnak.	Szülők edukációjának segítése. Tanácsadás. Segítségnyújtás ügyintézésben.
	Egyre nagyobb számban jelentkeznek olyan esetek, amikor gyermekpszichológus bevonására lenne szükség.	Gyermekpszichológus álláshelyek biztosítása az intézményekben
	A veszélyeztetett tanulók személyre szabott, különleges megsegítést igényelnek	A veszélyeztetett tanulók a jelzőrendszeri tagok együttműködése eredményeképpen egyénre szabott megsegítést kapna
	Az iskolák a nevelő-oktató munka támogatására tanórán kívüli programokat szerveznek, amelyek finanszírozása sok esetben a szülőkre hárul	A rászorulókat támogatása (önkormányzati, iskolai alapítványi, osztályközösségi szolidaritás)
	Mozgásszegény életmód	Városi és iskolai sportrendezvények, programok, Sportkoncepció

Idősek	informatikai jártasság hiánya	számítógépes tanfolyam megszervezése – cél a számítógép és internet alapszintű használata, mely elősegíti az esetleges elektronikus ügyintézés alapjait; valamint okostelefon használata
	életkorból és életvitelből adódó egészségi állapot romlása, betegségek ismeretének, valamint az egyes betegségek tüneteinek felismerési hiánya	egészségmegőrzésről, egészséges életmódról, betegségek felismeréséről szóló tájékoztatók, előadások, valamint ingyenes szűrővizsgálatok megszervezése; igény szerint szűrővizsgálatokra való eljutás ügyintézése; bekapcsolódás az önkormányzat által szervezett időseket és hozzátartozóikat támogató Alzheimer Café rendezvényeibe;
	mozgásszegény életmód	rendszeres mozgás lehetőségének biztosítása – a torna különböző formáival, sétával, mozgást igénylő szabadidős programok szervezésével (pl. táncmulatság, kirándulások, mozgást igénylő játékos tevékenységek).
	magas az egyedül élők aránya, elmagányosodás, izoláció	a nyugdíjazást követő új életformára történő átállást segítő közösségi programok, tanfolyamok meghirdetése a szociális, a kulturális, a civil szervezetek szervezésében, ezzel is megőrizve a fizikai és szellemi aktivitást; a Kalászi Idősek Klubja a változatos programok mellett befogadó közösséget nyújthat az elmagányosodással szemben. Megértő sorstársakra találhatnak azok is, akik elveszítették szeretteiket.
	az idősek birtokában lévő élettapasztalatok, tudások tevékenységeken keresztül történő átadása a fiatalabb nemzedékek felé részben valósul meg	a generációk közötti programok kiegészítése olyan közösségi alkalmakkal, amelyekben lehetőség van a fiatalabb generációknak tevékenység közben elsajátítani hasznos tudásokat a későbbi életvezetésükhöz.
Nők	családon belüli erőszak sokszor láthatatlan	A jelzőrendszer hatékony együttműködése. Rendezvények, tájékoztatók, Bűnmegelőzési programok, előadások szervezése, figyelemfelhívás
	gyermekvállalás után az anyák munkába állása nehézkes	rész munkaidős foglalkoztatás
	A krízishelyzetben lévő nők nem ismerik az igénybe vehető szolgáltatásokat.	tájékoztatás, kiadványok

	akadálymentes elérés hiánya	önkormányzat, útkezelő, MÁV_HÉV Zrt., stb
	Az akadálymentes környezet (közszolgáltatást nyújtó intézmények, közlekedési útvonalak, burkolatok) nem teljes körű	VEKOP-5.3.2-15-2020-00065 Közlekedésbiztonság fejlesztése Budakalászon
	nappali ellátás hiánya	önkormányzati feladat
Fogyatékkal élők	akadálymentes elérés hiánya	önkormányzat, útkezelő, MÁV_HÉV Zrt.,
	Az akadálymentes környezet (közszolgáltatást nyújtó intézmények, közlekedési útvonalak, burkolatok) nem teljes körű	VEKOP-5.3.2-15-2020-00065 Közlekedésbiztonság fejlesztése Budakalászon
	nappali ellátás hiánya	
	munkába állás segítése	
	akadálymentes információhoz való hozzáférés	helyi lapban, honlapon, csoportokban, közösségi terekben tájékoztatók megjelenítése
	szegregálódás megszüntetése	szemléletformálás, érzékenyítés az intézményekben
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A település infrastrukturális fejlettsége, néhány helyen elmaradott	infrastruktúra fejlesztése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák munkához jutása biztosított és megkapják a szükséges támogatást ehhez.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményei javuljanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek nevelését, oktatását, fejlesztését, támogatását, szemléletük formálását a környezetvédelem és az egészséges életmód területén.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök egészségügyi ellátására, a mentális és fizikai egészségük megőrzése érdekében, közösségi programok biztosításával is.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a foglalkoztatottság szélesebb körű biztosítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrálására, az élhetőbb környezet biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedések esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
1	közút fejlesztése -járdák építése/javítása	Az akadálymentes környezet (közszolgáltatást nyújtó intézmények, közlekedési útvonalak, burkolatok) nem teljes körű	biztonságos közlekedés	Fenntartható Városi Mobilitási terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Járda építés által növekszik az akadálymentes városi közlekedési útvonalak és járdák hossza.	önkormányzat	2023.07.30.	járda elkészült	VEKOP-5.3.2-15-2020-00065	2028.10.28.	nem releváns
2	helyi tömegközlekedés (autóbuszos) hiánya	a hévtől távol élők nehezen jutnak a lakóhelyükre/boltba	a távolságok elérhetősége, tömegköz. népsz.,	Fenntartható Városi Mobilitási terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	pályázati forrás felhasználása vagy saját projekt megvalósítása	önkormányzat	2028.08.31.	helyi közlekedés fejlődése, lakosok visszajelzése	Humán: szakmai erőforrás pénzügyi: programok tárgyi, személyi költségei technikai: szükséges eszközök, helyiségek	hosszútávú	nem releváns
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											

1	Iskolázottság emelése	szakképzetlenség	továbbképzések, átképzések	Szociális és Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	tanfolyamok szervezése	Kós Károly Művelődési Ház	minden év szeptemberre	programon résztvevők aránya nő, csökken a munkanélküliek száma, nő a foglalkoztatottság	pályázati forrás	érintettek motiválása, szemléletváltás	nem releváns
2	Munkanélküliek csökkentése	munkanélküliség	csökkenjen az állástanok, munkanélküliek száma,	Szociális és Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	helyi kis-és közép vállalkozások támogatása	Önkormányzat	költségvetés és tervezés	Az állás keresők számának csökkenése.	Központi forrás	folyamatos ellenőrzés	nem releváns
3	Lakhatási körülmények javítása	rendezetlen, elhanyagolt körülmények	lakhatási körülmények javítása	Szociális és Szolgáltatástervezési Koncepció, lakásnyilvántartások folyamatos aktualizálása, környezetvédelmi koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Környezetbarát megoldások folytatása, szervezett „várostakarító és városépítő” projektekben való részvétel,	Polgármesteri Hivatal	Folyamatos	önkormányzati statisztika az üres és kiutalt lakásokról	Humán: szakmai erőforrás	folyamatos ellenőrzés	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek, illetve szüleik segítése	A településen élő hátrányos helyzetű családok segítségére szorulnak.	A településen élő hátrányos helyzetű családok helyzetének javítása érdemi intézkedésekkel.	Szociális és Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Szülők edukációjának segítése. Tanácsadás. Segítségnyújtás ügyintézésben.	Polgármesteri Hivatal, Önkormányzat, Dunakanyari Család-és Gyermekjóléti Intézmény	Folyamatos	hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	Humán: szakmai erőforrás	fenntartható	Dunakanyari Család-és Gyermekjóléti Intézmény

2	Sajátos nevelési igényű, vagy BTMN gyermekek fejlődésének, integrációjának segítése	SNI és BTMN gyermekek száma növekszik	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára az előírt fejlesztések biztosítása intézményi kereteken belül. Sikeres integráció.	Szociális és Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A fejlesztéshez szükséges optimális tárgyi és személyi feltételek megteremtése. Intézményközi együttműködés.	oktatási/nevelési intézmények	Folyamatos	hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	Humán: szakmai erőforrás pénzügyi: programok tárgyi, személyi költségei technikai: szükséges eszközök, helyiségek	Pénzügyi, szakmai feltételek biztosításával fenntartható	oktatási és nevelési intézmények, Pedagógiai Szakszolgálat
3	Gyermekpszichológus által nyújtott segítség biztosítása gyermekintézményben	Egyre nagyobb számban jelentkeznek olyan esetek, amikor gyermekpszichológus bevonására lenne szükség. Ellátatlan terület, sok esetben segíthetne a megelőzésben, illetve már kialakult probléma esetén annak kezelésében.	Lelki okokból, életvezetési, nevelési problémákból kialakult családi problémák, pszichés fejlődési rendellenességre visszavezethető esetek számának csökkenése.	Szociális és Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Gyermekpszichológus álláshelyek biztosítása a gyermekintézményekben.	oktatási/nevelési intézmények, önkormányzat	Folyamatos	intézményi visszajelzések	Humán: szakmai erőforrás pénzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai: szükséges eszközök, helyiségek	Pénzügyi feltételek biztosításával fenntartható	nem releváns
4	A pedagógushiány csökkenése	Hosszú időn át betöltetlen pedagógus álláshelyek vannak.	Minden pedagógus álláshely megfelelő végzettséggel rendelkező, elhivatott, munkáját magas színvonalon ellátni képes munkavállalóval van betöltve.	Szociális és Szolgáltatástervezési Konceptió		Jó munkakörülmények biztosítása. Bérijellegű juttatásokkal a munkaerő megtartásának segítése. (A probléma megoldása elsősorban állami feladat lenne...)	önkormányzat, tankerület	2024. június 30.	dolgozói létszámadatok	Humán: szakmai erőforrás pénzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai: szükséges eszközök, helyiségek	Pénzügyi feltételek biztosításával fenntartható.	nem releváns
5	Az iskolák tanórán kívüli programjaihoz való hozzáférés	Az iskolák a nevelő-oktató munka	gyerekek ismereteinek bővítése,	Szociális és Szolgáltatástervezési	Magyar Nemzeti Társadalmi	A rászorulókat támogatása (önkormányzat)	tankegység, önkormányzat	2024.06.30.	intézményi tájékoztatás	Humán: szakmai erőforrás	Pénzügyi, szakmai feltételek	nem releváns

		támogatására tanórán kívüli programokat szerveznek, amelyek finanszírozása sok esetben a szülőkre hárul	családok helyzetének javítása	Koncepció	Felzárkózási Stratégia 2030	ati, iskolai alapítványi, osztályközös ségi szolidaritás)				penzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai: szükséges eszközök, helyiségek	biztosításával fenntartható	
6	Szünidei felügyelet és ellátás	A tanulók egy köre számára a családok nem tudnak napközbeni felügyeletet biztosítani tanítási szünetekben	gyerekek biztonságos felügyelete, családok helyzetének javítása	Szociális és Szolgáltatástervezési Koncepció Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Tanév közben az iskolák által biztosított ügyelet, a nyári szünetben az Önkormányzat által szervezett napközi tábor	tankerület, önkormányzat	2024.06.30.	intézményi tájékoztatók	Humán: szakmai erőforrás penzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai: szükséges eszközök, helyiségek	Pénzügyi, szakmai feltételek biztosításával fenntartható	nem releváns
7	Mozgásszegény életmód	Társadalmi jelenség a mozgásszegény életmód amely ellen gyermekkorban lehet a leghatékonyabban fellépni	Az egészségtudatos életmódra nevelés a gyerekek körében, annak tudatosítása	Sportkoncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Városi és iskolai sportrendezvények, programok, sporttal foglalkozó egyesületek támogatása	Óvodai, iskolai pedagógusok, testnevelők, természetudomány szakos pedagógusok, iskolaorvos, védőnők, helyi sportegyesületek,	2028.08.31.	egyesületi tagság bővülése, egészségügyi mutatók	Humán: szakmai erőforrás penzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai: szükséges eszközök, helyiségek	Pénzügyi, szakmai feltételek biztosításával fenntartható	nem releváns
8	Digitális világ térhódítása Biztonságos internethasználat	gyerekek személyiség- és egészségügyi fejlődése megreked, torzul, az online térben töltött idő jelentősen megnőtt	kiegyensúlyozott, vidám, gyermekkor biztosítása, az élő/személyes társas kapcsolatok építésével	Szociális és Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	családi programok választékával kínálatával, több odafigyelés felvilágosító beszélgetések, előadások, szemléletformálás,	szülő, oktatási/nevélési intézmény, Dinakanyari Család-és Gyermekjóléti Intézmény	2028.08.31.	szakemberek visszajelzése	Humán: szakmai erőforrás penzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai: szükséges eszközök,	Pénzügyi, szakmai feltételek biztosításával fenntartható	nem releváns

											helyiségek		
III. A nők esélyegyenlősége													
1	gyermekvállalás után az anyák munkába állásának könnyítése	a munkába való visszatérés nehézségei	kisgyermekes anyák foglalkoztatásának növelése	Szociális és Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	részmunkaidős foglalkoztatás, munkáltatók együttműködésének javítása	munkáltatói gyermekápolási betegállományok csökkenése, stat.adatok	folymatos	statisztika	Humán: szakmai erőforrás pénzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai: szükséges eszközök, helyiségek	Pénzügyi, szakmai feltételek biztosításával fenntartható	nem releváns	
2	nyári gyermekfelügyelet, táborok	nyári szünet hosszabb, mint a szülők szabadsága	gyermekfelügyelet biztosítása, szüneti programok, táborok szervezése	Szociális és Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	tárgyi és személyi feltételek	önkormányzat, egyesületek által szervezett táborok	2028.08.31.	programok száma, kínálata	pü forrás	Pénzügyi, szakmai feltételek biztosításával fenntartható	nem releváns	
3	hozzátartozók közti erőszak	családon belüli erőszak sokszor láthatatlan	bántalmazás csökkentése, nők, gyermekek védelme	Szociális és Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	tájékoztató anyagok készítése, információ eljuttatása a célcsoporthoz	önkormányzat, jegyző	folymatos	családvédelmi koordinációs ügyek száma	Humán: szakmai erőforrás pénzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai: szükséges eszközök, helyiségek	Pénzügyi, szakmai feltételek biztosításával fenntartható	nem releváns	
IV. Az idősek esélyegyenlősége													
1	informatikai jártasság hiánya	Az idősek számára informatikai eszközökhöz való hozzáférés biztosítása, képzések szervezése.	Az informatikai ismeretek bővítése.	Szociális és Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az idősek számára informatikai eszközökhöz való hozzáférés biztosítása, képzések szervezése.	Intézményvezető, Fenntartó	folymatos	informatikai képzéseken való résztvevők száma	-Humán erőforrás, -Alap (első) költségvetés elkészítése -Tárgyi eszközök beszerzése -Állami normatíva	Pénzügyi, szakmai feltételek biztosításával fenntartható	nem releváns	

										hiánya, - NSZI támogatáske- zelés hiánya		
2	Időskori betegségek csökkentése	Gyakori és súlyos időskori betegségek.	Felhívás, önismeret, öngyógyítás, eü állapot ellenőrzése, szűrővizsgálatok szervezése	Szociális és Szolgáltatásterv ezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Eü szűrések házigazdájá, sport népszerűsítés e és szervezése.	Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár	folymato s	Részvételi szám növekedése.	Humán, pénzügyi forrás.	Humán, központi és saját forrás, pályázatok	nem releváns
3	Az idősök elmagányosodásának, elszigetelődése	Az idősök elmagányosodása, elszigetelődése, Az idősök egészségi állapotának jelentős romlása, az éveken át jelenlévő világjárvány miatt	Az idősök elmagányosodásá nak, elszigetelődéséne k, depresszió kialakulásának csökkentése	Szociális és Szolgáltatásterv ezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	-A klubélet folyamatos fenntartása, -Állami és egyházi ünnepek közös megünneplés e, -Kulturális események szervezése, azoknak helybiztosítá s, -Szépkorúak köszöntése, -Szociális ügyek intézése,Gyó gszerek felírátása, kiváltása, -Bevásárlás	Intézményve zető, klubgondozó	2024. 12.31.	idősök klubja rendszeres működése, programoko n való részvétel	Pénzügyi források	Folyamatos n, amikor a nappali ellátás tart	nem releváns
3	mozgásszegény életmód	A Kalászi Idősök Klubja által nyújtott szolgáltatás	A Kalászi Idősök Klubja által nyújtott szolgáltatáshoz való	Szociális és Szolgáltatásterv ezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Életmód tanácsadás, orvosi mentálhigié rendszeresen, - Mozgáshiány enyhítése,	Intézményve zető, klubgondozó , technikai alkalmazott, általános ügyintéző	2023.12.3 1.	Részvétel, aktivitás, életviteli minőségi változás,	Pénzügyi források	hosszútávú	nem releváns

						séta, torna,							
4	Időskori elszigeteltség.	Idősek magányosodása, depresszió.	Prevenció, önismeret, öngyógyítás.	Szociális és Szolgáltatástervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Klubélet fejlesztése, ünnepek szervezése, kulturális események rendezése a bevonásukkal, kedvezményes belépőjegyek, tanfolyamok.	Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár, Kalászi Idősek Klubja	folyamatos	Részvétel, aktivitás, életviteli minőségi változás, életkor emelkedés.	Humán, központi és saját forrás, pályázatok	Humán, központi és saját forrás, pályázatok.	nem releváns	
5	magas az egyedül élők aránya, elmagányosodás, izoláció	A Kalászi Idősek Klubja által nyújtott szolgáltatás	A Kalászi Idősek Klubja által nyújtott szolgáltatáshoz való hozzáférés, diszkrimináció mentesen	Szociális és Szolgáltatástervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	a nyugdíjazást követő új életformára történő átállást segítő közösségi programok, tanfolyamok meghirdetése a szociális, a kulturális, a civil szervezetek szervezésében, ezzel is megőrizve a fizikai és szellemi aktivitást; a Kalászi Idősek Klubja a változatos programok mellett befogadó közösséget nyújthat az elmagányosodással szemben. Megértő	Intézményvezető, szociális gondozó-ápoló	folyamatos	Részvétel, aktivitás, életviteli minőségi változás, életkor emelkedés.	Humán, központi és saját forrás, pályázatok	hosszútávú	nem releváns	

						sorstársakra találhatnak azok is, akik elveszítették szeretteiket.						
	V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége											
1	Fogyatékkal élők integrálása.	Elszigetelődés	Megkülönböztetések, kirekesztések megakadályozása	Szociális és Szolgáltatástervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Helyi közösségi és kulturális életbe integrálásuk. Szervezésbe bevonás.	Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár	folyamatos	Elégedettség mérés, részvételi arány növekedése.	Humán, pénzügyi forrás	Humán, központi és saját forrás, pályázatok	nem releváns
2	Az akadálymentes környezet nem teljes körű	közszolgáltatást nyújtó intézmények, közlekedési útvonalak, burkolatok teljes körű	Önálló, zavartalan közlekedés megoldása	Szociális és Szolgáltatástervezési koncepció, Költségvetési rendelet	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	pályázati forrás felhasználása vagy saját projekt megvalósítása	önkormányzat	2028.08.31.	akadálymentes környezet, épületek	Humán: szakmai erőforrás pénzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai: szükséges eszközök, helyiségek	hosszútávú	nem releváns
3	nappali ellátás hiánya	nincs nappali ellátást biztosító intézmény	célcsoport nappali ellátásának biztosítása	Szociális és Szolgáltatástervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	pályázati forrás, többi településsel kötött együttműködési megállapodás	önkormányzat	folyamatos	ellátottak részéről igénybevetett szolgáltatás	Humán: szakmai erőforrás pénzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai: szükséges eszközök, helyiségek	hosszútávú	nem releváns
4	munkába állás segítése	Fogyatékos/megváltozott munkaképességű személyek nehezebben jutnak munkába	Munkáltatók pozitív hozzáállásának erősítése a fogyatékos/megváltozott munkaképességű	A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Fogyatékos emberek foglalkoztatásával kapcsolatos tájékoztatók, fórumok, munkáltatók	önkormányzat	folyamatos	tájékoztató dokumentumok száma fórumok száma munkalehetőségek	Humán: szakmai erőforrás pénzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai:	5 év	nem releváns

		lehetőséghez.	munkavállaló foglalkoztatásra.	CXCI. tv.		pozitív hozzáállásának erősítése			száma	szükséges eszközök, helyiségek		
5	akadálymentes információhoz való hozzáférés	Fogyatékkal élők számának emelkedése (SNI gyermek, autista).	A gyermekek / lakosság elfogadása és befogadása a fogyatékkal élő, sajátos nevelési igényű társaival szemben.	Szociális szolgáltatástervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Tájékoztató anyagok minél szélesebb körű gyűjtése, közzététele a különböző kommunikációs csatornákon	önkormányzati, hivatal honlapot és közösségi oldalakat kezelő	folyamatos	kialakulnak a tájékoztatási csatornák	Humán: szakmai erőforrás pénzügyi: tárgyi, személyi költségek technikai: szükséges eszközök, helyiségek	5 év	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

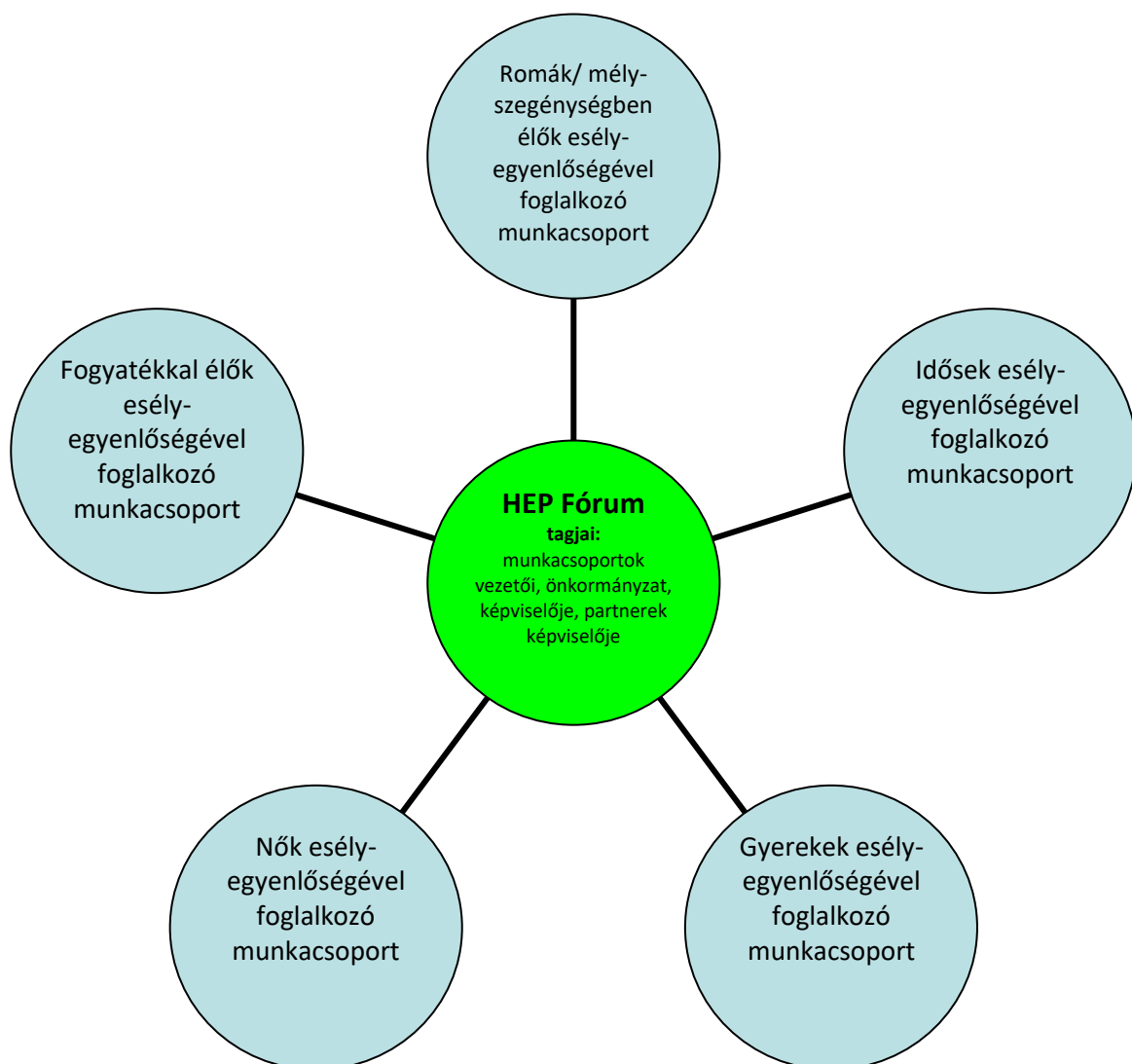
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Budakalász város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Budakalász város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 153/2023. (X.25.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Budakalász, 2023.10.25.

dr. Göbl Richárd
polgármester

BUDAKALÁSZ VÁROS ÖNKORMÁNYZAT

KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

Szám: 14/2023

K I V O N A T

Készült: Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. október 25-én megtartott rendes nyilvános ülésén készült jegyzőkönyvből

Tárgy: Javaslat a Helyi Esélyegyenlőségi Program (2023-2028) elfogadására

Budakalász Város Önkormányzatának Képviselő-testülete **9 egyhangú igen, 0 nem, 0 tartózkodás** szavazattal az alábbi határozatot hozta:

153/2023. (X.25.) sz. Kt. határozat:

Budakalász Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja Budakalász Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2028. elnevezésű dokumentumot és felhatalmazza a polgármestert, hogy a HEP nyilvánosságra hozatala érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

k.m.f.

Fórián-Szabó Gergely s.k.
alpolgármester

dr. Deák Ferenc s.k.
jegyző

A kivonat hitelül:

Müller Enikő

